UNIVERSITETET I BERGEN

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 31/16
Møtedato: 03.05.2016

ORIENTERINGS- OG REFERATSAKER

---

a) Protokoll fra Studieutvalget
Protokoll fra 03.03.2016 og 11.04.2016 følger vedlagt

b) Protokoll fra Forskningsutvalget
Ingen protokoll

c) Protokoll fra Tilsettingsutvalget
Ingen protokoll

d) Personalia
Eivind Ramsøy Jerve er tilsatt i et engasjement som førstekonsulent tilknyttet Studieseksjonen i perioden 30.03.2016 til 31.07.2016.

Robert Thomas Stavenes er tilsatt i et engasjement som førstekonsulent tilknyttet Studieseksjonen i perioden 30.03.2016 til 30.06.2016.

Anna Catharina Horn er tilsatt i et engasjement som forsker tilknyttet det rettshistoriske Landslovsprosjektet 2014-2024 i perioden 01.04.2016 til 30.09.2017

e) Utlysninger
Det ble utlyst en stipendiatstilling som en del av forskingsprosjektet «Legal governance in land use planning [GOVLAND]» om kommunalt sjølvstyre og statleg styring i saker som gjeld miljø- og arealforvaltning. Utlysningsteksten følger vedlagt (2016/1028). Søknadsfrist var 20. april. Det var ved fristen kommet én søknad.

f) Saker i Den sentrale klagenemnden (unntatt offentlighet)
Vedtak fra den sentrale klagenemnden 27.08.2015, 24.09.2015, 22.10.2015 og 03.12.2015: sak 44/15, 45/15, 46/15 47/15, 48/15, 51/15, 52/15, 61/15, 72/15, 77/15, 80/15 og 82/15 følger vedlagt i elektronisk utgave

Asbjørn Strandbakken
Dekan

Øystein Lunde Iversen
Fakultetsdirektør

25.04.2016

KMA
Vedlegg

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Torsdag 3. mars 2016 kl. 10:00 – 12:15.
Møterom 546

Til stede:
Bjørnar Borvik (leder) (a)
Bjørn Henning Østenstad (a)
Anneken Sperr (a)
Marianne Rødvei Aagaard – vara for Jonas Jensen (b)
Kjersti Bakke Sørensen (c)
Sandra Guderud (d)
Vegard Fosso Smievoll (d)

Forfall: Jonas Jensen (b)

Sekretær: johanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

Neste møte: Tirsdag 12.april 2016 kl. 09:15

Sak 7/16	**Godkjenning av innkalling og dagsorden**
	Innkalling: Ingen merknader Dagsorden: Ingen merknader
Sak 8/16	**Orienteringssaker**
1	Protokoll fra SU 12. januar 2016. Godkjent på sirkulasjon 14. januar 2016. ***OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.***
2	Fullmaktsvedtak a) JUS134 og JUS134-Kina emnebeskrivelser b) JUS243 Innføringslitteratur c) JUS243 Litteratur Korrigering/utfylling av SU-vedtak d) JUS255-2-A hjelpemidler e) JUS277-2-A Litteratur f) JUS123 Arbeidsgruppeoppgavene g) JUS272-2-A Litteratur h) JUS113 Kontraktsrett I Tilleggslitteratur i) JUS287-2-A Hovedlitteratur j) JUS114 Juridisk metode Litteratur Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til Johanne.spjelkavik@jurfa.uib.no De publiseres også sammen med innkallingen og protokollen på Studieutvalgets nettside: http://www.uib.no/jur/24968/studieutvalget
3	Vedtak i Den sentrale klagenemnden H15. http://vedlegg.uib.no/?id=987bf810283ddf94873787e6b4c085cb ***OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.*** *Lenken er aktiv til 25. april 2016.* ***OBS-2: Filen er på 77 sider!***
4	I forståelse med emneansvarlig Berte-Elen Konow, blir spesialemnet JUS259-2-A Internasjonal privatrett stilt i bero inntil videre. Emnet termineres ikke nå. De siste seks semestre har til sammen 21 studenter møtt til eksamen. Eksamen tilbys V16. - Kort orientering om status i prosessen med å «rydde» i spesialemneporteføljen.
5	Opptak til spesialemner og poststudierett 2015/16. Oversikt fra studieadministrasjonen. - Kort orientering om hensynene bak uniformering/forenkling av opptakskrav til JUSVALG; senere sak til studieutvalget.

Postadresse
Postboks 7806
5020 Bergen

Telefon 55 58 95 00
Post@jurfa.uib.no
Internett www.uib.no
Org no. 874 789 542

Det juridiske fakultet
Telefon 55 58 95 00
Telefaks 55 58 95 10

Besøksadresse
Magnus Lagabøtes plass 1, 5010 Bergen

Sak 9/16	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	Statusrapport fellesprosjektet for JUS399 masteroppgaver
SU uttaler	Studieutvalget tar rapporten til orientering og anbefaler at den legges fram for fakultetsstyret til orientering. Studieutvalget ber om orientering om karakterfordelingen også etter V16.
2	Ny sak om frister for endring i emnebeskrivelser. Jf. SU 56/15 den 25. august 2015 og fakultetsstyret 70/15 den 8. september 2015.
SU uttaler	SU slutter seg til forslaget til vedtak i fakultetsstyret: «Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 1-2 nr. 4 gis følgende tilføyelse: «Unntak fra denne fristen gjøres bare der endringen er nødvendig for at kurset skal kunne gjennomføres på en faglig forsvarlig måte.»»
3	Opprettelse av ansattstudierett. Notat fra studieadministrasjonen.
SU uttaler	Det tilrås overfor fakultetsstyret at studieretten ANS-JUR opprettes med sikte på å gi egne ansatte tilgang til åpne emner ved UiB.
4	EXFAC Juridisk forprøve Kursrapport H15 fra emneansvarlig Synne Sæther Mæhle.
SU uttaler	Studieutvalget takker for en godt gjennomarbeidet kursrapport. Den bærer preg av betydelig engasjement for kurset med godt blikk for helheten og for studentenes læringsutbytte. Uheldige omstendigheter knyttet til sykdomsforfall på lærersiden er vanskelig å gardere seg mot – vi ser at det ble taklet bra her, og merker oss forslag til tiltak for å forebygge at slike hendelser får så stort omfang. Utvalget merker seg også at kurset framstår som utpreget dynamisk idet elementer blir byttet ut og forbedret fortløpende, basert på erfaringer og øvrig utvikling. Dette er et svært positivt trekk – særlig for et introduksjonskurs som må antas å ha stor betydning for studentenes innstillinger og holdninger senere i studiet. Studieutvalget vil peke på viktigheten av at innholdet i Tandes forelesninger blir godt ivaretatt i ny form – det er særlig viktig å introdusere nye studenter for krav til selvstendighet og etterrettelig kildebruk. Vi merker oss også at det tas sikte på delt emneansvar fra neste år, og minner om at SU formelt må vedta dette.
5	JUS131 Kontraktsrett II H15 Kursrapport fra emneansvarlig Hilde Hauge.
SU uttaler	Studieutvalget takker for en godt gjennomarbeidet rapport, og godt gjennomført kurs. Når det gjelder temadekning i forelesninger, vil SU oppfordre til å vurdere å nytte publiserte forelesinger som selvstendige presentasjoner, sånn at tid kan frigis til andre temaer i de nye forelesningene. Selvsagt med et blikk for at emnet ikke blir for omfattende tematisk. Med hensyn til omfanget på oppgavene: Noen kurs (JUS122 Erstatningsrett, JUS123 Forvaltningsrett II og JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter) har allerede gått for en modell der to oppgaver slås sammen til én større, og den «bortfalte» oppgaven erstattes med en muntlig gjennomgang som ikke inngår i obligatoriske arbeidskrav. JUS131 Kontraktsrett II er velkommen til å utvikle en tilsvarende modell og presentere forslag for Studieutvalget om en slik omlegging. Tanken om alternative litteraturforslag i hovedlitteraturen bør gjerne følges videre!
6	JUR640 Planrett og JUS265-2-A Planrett Kursrapport fra emneansvarlig Ingunn Elise Myklebust og Sigrid Eskeland Schütz.
SU uttaler	Studieutvalget takker for rapporten og tar den til orientering.
7	JUS132 Pengekravsrett Kursrapport H15 fra emneansvarlig Miriam Skag.
SU uttaler	Studieutvalget takker for kursrapport og tar den til etterretning. Det er positivt at kurset underlegges de endringer som faget og studentenes tilbakemeldinger foranlediger. Studieutvalget anser at kurset befinner seg i tilfredsstillende stand.
8	JUS124 Tingsrett. Kursrapport fra emneansvarlig Ingunn Elise Myklebust.
SU uttaler	Studieutvalget takker for kursrapport og kursgjennomføring. Emnet later til å være i et godt spor, under nøye overvåking av emneansvarlig. Utvalget vil særlig bemerke de innspillene som knyttes til sensur og klagesensur, det er ideer som tas med videre i arbeidet med kvalitetssikring av sensur og klagesensur.

	Vedtakssaker
Sak 10/16	JUS131 Kontraktsrett II. Hjelpemidler til eksamen. Forslag fra emneansvarlig Hilde Hauge
Vedtak	Hjelpemidler til eksamen i JUS131 Kontraktsrett II endres som foreslått. Studieutvalget kommer tilbake med hensyn til å ta ut øvrige særtrykk fra begge kontrakstrettsemnene.
Sak 11/16	Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse. Redaksjonell endring /presisering. Forslag fra studieadministrasjonen.
Vedtak	Retningslinjer for utrekning av obligatorisk deltaking endres som foreslått.
Sak 12/16	JUS265-2-A Planrett. Forslag fra emneansvarlig Ingunn Myklebust og studieadministrasjonen til endring i emnebeskrivelsen.
Vedtak	Emnebeskrivelsen for JUS265-2-A Planrett endres som foreslått.
Sak 13/16	JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng Endring i emnebeskrivelse – veiledning og bytte av faggruppe. Forslag fra studieadministrasjonen.
Vedtak	***Punkt 2 og 3 innstilles til fakultetsstyret.*** Følgende endringer gis virkning fra og med høstsemesteret 2016 som en prøveordning. Ordningen evalueres etter to år, løypemelding forelegges SU etter ett år. I emnebeskrivelsen for JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng: 1. Under avsnittet Mål og innhold: Ved påmelding skal studentene oppgi fagområde, problemstilling og prosjektskisse for sin masteroppgave. Valg av faggruppe ~~ved påmelding~~ er bindende **etter at fakultetet har inngått avtale med veileder, eller senest ved innlevering av workshopnotat**. Problemstillingen som er meldt inn ved påmelding kan likevel avgrenses og tilpasses i ettertid forutsatt at endringene gjøres i samråd med veileder **og ikke forutsetter bytte av veileder**. 2. Under avsnittet Obligatorisk undervisningsaktivitet: Studentene har rett ~~og plikt~~ til veiledning under arbeidet med masteroppgaven. Det blir gitt 10 timers veiledning per student. Timetallet omfatter tiden veilederen bruker til lesing av utkast, utarbeiding av kommentarer og samtale med studenten. Rammene for veiledning presiseres ytterligere i Studieplanen om Undervisningsmetodar og Obligatorisk rettleiing for masteroppgåva . I Studieplan for integrert masterprogram i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen: 3. Under Undervisningsmetodar: ~~Obligatorisk~~ ~~r~~**R**ettleiing for masteroppgåva. Omfang av rettleiinga. Studentane har rett ~~og plikt~~ til rettleiing under arbeidet med masteroppgåva. Det vert gitt 10 timars rettleiing per student. Studentar som etter søknad har fått løyve til å skrive masteroppgåve på 60 studiepoeng, får 20 timars rettleiing. Timetalet omfattar den tida rettleiaren bruker til lesing av utkast, til utarbeiding av kommentarar og til samtale med studenten. Rettleiinga skal avgrensast til eitt semester, med mindre noko anna er særskilt avtalt, eller det er særlege grunnar til at arbeidet med masteroppgåva har teke lengre tid. For studentar som etter søknad har fått løyve til å skrive masteroppgåve på 60 studiepoeng, skal rettleiinga, med dei same atterhalda, avgrensast til to semester. Form. Rettleiinga kan gjevast individuelt eller i grupper. Dersom rettleiinga blir gjeven i gruppe, skal det i tillegg vere noko individuell rettleiing. ~~Rettleiingsskjema Det skal førast eit skjema for rettleiinga som er gjeven. Dersom det er gjeve rettleiing frå andre enn den som fakultetet har oppnemnt som rettleiar, skal det gjerast greie for dette i skjemaet.~~ Arbeidsplan. Student og rettleiar skal fastsetje ein arbeidsplan i første møte. Endringar i rettleiingstilhøvet. Ein student som meiner at rettleiinga eller rettleiingssituasjonen ikkje er tilfredsstillande, skal gi melding om dette til fakultetet og eventuelt få oppnemnt ny rettleiar dersom det er grunn til det. ~~Meiner rettleiaren at studenten ikkje oppfyller pliktene sine på tilfredsstillande vis, skal fakultetet ha melding om dette, og endring eller avslutting av rettleiingstilhøvet skal vurderast~~. Skjema for registrering og bekreftelse av veiledning, avskaffes. Studiedekanen får fullmakt til i samarbeid med studieadministrasjonen å gjøre ytterligere nødvendige endringer i øvrige retningslinjer og informasjon.

Sak 14/16	Årsrapport 2015.
Vedtak	Studieutvalget anser at rapporten gir et godt inntrykk av høy aktivitet. Den synliggjør en utvikling over tid både med hensyn til de oppgaver som løses og måten de løses på. Det er av betydning at fakultetets rammebetingelser og ressurser synliggjøres på denne måten. Utvalget har ingen merknader til at rapporten presenteres for fakultetsstyret slik den foreligger her.
Sak 15/16	Årsplan 2016.
Vedtak	Studieutvalget anser at planen gir uttrykk for at organisasjonen har godt grep om de sentrale elementene for fortsatt god drift av fakultetets studieaktivitet. Organisasjonen framstår som kompetent og proaktiv og med en klar målsetning med hensyn til kvalitetssikring og utvikling. Utvalget har ingen merknader til at planen presenteres for fakultetsstyret slik den foreligger her.
Sak 16/16	JUS134-KINA Rettshistorie og komparativ rett. Forslag om endring i emnebeskrivelse.
Vedtak	Emnebeskrivelsen for JUS134-KINA endres som foreslått.
Sak 17/16	JUS256-2-A og JUS256-2-B: Forslag om utvidelse av antall forelesingstimer for spesialemnene i skatterett
Vedtak	JUS256-2-A og JUS256-2-B innvilges to ekstra dobbeltimer hver til undervisning studieåret 2016/2017. I kursrapporten skal det gjøres rede for hvordan undervisningen kan organiseres senere semestre for å tilpasse den til normen.
Sak 18/16	JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law. Litteratur. Forslag fra emneansvarlig Ignacio Herrera Anchustegui.
Vedtak	Som en prøveordning for studieåret 2016/2017 får JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law etablere en litteraturliste med «foreslått lesing» i stedet for uttømmende «hovedlitteratur» som «dekker læringsmålene, men heller ikke mer». Listen over «foreslått lesing» vedtas som emnets litteraturliste. I kursrapporten skal det redegjøres for erfaring med ordningen.
Sak 19/16	Eksamensplan studieåret 2016/2017. Forslag fra studieadministrasjonen.
Vedtak	Eksamensplanen vedtas som foreslått.
Sak 20/16	JUS260-2-A Design- og patentrett. Forslag fra emneansvarlig Torger Kielland om endring av vurderingsform og litteraturlisten
Vedtak	Vurderingsformen i JUS260-2-A Design- og patentrett endres til – med virkning fra studieåret 2016/2017: 1. Eksamen bare i semester med undervisning. 2. Hjemmeeksamen og muntlig eksamen. a. Det gis separate delkarakterer på de to vurderingsdelene, som er synlig på karakterutskrift/vitnemål, og som til sammen danner grunnlaget for en samlet karakter hvor hjemmeeksamen og muntlig eksamen teller 50 % hver. b. Bare studenter som består hjemmeeksamen kan framstille seg til muntlig eksamen. c. Begge vurderingsdelene må være bestått for at emnet skal være bestått. 3. Informasjon om hjemmeeksamen og muntlig eksamen publiseres i Mi side. 4. Kandidater som består hjemmeeksamen, men som har gyldig fravær ved muntlig eksamen, tilbys ny muntlig eksamen. Dersom kandidaten ikke gjennomfører muntlig eksamen når denne tilbys, må vurderingen i sin helhet gjennomføres i et senere undervisningssemester. Litteraturlisten endres som foreslått.
Sak 21/16	Retningslinjer for valg og godkjenning av eksterne hjelpelærere og sensorer. Forslag fra studieadministrasjonen.
Vedtak	Retningslinjer for godkjenning og valg av sensorer og undervisere 1. Godkjenning av sensorer og undervisere a. Sensorer og undervisere godkjennes av pro-/visedekan for undervisning. b. For å bli godkjent kreves som utgangspunkt et vektet karaktersnitt på

minst karakteren B, eventuelt karakteren 2.65.

c. For å bli godkjent som sensor på spesialemner og eksamener på 1. – 4. studieår kreves det normalt minimum to års yrkes- og/eller undervisningserfaring.
d. Spesialisering og personlig egnethet vektlegges også i vurderingen.
e. Ansatte med førstestillingskompetanse i rettsvitenskap kan brukes som sensorer og undervisere uten godkjenning av pro-/visedekan for undervisning.

2. Valg av sensorer
Den emneansvarlige velger ut sensorer blant de som er godkjent av fakultetet. Den administrativt ansvarlige kan bistå den emneansvarlige i dette arbeidet. Er det ikke mulig å få et tilstrekkelig antall sensorer, skal den emneansvarlige i samråd med pro-/visedekan for utdanning rekruttere nye sensorer.
3. Valg av undervisere
Den emneansvarlige velger ut undervisere blant de som er godkjent, ref. pkt. 1. Den administrativt ansvarlige kan bistå den emneansvarlige i dette arbeidet. Er det ikke mulig å få et tilstrekkelig antall undervisere, skal den emneansvarlige i samråd med pro-/visedekan for undervisning rekruttere nye undervisere.

22/16

Årsrapport for digitalisering.

Vedtak

Studieutvalget anser at rapporten gir et godt inntrykk av høy aktivitet. Den gir grunnlag for høye forventninger om en fortsatt økt aktivitet med hensyn til digitalisering av fakultetets faglige virksomhet. Studieutvalget imøteser også en utvikling der vi ser økte innslag av kvalitativt nye trekk ved undervisningen; dette hviler imidlertid i stor grad også på faglig personell.
Utvalget har ingen merknader til at rapporten presenteres for fakultetsstyret slik den foreligger her.

Eventuelt

Det var ingen saker til eventuelt.

Bjørnar Borvik
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Sak 8/16 – 5

Oppsummering av opptakene ved Det juridiske fakultet våren 2016

Her følger en kort oppsummering av vårens opptak ved det juridiske fakultet.

JUSVALG - opptak til spesialemner

Fakultetet tilbød opptak til totalt **44** spesialemner våren 2016. Det gis opptak til spesialemner både om høsten og om våren. Søkermassen er størst i høstsemesteret, men vi ser en økning av søknader også til vårsemesteret.

Årets tall: Våren 2016 mottok vi til sammen 135 søknader til JUSVALG. Det ble gitt 131 tilbud og av disse har 123 vurderingsmeldt seg for våren 2016.

Den vanligste årsaken til at vi gir avslag på søknad om opptak til JUSVALG er manglende dokumentasjon og/eller at enkelte av opptakskravene ikke er oppfylt.

Vi vurderer også om søkeren er kvalifisert for opptak til poststudierett og flytter søknaden over til poststudierett-opptaket dersom de er kvalifisert. Poststudierett gir flere fordeler, blant annet adgang til flere emner og studenten beholder studieretten for to semester ikke bare ett som er tilfellet i JUSVALG.

Antall søkere siden 2013:

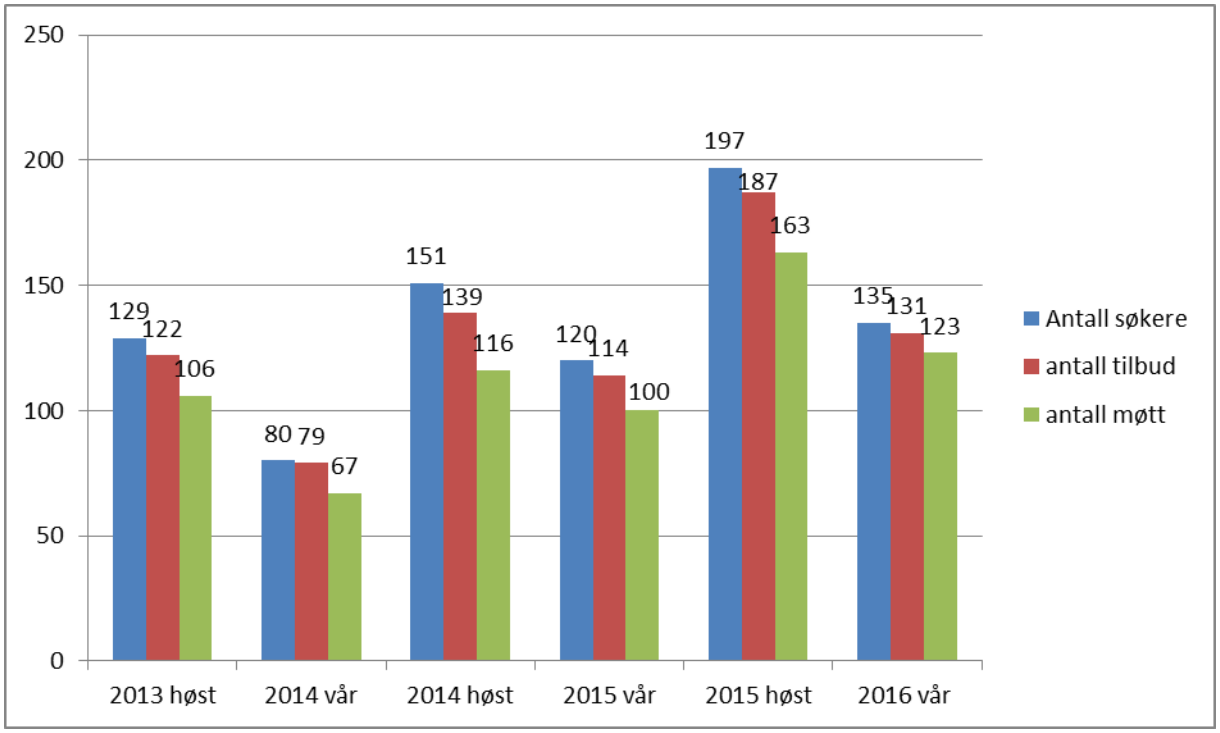

POSTMAJUR – poststudierett ved Det juridiske fakultet våren 2016

Vi behandler også søknader om opptak til poststudierett til både høst- og vårsemesteret.

En poststudierett har en varighet på to semester, og en kandidat må søke om poststudierett fra det direkte påfølgende semesteret etter at graden er oppnådd. Med en poststudierett kan studenten ta spesialemner, gjenta emner fra 4. studieår og allerede avlagte spesialemner, og ta etikk-kurset (med forbehold om at de ikke avskjæres av gjentakskvote, tregangersregel eller andre begrensinger, og at det er ledig plass på emnene)[1]

Våren 2016 mottok vi 61 søknader om opptak til poststudierett. Her ble 53 tilbud gitt og av disse har 52 semesterregistrert seg for våren.

Den vanligste årsaken til avslag på søknad om poststudierett er at søkeren fullførte graden sin tidligere enn det foregående semesteret. Graden må være fullført i det foregående semesteret for at søkeren skal være kvalifisert.

Andre årsaker til avslag er at søkeren har søkt i feil opptak – enten tilhører søkeren et annet fakultet som de var ment å søke poststudierett hos eller de har ment å søke om opptak til JUSVALG. Disse søkerne blir veiledet til å endre søknaden sin.

Etter opptaket satt vi igjen med åtte avslag og av disse har seks fått opptak til JUSVALG. De to resterende søkerne fikk avslag som følge av manglende dokumentasjon. Disse hadde ikke utdanning fra UiB og sendte heller ikke inn dokumentasjon på utdanning fra andre læresteder.

Tabellen under viser søkertallene fra de semestrene fakultetet har hatt poststudierett.

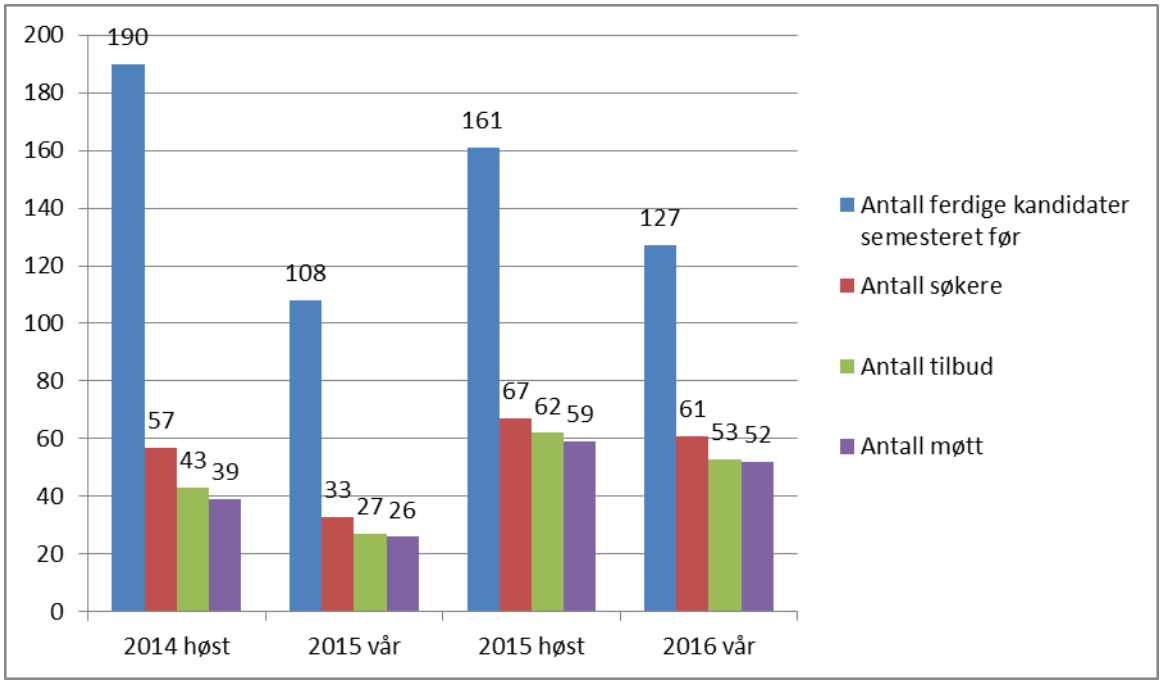

Vi ser at ikke alle studentene som tas opp til poststudierett velger å beholde studieretten i begge semestre. Av de 59 studentene som startet høsten 2015, er det 35 som har semesterregistrert seg for våren 2016. Årsakene til at en del slutter etter ett semester kan være mange. Oftest planlegger studentene å gjenta eksamen i noen få bestemte emner. Dersom eksamen kan avlegges i det første semesteret av poststudieretten avsluttes gjerne studiet etter ett semester. Dersom eksamen som

[1] Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 6-3.

skal gjentas kun går i det andre semesteret av poststudiet, beholdes poststudieretten i begge semestrene. For å beholde poststudieretten må studenten da betale semesteravgift også for det første semesteret, selv om de ikke tar eksamen i det semesteret. Enkelte studenter synes dette er unødvendig og vi får noen henvendelser på dette hvert semester.

Avslutningsvis: Vi ser en økning i antall søknader fra semester til semester. Det gjelder spesielt opptaket til spesialemner. Samtidig gjør vi grep for å effektivisere saksbehandlingen. Blant annet har vi sett på hvordan vi kan bruke den nye funksjonen i FS for resultatutveksling med andre læresteder. Vi håper å kunne implementere denne funksjonen i saksbehandlingen for fullt i løpet av kommende semester.

Tilbake til sakslisten

Sak 9/16 – 1

Statusrapport fellesprosjektet for masteroppgaver

Relevante vedtak er satt inn i vedlegg 1.

I fakultetsstyresak 51/15 ble det presentert en sammenstilling av løsningene i Bergen, Oslo og Tromsø. Vi har ikke innhentet noen senere satusoppdatering fra dem, ettersom de løsningene som er beskrevet i sammenstillingen ikke er forutsatt å være midlertidige.

Alle tre fakulteter har altså iverksatt (sin versjon av) de nye læringsmålene, veilederveiledning og sensorveiledning. Tromsø og Bergen har nye karakterbeskrivelser, Oslo har valgt å beholde de generelle uten tilføyelser.

Vi har ikke et felles sensorbrev som orienterer om nye, felles normer, ettersom Oslo på et avgjørende punkt (karakterbeskrivelser) avviker. I Bergen har de emneansvarlige for JUS399 Masteroppgave (30 studiepoeng) utarbeidet et nytt avsnitt i det «ordinære» sensorbrevet:

Fra instruksen for sensorer fremheves særlig følgende
Vurderingen av masteroppgaven skal knyttes nært til læringsmålene.
Momenter knyttet til metode og kildebruk skal tillegges større vekt – i begge retninger – enn de materielle momentene. For bestått karakter er det likevel et krav at masteroppgaven avdekker avansert kunnskap innen temaet, eller innen deler av det.
Evne til å finne frem til og formulere rettslige problemstillinger, herunder skille mellom ulike problemer, prinsipale og subsidiære spørsmål, samt evne til å sette spørsmålene inn i sin rette sammenheng vektlegges i begge retninger.
Momenter som avdekker selvstendighet skal belønnes. Det gjelder for eksempel der studenten behandler et tema som ikke har god dekning i litteraturen, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte, eller der studenten reiser eller belyser problemstillinger på interessante måter, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte.
Momenter som viser at studenten har vært i stand til selv å se faglige eller metodiske sammenhenger som ikke leses direkte ut av litteratur eller andre kilder, belønnes. Herunder også blikk for rettspolitiske dimensjoner innenfor oppgavens tema, dog uten å tape av syne grensen mellom vurderingers betydning de lege lata og de lege ferenda.
Evne til å drøfte spørsmål på en faglig forsvarlig og skjønnsom måte, og utnytte det foreliggende rettsstoff og faktum i samsvar med fagets metodiske prinsipper, har også betydning for bedømmelsen. Til dette hører også blikk for hva som er vesentlig i forhold til det som er uvesentlig eller irrelevant, å skille mellom det sikre og det tvilsomme, samt å dimensjonere stoffvalg og proporsjoner i besvarelsen fornuftig.
Der avgrensing er gjort eksplisitt og godt begrunnet, skal det ikke trekkes for manglende behandling av temaer det er avgrenset mot. Dette henger sammen med de begrensinger som ligger i rammen for masteroppgaven.
Evne til framstilling og formidling er et selvstendig mål med oppgaven: Språkbeherskelse, fremstillingsevne, klarhet, oversiktlighet, presisjon og systematisk ryddighet, herunder ryddige kildehenvisninger vektlegges i begge retninger.

Endringene er resultat av en samordning mellom de tre juridiske fakultetene. Det er fortsatt enkelte ulikheter, men disse er så vidt beskjedne at de ikke bør være er til hinder for en målsetning om i hovedsak lik sensur.

Sensorene gjøres særskilt oppmerksomme på at det har vært en ikke ubetydelig utvikling i sensuren av masteroppgaver de seneste årene. A'en henger høyere nå enn hva som synes å ha vært

situasjonen en del år tilbake og oppgaver som alt i alt er helt OK, men heller ikke mer, bedømmes nå regelmessig til C, se vedlagt statistikk. I hvert fall i Oslo synes det dessuten å være en tendens til at svakere besvarelser vurderes til D. Det er enighet mellom de tre fakultetene at dette er en ønskelig utvikling som bør videreføres.

I arbeidet med implementering av ordningen i Bergen, holdt vi øye med karakterutviklingen. De siste semestrene før implementeringen fra H15 viser det seg at det ikke lenger er så «topptung» karaktersetting som tilfellet har vært tidligere – det antas at opphør av ordningen med at veileder sensurerer kan ha spilt inn her. Av den grunn anser de emneansvarlige at de tiltakene som iverksettes nå, ikke kan ventes å representere et «knekkpunkt» med hensyn til karakterbruk, men i stedet sørge for en fortsatt langsom bevegelse i den retningen vi har sett, dvs. en bedre fordeling utover karakterskalaen.

På den bakgrunn antas også at den orienteringen til studentene som omtales i pkt. 8 i vedtaket fra mars 2015, ikke lenger er like aktuell. Her skal bemerkes at den grafen som viser karakterfordeling på karakterutskriften og vitnemålet, bare vil omfatte masteroppgaver fra og med høsten 2015; det sammenlignes altså ikke med tidligere «versjon» av emnet der den generelle karakterbeskrivelsen var gjeldende. Dette antas også å redusere behovet for en slik orientering.

Fakultetet kontaktet studentene for å drøfte hvorvidt orienteringen bør bortfalle under disse forutsetningene. Et møte ble avholdt for å drøfte spørsmålet, men det har ikke kommet noen avklaring med hensyn til studentens oppfatning av dette. Det vil i alle tilfeller være mulig å framskaffe en sånn orientering også i ettertid, dersom karaktersettingen viser systematiske avvik fra det som var tendensen før H15 og dette avviket kan tilskrives de nye instruksene.

Karakterfordelingen høsten 2015 viser en ikke ubetydelig økning av karakteren A (opp 10 prosentpoeng fra våren 2015) i Bergen. Reduksjonen finner vi B – videre derfra er det små endringer. Se vedlagte tabell for hele fordelingen – vedlegg 2. Oslo fortsetter sin bevegelse i retning av bedre bruk av skalaen. Tromsø har i høst hatt en bevegelse på midten av skalaen, mens toppen og bunnen er som de seneste semestrene.

Emneansvarlige i Bergen har sammen med studiedekanen kommet til at dette ene semesteret neppe gir grunnlag for å vurdere nye tiltak, men man vil undersøke karakterfordelingen pr kommisjoner. Deretter vil vi se an utviklingen minst ett semester til før eventuelt andre tiltak for bredere karaktersetting vurderes.

Vedlegg 1

Fakultetsstyresak S 26/15 17. mars 2015
Masteroppgaver - Læringsmål, veiledning, sensur og karakterbeskrivelser.

Vedtak:

1. Læringsmål for masteroppgaver.

Følgende punkter skal inngå i læringsmålene for masteroppgaven.

Kunnskaper
Studenten skal tilegne seg
avansert materiell kunnskap innenfor det fagfeltet masteroppgaven omhandler
avansert kunnskap om de særskilte metodiske utfordringene på fagområdet
kunnskap om de etiske spørsmålene som reises innen fagfeltet
avansert kunnskap om grunnleggende vitenskapsidealer, herunder krav til referanser og respekt for andres arbeider
Ferdigheter
Studenten skal være i stand til å
utforme og analysere en rettslig problemstilling i samsvar med faglige idealer
bruke juridisk metode på en selvstendig måte
identifisere, formulere og drøfte rettslige problemstillinger, herunder å disponere stoffet i hovedproblemstillinger, argumentasjon og konklusjoner
skrive en selvstendig framstilling
orientere seg i tilfanget av kilder: finne relevante kilder og selvstendig og kritisk skille kilder med akademisk tyngde fra andre
skille mellom rettsdogmatiske og rettspolitiske analyser i juridisk arbeid, herunder kritisk å vurdere gjeldende rett og drøfte behovet for endringer
Generell kompetanse
Studenten skal etter gjennomført masteroppgave
kunne anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder innenfor jussen
- kunne formidle omfattende selvstendige arbeider og beherske jussens uttrykksformer

kunne bidra til nytenking og løsning på nye problemer.
-

2. Instruks for veiledere.

Veiledningen skal følge studenten gjennom alle momentene i læringsmålene.

Veileder må være forberedt på å introdusere studenten for elementære krav til skriftlige arbeider, som krav til kildehenvisninger. Også etiske betraktninger kan være ukjent for studenten, men forutsettes å være innarbeidet i løpet av skriveprosessen.

Veileder skal i innledningsfasen være behjelpelig med å formulere og avgrense problemstillingen som behandles i oppgaven, herunder også å veilede om hva som realistisk kan omhandles innenfor ordgrensen.

Veileder har ikke ansvar for det endelige resultatet; studentenes faglige rekkevidde vil variere, og det er ingen grunn til at ikke dette skal gjenspeiles også i masteroppgaven. Veilederens rolle er å hjelpe studenten til å kunne yte sitt beste.

Veileder kan bistå i utformingen av tema for oppgaven dersom studenten ber om det. Det gjelder både med hensyn til omfang og med hensyn til faglig relevans - er det noe

interessant å skrive om her innenfor de rammer som gjelder for en masteroppgave? Likevel bør veilederen mest mulig inspirere studenten til å finne temaer og problemstillinger som studenten selv kan se er viktige og faglig interessante.

3. Instruks for sensorer

Masteroppgave sensureres av to sensorer.

Veileder deltar som hovedregel ikke i sensur av masteroppgaver på 30 studiepoeng, og aldri i sensur av masteroppgaver på 60 studiepoeng.

Vurderingen av masteroppgaven skal knyttes nært til læringsmålene.

Momenter knyttet til metode og kildebruk skal tillegges større vekt – i begge retninger – enn de materielle momentene. For bestått karakter er det likevel et krav at masteroppgaven avdekker *avansert kunnskap* innen temaet, eller innen deler av det.

Evne til å finne frem til og formulere rettslige problemstillinger, herunder skille mellom ulike problemer, prinsipale og subsidiære spørsmål, samt evne til å sette spørsmålene inn i sin rette sammenheng vektlegges i begge retninger.

Momenter som avdekker selvstendighet skal belønnes. Det gjelder for eksempel der studenten behandler et tema som ikke har god dekning i litteraturen, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte, eller der studenten reiser eller belyser problemstillinger på interessante måter, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte.

Momenter som viser at studenten har vært i stand til selv å se faglige eller metodiske sammenhenger som ikke leses direkte ut av litteratur eller andre kilder, belønnes. Herunder også blikk for rettspolitiske dimensjoner innenfor oppgavens tema, dog uten å tape av syne grensen mellom vurderingers betydning de lege lata og de lege ferenda.

Evne til å drøfte spørsmål på en faglig forsvarlig og skjønnsom måte, og utnytte det foreliggende rettsstoff og faktum i samsvar med fagets metodiske prinsipper, har også betydning for bedømmelsen. Til dette hører også blikk for hva som er vesentlig i forhold til det som er uvesentlig eller irrelevant, å skille mellom det sikre og det tvilsomme, samt å dimensjonere stoffvalg og proporsjoner i besvarelsen fornuftig.

Der avgrensing er gjort eksplisitt og godt begrunnet, skal det ikke trekkes for manglende behandling av temaer det er avgrenset mot. Dette henger sammen med de begrensinger som ligger i rammen for masteroppgaven.

Evne til framstilling og formidling er et selvstendig mål med oppgaven: Språkbeherskelse, fremstillingsevne, klarhet, oversiktlighet, presisjon og systematisk ryddighet, herunder ryddige kildehenvisninger vektlegges i begge retninger.

4. Karakterbeskrivelser for sensur av masteroppgaver

Alle læringsmålenes momenter skal vurderes, med mindre enkelte unntaksvis er mindre relevante i enkelte typer oppgaver.

En fremragende prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd, oppgaven representerer overbevisende argumentasjon og meget god forståelse av fagfeltets tradisjoner. Oppgaven preges av konsistens, god oversikt og språklig klarhet.

En meget god prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd. Oppgaven representerer god argumentasjon, og innsikt i fagfeltets forskningstradisjoner. Oppgaven er oversiktlig og preget av språklig klarhet.

En god prestasjon. De fleste momentene i læringsmålene er dokumentert nådd, og det er ingen alvorlige mangler i forhold til de øvrige.
En prestasjon som preges av mangler med hensyn til selvstendighet og evne til å se sammenhenger. Det kan være mangler ved alle momentene i læringsmålene, men ingen av dem må være alvorlige.

- En prestasjon preget av alvorlige mangler, men der det likevel er dokumentert kunnskaper, forståelse og ferdigheter over et visst minimum i alle læringsmålene.
- En prestasjon som ikke oppfyller minstekravene i ett eller flere av læringsmålene.

5. Innsyn i karakter

Veileder gis rutinemessig innsyn i karakteren for kandidater han/hun har veiledet, forutsatt at veilederforholdet ikke formelt er avsluttet før levering.

6. Ikrafttredelse

Ikrafttredelse avtales mellom de tre juridiske fakultetene.

7. Ny versjon av masteroppgaveemnene

De første semestrene denne instruksen om karaktersetting er virksom, bør studentene forsynes med en orientering om at karakterene ikke er helt sammenlignbare med karakterer som har vært gitt før.

Masteroppgaveemnene må få ny versjon i FS, sånn at karaktergrafen som kommer på karakterutskrift og vitnemål, bare nytter den nye versjonen som referansegrunnlag.

8. Fakultetsstyret ber seg forelagt en sak til styremøtet 9. juni som redegjør for prosessen ved de andre juridiske fakultetene.

Fakultetsstyresak S51/15 9. juni 2015

Masteroppgaver-læringsmål-mv - fellesprosjekt mastergraden

Vedtak:

Læringsmål for JUS399 Masteroppgaver (30 studiepoeng) endres som foreslått med virkning fra høsten 2015.

Instruks for veiledere distribueres til veiledere for JUS399 Masteroppgaver (30 studiepoeng) fra høsten 2015.

Instruks for sensorer distribueres til sensorer for JUS399 Masteroppgaver (30 studiepoeng) fra høsten 2015.

Utfyllande reglar om rettleiing og vurdering – masteroppgåver oppheves fra 1. august 2015. Fra samme tidspunkt inngår de avsnittene som er kursivert i forslaget her, i andre retningslinjer og beskrivelser som foreslått.

Læringsmålene settes inn i emnebeskrivelsen til erstatning av de som står der. Instruksene og karakterbeskrivelsen, samt det brevet man forutsettes å komme til enighet om, settes inn i en nyetablert nettside som lenkes til reglementssiden for studier ved Det juridiske fakultet i Bergen.

Vedlegg 2

Absolutte tall								Prosenter						
30 studiepoeng Bergen														
	A	B	C	D	E	F	Totalt		A	B	C	D	E	F
h12	51	30	23	8	2	1	115	h12	44	26	20	7	2	1
v13	48	65	37	10	0	1	161	v13	30	40	23	6	0	1
h13	45	30	27	4	0	1	107	h13	42	28	25	4	0	1
v14	51	50	31	9	3	1	145	v14	35	34	21	6	2	1
h14	19	38	23	2	1	1	84	h14	23	45	27	2	1	1
v15	43	65	41	6	1	1	157	v15	27	41	26	4	1	1
h15	43	33	32	8	1	0	117	h15	37	28	27	7	1	0
	300	311	214	47	8	6	886							
%	34	35	24	5	1	1	100							

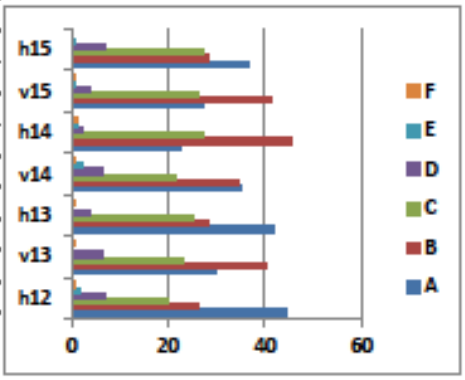

Absolutte tall								Prosenter						
30 studiepoeng Oslo														
	A	B	C	D	E	F			A	B	C	D	E	F
h12	100	73	25	12	1	0	211	h12	47	35	12	6	0	0
v13	113	96	35	10	3	2	259	v13	44	37	14	4	1	1
h13	72	68	63	15	2	2	222	h13	32	31	28	7	1	1
v14	82	105	69	14	2	2	274	v14	30	38	25	5	1	1
h14	64	80	63	16	3	1	227	h14	28	35	28	7	1	0
v15	74	100	74	24	5	6	283	v15	26	35	26	8	2	2
h15	42	70	55	21	4	2	194	h15	22	36	28	11	2	1
	547	592	384	112	20	15	1670							
%	33	35	23	7	1	1	100							

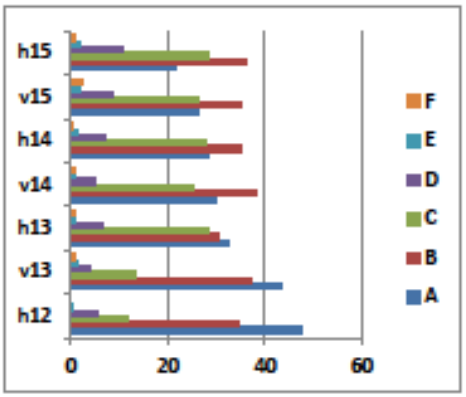

Absolutte tall								Prosenter						
30 studiepoeng Tromsø														
	A	B	C	D	E	F			A	B	C	D	E	F
h12	26	21	11	5	1	0	64	2012	41	33	17	8	2	0
v13	15	14	8	2	0	0	39	v13	38	36	21	5	0	0
h13	7	7	7	1	1	0	23	h13	30	30	30	4	4	0
v14	13	17	11	3	0	1	45	v14	29	38	24	7	0	2
h14	7	15	9	3	0	0	34	h14	21	44	26	9	0	0
v15	11	11	13	2	0	0	37	v15	30	30	35	5	0	0
h15	6	6	4	4	0	0	20	h15	30	30	20	20	0	0
	85	91	63	20	2	1	262							
%	32	35	24	8	1	0	100							

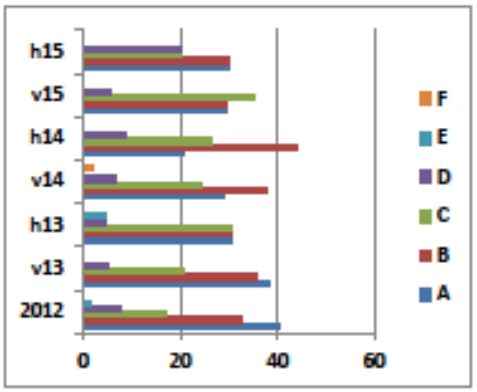

Tilbake til sakslisten

Sak 9/16 – 2

Frister for endring i emnebeskrivelser

Gjeldende regulering:

Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 1-2 nr. 4:

"Endringer i emnebeskrivelsene vedtas av Studieutvalget, likevel slik at vedtak om oppretting eller nedlegging av emner vedtas av fakultetsstyret."

Det aktuelle forslaget:

"Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 1-2 nr. 4 gis følgende tilføyelse: «Unntak fra denne fristen gjøres bare der endringen er tvingende nødvendig for at kurset skal kunne gjennomføres på en faglig forsvarlig måte.»"

Tidligere saker:

Studieutvalget 25. august 2015, sak 56/15:

Frister for endring i emnebeskrivelser. Notat fra studieadministrasjonen. [Egen sak om overordnete retningslinjer for hjelpemidler til eksamen kommer senere.]
Fristen på fire uker før kursstart for endringer i emnebeskrivelsen opprettholdes.
Unntak fra denne fristen gjøres bare der endringen er tvingende nødvendig for at kurset skal kunne gjennomføres på en faglig forsvarlig måte.
Punkt b legges fram for fakultetsstyret som forslag til tilføyelse i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 1-2 nr. 4.

Fakultetsstyret 8. september 2015:

S 70/15 Forslag til endring i § 1-2 nr. 4 i Utfyllende regler
Saksforelegg fulgte vedlagt
Vedtak:
Etter diskusjon i møtet ble fakultetsstyret enig om å sende saken tilbake til Studieutvalget.

Fakultetsstyret ber om at det utformes et nytt forslag til vedtak på bakgrunn av merknader som fremkom i møtet, og at dette legges frem for fakultetsstyret til ny behandling.

I fakultetsstyrets vedtak vises det til «merknader som fremkom i møtet». Disse merknadene var knyttet til en sak der den emneansvarlige for JUS243 Alminnelig formuerett, etter at fristen i § 1-2 nr. 4 var gått ut, hadde søkt studieutvalget om å få endret emnebeskrivelsens oppregning av lovlige hjelpemidler til eksamen. Utvalget avslo å behandle denne søknaden under henvisning til at fristen var utløpt. I styremøtet opplyste den emneansvarlige at dette hadde vært til hinder for å prøve studentene i deler av faget. På denne bakgrunnen ble forslaget til endring i § 1-2 ikke vedtatt av fakultetsstyret.

Saken legges med dette på nytt fram for studieutvalget med sikte på ny behandling i fakultetsstyret

Historikk:

Den 22. februar 2015 mottok studieutvalget en henvendelse fra den emneansvarlige om muligheten for å tillate særtrykk på eksamen i JUS243. Kurset startet den 4. mars, og fireukersfristen i § 2-1 var

gått ut. Søknaden ble grunngitt slik: «*Jeg har fått flere seriøse og velbegrunnede henvendelser fra studenter som ønsker å benytte særtrykk av lover til eksamen. For et par år tilbake avskaffet vi det som hovedregel, og jeg husker ikke helt om det var opp til kursansvarlig eller SU å avgjøre. Jeg husker heller ikke helt begrunnelsen - det er vel noe med enklere bokkontroll etc. Siden kontrollen foregår i lokalet, er det vel uansett ikke et [kostnadsspørsmål]. Forespørslene jeg har fått går på at de andre kursene på fjerde året tillater det, at særtrykkene er enklere å jobbe med, alt fra innarbeiding til rett og slett å lese lovtekst i en stresset situasjon under tidspress. […]*»

Den 11. mars 2015 fremsatte den emneansvarlige en formell søknad til studieutvalget om endring av emnebeskrivelsen for JUS243. Begrunnelsen hitsettes i sin helhet:

Flere studenter og også studieårsansvarlig for JSU for fjerde studieår har kontaktet meg med forespørsel om å tillate særtrykk som hjelpemiddel til eksamen. For det første har jeg fått forespørsel fra én student med lette lese- og skrivevansker, som ikke har, ikke ønsker å be om, og selv mener han/hun ikke har krav på, særskilt tilrettelegging på eksamen. Jeg er også enig i at det burde være unødvendig når det ikke foreligger tungtveiende grunner for ikke å tillate særtrykk, jf. nærmere nedenfor. For det andre har flere studenter sagt at de mener at å bruke særtrykk på eksamen går raskere og er lettere å lese og håndtere under tidspresset som råder på eksamen. Ikke minst siden særtrykk er tillatt på de andre kursene på fjerde studieår, slik at mange studenter har vendt seg til å benytte dem, virker det lite fleksibelt å nekte dem å bruke særtrykk på formuerettskurset. Det er en lite saklig forskjellsbehandling av kursene på fjerde studieår.

Jeg kan egentlig bare se ett enkelt argument mot å tillate særtrykk, og det er hensynet til den kontrollen av hjelpemidler som foregår like i forkant av eksamen. Det kan hevdes at kontrollen blir vanskeligere å gjennomføre ved at studentene får anledning til å ta med seg flere hjelpemidler. Etter mitt skjønn er imidlertid dette en svært beskjeden innvending. Slik bokkontrollen nå foregår, er det ingen reell mulighet til å foreta en fullstendig kontroll av studentenes hjelpemidler. Bare en brøkdel av de sidene som bringes med i form av lovsamling er det mulig å kontrollere. Bokkontrollen må nødvendigvis ha form av stikkprøver og det er først og fremst muligheten for å bli oppdaget ved en stikkprøve som må avholde studentene fra å jukse. Det skal også bemerkes at den reelle risiko for å dra fordeler av juks ved å notere i lovsamling og særtrykk, i lys av hvordan jeg som kursansvarlig utformer eksamensoppgaver, så godt som kan ses bort fra. Jeg synes derfor ikke det foreligger vektige grunner for å nekte studentene å benytte særtrykk til eksamen, og ber om at SU godkjenner bruk av ovennevnte særtrykk som dekker de mest sentrale lovene i faget.

Den 21. april 2015 hadde studieutvalget møte og valgte å ikke realitetsbehandle saken, ettersom fristen for den omsøkte endringen var utløpt, og det ikke var angitt noe i søknaden som kunne utgjøre et grunnlag for å dispensere fra fristen i § 1-2 nr. 4. Studentrepresentantene i studieutvalget brakte saken på dagsorden under eventuelt, og følgende ble satt inn i protokollen fra møtet:

Søknaden ble ikke realitetsbehandlet. Til neste møte vil Studieutvalget ha en sak om
Unntak fra fireukersfristen for endring i emnebeskrivelse
Skal fristen regnes til eksamensdagen når det gjelder forhold som knytter seg direkte til eksamen
Skal fristen kunne fravikes når det gjelder endringer som utelukkende eller hovedsakelig er til studentene fordel
Skal fristen kunne fravikes når det foreligger lovendringer som aktualiserer nye hjelpemidler til eksamen – eventuelt med hvilke vilkår
Saker om hjelpemidler til eksamen avgjøres på fullmakt av studiedekanen og ikke i SU-møte
En bredere sak om hjelpemiddelreglementet bør komme når vi kjenner utfallet av HRs vurdering av fuskesaken fra Gulating, og når vi har noe erfaring med digital eksamen og muligheter for digitale hjelpemidler

Den 2. juni 2015 hadde studieutvalget sitt neste møte. Saken ble da utsatt (se 35/15). Neste ordinære møte var den 25. august 2015, og da kom en sak fra studieadministrasjonen som

oppfølging av uttalelsen fra 21. april 2015, sak 56/15. Det var studieutvalgets vedtak i denne saken som ble fremlagt for fakultetsstyret den 8. september 2015.

Den 8. september 2015 behandlet fakultetsstyret saken. Den emneansvarlige for JUS243 fremholdt i debatten at studieutvalgets håndtering av søknaden om å tillate særtrykk som hjelpemiddel til eksamen hadde forhindret ham fra å prøve studentene i deler av faget. Videre ble det hevdet at den foreslåtte terskelen for å endre emnebeskrivelsen etter at fireukersfristen er passert, var lagt altfor høyt. Som det fremgår av fremstillingen ovenfor, hadde den emneansvarlige en helt annen begrunnelse for sin søknad da denne ble håndtert av studiedekanen i mars og april 2015. Dersom den emneansvarlige hadde begrunnet sin søknad slik det ble fremstilt i fakultetsstyremøtet i september 2015, ville studiedekanen og studieutvalget selvfølgelig å funnet løsninger som sikret at den emneansvarlige kunne prøvd studentene i nytt lovstoff på eksamen. Den mest nærliggende løsningen ville trolig ha vært at de aktuelle bestemmelsene i panteloven, eventuelt de aktuelle kapitlene i denne loven, ble vedlagt selve eksamensoppgaven. Studieutvalget har stor respekt for de faglige vurderinger som gjøres av de emneansvarlige. For utvalget fremstår det likevel som noe underlig at den emneansvarlige ønsket å ha mulighet til å prøve studentene i bestemmelser som ikke hadde trådt i kraft på tidspunktet for eksamen i faget. De aktuelle bestemmelsene i panteloven trådte først i kraft 1. juli 2015, mens eksamen i faget ble avholdt 10. juni 2015. Studieutvalget ønsker videre å peke på at den oppdaterte versjonen av det aktuelle særtrykket først kom i salg 10. august 2015, altså to måneder etter at eksamen i faget var avholdt. Om studieutvalget hadde innvilget søknaden fra den emneansvarlige på sitt møte i april 2015, ville dette altså ikke ha gitt den emneansvarlige mulighet til å prøve studentene i de aktuelle bestemmelsene i panteloven.

Studieutvalget og studieadministrasjonen kan etter dette vanskelig se at det i styremøtet fremkom argumenter som tilsier at den foreslåtte tilføyelse i § 1-2 nr. 4 i utfyllende regler ikke bør vedtas. Tilføyelsen vil ikke avskjære enhver endring i emnebeskrivelsen etter at fireukersfristen er passert, men det må vises til tungtveiende faglige grunner. Det vil heller ikke være slik at endringer i emnebeskrivelsen alltid er den eneste måten å håndtere mer akuttpregede situasjoner. Ved lovendringer vil det trolig være mer hensiktsmessig å legge de nye bestemmelsene ved eksamensoppgaven, enn å utvide listen over tillatte hjelpemidler i håp om at det vil foreligge nytt særtrykk før eksamen avholdes. Vi viser ellers til drøftelser og begrunnelser for forslaget i notatet som lå bak saken til studieutvalget og styret i fjor. Det er vedlagt her.

På denne bakgrunnen foreslås følgende vedtak: Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 1-2 nr. 4 gis følgende tilføyelse: «Unntak fra denne fristen gjøres bare der endringen er tvingende nødvendig for at kurset skal kunne gjennomføres på en faglig forsvarlig måte.»

Sak til SU om frister for endring i emnebeskrivelser

Bakgrunn/historikk

Bakgrunnen er en sak under «Eventuelt» i Studieutvalgets møte den 21. april i år. Det gjaldt en søknad fra JUS243 Alminnelig formuerett om utvidelse av listen over tillatte hjelpemidler til eksamen. Spørsmålet som ble reist, var hvordan fristene for å endre emnebeskrivelser skal forstås – er de absolutte, eller kan «endringer til gunst for studentene» gjøres etter denne fristen. I forlengelsen av dette følger spørsmålet om hva som er «til gunst for studentene» (eventuelt for hvilke studenter).

I møtet 2. juni ble der orientert muntlig om bakgrunnen for at saken ikke kom opp da: Innenfor gjeldende regelverk og praksis vil en endring ikke kunne gjøres gjeldende for inneværende semester, og da er det mest formålstjenlig å utsette saken og underlegge den en grundigere utredning. Den følger her.

En emnebeskrivelse inneholder typisk følgende informasjon:
Emnekode
Emnenavn
Antall studiepoeng
Undervisningssemester
Undervisningsspråk
Timeplan
Litteraturliste
Organisatorisk tilhørighet – faglig og administrativt
Kontaktinformasjon – faglig og administrativt
Mål og innhold
Undervisningsformer og omfang
Obligatorisk undervisningsaktivitet
Krav til studierett
Undervisningssted
Læringsutbytte
Vurderingsformer, herunder hjelpemidler til eksamen
Karakterskala
Enmeevaluering

Regulering

Forskrift om opptak, studier, eksamen og grader ved Universitetet i Bergen[2] har ingen regulering av frister for endring/supplering av emnebeskrivelse, med mindre det i praksis innebærer nedleggelse av et emne og opprettelse av et nytt – det er ikke slike endringer vi snakker om her.

Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia[3] («Kvalitetssikringshåndboken») har rutinebeskrivelser som omfatter slike frister. Der heter det i punkt 14 Årleg revisjon av studietilbod og informasjon til studentane.

---

[2] http://regler.app.uib.no/regler/Del-2-Forskning-utdanning-og-formidling/2.2-Utdanning/2.2.2.-Forskrift-om-opptak-studier-vurdering-og-grader-ved-Universitetet-i-Bergen/Forskrift-om-opptak-studier-vurdering-og-grader-ved-Universitetet-i-Bergen#K3
[3] http://www.uib.no/filearchive/kvalitetshandboka_2013.pdf

Emneansvarleg/programstyreleiar skal syte for ein årleg gjennomgang av studietilboda.med sikte på forbetring og korrigering av opplegg og omtale. Dette skjer mellom anna i samband med årlege eller halvårlege revisjoner av studieplanar og emneskildringar.
Denne revisjonen må vere ferdig innan 1. desember for vårsemesteret og 1. juni for haustsemesteret, som er dei fristane universitetet har sett for publisering av gjeldande studieplanar og for å få ferdig studieinformasjonen for neste studiesemester. Ved større endringar i studieplanen skal overgangsordningar for berørte studentar gå fram av studieplanen.
Studieinformasjonen baserer seg på vedtekne studieplanar. All informasjon om emne og studieprogram, i tillegg til timeplanar og litteraturlister skal vere oppdatert og ope tilgjengeleg på uib.no seinast 1. desember/1. juni. All informasjon om undervisningstiltak og studietilbod er nettbasert og tilgjengeleg på www.uib.no og på studentene sitt intranett, Mi side. Når studentane melder seg til ulike undervisningsaktivitetar, skal desse registreringane kome fram på timeplanen til den einskilde studenten i Mi side. Studieadministrativ avdeling, i samarbeid med fakulteta, er ansvarleg for å setje opp timeplanar og tildele undervisningsrom.

Her er fristen for endringer i emnebeskrivelser satt til 1. desember for vårsemesteret og 1. juni for høstsemesteret, altså betydelig lengre «sperretid» enn den fakultetet opererer med.

I Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen[4] heter det i § 1-2 nr. 4: «Endringer i studieplanen og i emnebeskrivelsene må være vedtatt og publisert senest fire uker før kurset starter.» En grunn til at fakultetet har ansett at det er forsvarlig å ha kortere frister enn det UiB opererer med, er at i vårt integrerte studium skal studentene ikke gjøre en egen vurdering av emnene og sammenligne dem for å velge hvilket de skal ta (med unntak av spesialemnene). Det er derfor ikke samme behov for å gjøre endelig versjon av emnene synlige lenge i forkant, som det som gjelder der studentene i større utstrekning skal designe graden sin selv. Vårt avvikende regelverk er ikke formelt avklart med UiB, men det foreligger antakelig en slag stilltiende aksept så lenge ingen påberoper retten til lengre «sperretid» enn de fire ukene vi opererer med. Denne ordningen kan i seg selv være et argument for ikke å strekke fristen eller praktiseringen av den lenger enn nødvendig.

Praksis

I dag praktiserer vi i realiteten to frister: Den store hovedregelen er fire uker før kursstart for alle endringer som overhode *kan* forutsees på det tidspunktet. Den praktiseres strengt; det stilles høye krav til emneansvarliges planlegging og engasjement. I tillegg gjøres senere endringer for *forhold som oppstår underveis* – i slike tilfeller har vi praksis for at bare helt nødvendige endringer kan gjøres. Forutsigbarhet for studentene, klar og entydig informasjon og håndterlig administrasjon er hovedhensynene bak regelen og praksisen.

Momenter i vurderingen

Når vi skal vurdere «sperretiden» er det flere forhold som må vurderes: Hvilke punkter i emnebeskrivelse gjelder det, hvilke endringer det er tale om og hvilke hensyn som taler for og imot de konkrete endringene. Et tilleggsspørsmål er om det er heldig å ha ulike frister for ulike typer endringer. Vi må legge til grunn at vi har en «nødrettsløsning» for endringer som tvinger seg fram for eksempel fordi en bok viser seg å ikke kunne skaffes fra forlaget, en underviser melder forfall eller tilsvarende tvingende grunner. I slike tilfeller må vi velge det minste ondet, uavhengig av fristene som gjelder.

Når det gjelder **litteratur**, har vi det åpenbare hensynet til Akademika og Litteraturkiosken – de må ha muligheten til å bestille inn bøker eller rettighetsklarere og trykke kompendier. De har sine rammebetingelser og rutiner de trenger å følge for å kunne oppfylle og kvalitetssikre de betydelige

[4] http://www.uib.no/jur/21684/utfyllende-regler-studier-ved-det-juridiske-fakultet-universitetet-i-bergen

leveransene de forutsettes å håndtere i løpet av et semester. Tilsvarende hensyn gjør seg gjeldende overfor biblioteket. Det er også en viss omsetning av brukt litteratur blant studentene; selv om det ikke er fakultetets ansvar å fasilitere dette, er det ikke urimelig at vi tar et visst hensyn til studentenes ønsker og behov i så måte. Disse hensynene tilsier at endringer i litteraturlisten er forutsigbar, og at fristene overholdes.

Når det gjelder **forhold knyttet til eksamen**, er det spesielt viktig å opptre forutsigbart og tydelig. Erfaringsmessig har studentene veldig mye oppmerksomhet rettet mot eksamen, og det skal lite til før de reagerer på det de oppfatter som uregelmessigheter. I dette inngår også bestemmelser om hjelpemidler til eksamen – studentene har generelt stor respekt for reguleringen på dette området, og innretter seg omhyggelig etter bestemmelsene og anvisningene de får. De legger også til dels stor vekt på hvilke hjelpemidler som er tillatt.

Når det gjelder **andre forhold i emnebeskrivelsen**, vil vi finne argumenter av varierende styrke for og imot å tillate endringer også etter fristen på fire uker – avhengig av hvilke endringer det er tale om og hvilke hensyn som taler for dem.

Ulik «sperretid» for ulike typer endringer?

Er det ønskelig å nyansere «sperretiden» ut fra hvilken endring det er tale om?
Etter studieadministrasjonens oppfatning er det neppe heldig. Vi vil veldig fort treffe på tvilstilfeller med hensyn til om vilkårene for «senere endring» er oppfylt. Vi vil dessuten måtte administrere en liste – nærmest en matrise – over ulike frister for ulike forhold, uten at det er framkommet noe godt argument for slik nyansering.

Hva med endringer som er «utelukkende til fordel for studentene»? I spørsmålet om å utvide listen over tillatte hjelpemidler til eksamen etter at kurset var begynt, ble det anført at endringen er utelukkende til studentenes gunst. Hensyn som taler mot en endring etter fireukersfristen – eller i alle fall etter at kurset er begynt – er de studentene som har basert seg på den listen som gjaldt da, og har «plundret» innarbeidelser inn i lovsamlingen. Mange vil mene at det hadde vært fordelaktig med særtrykk (det er i alle fall argumentet for å tillate særtrykk), men at de ikke kan «begynne på nytt» med å innarbeide nye hjelpemidler. De har også hatt all mulig grunn til å innrette seg på at særtrykk ikke var tillatt. Mens de som har innrettet seg på at «det må være mulig å mase seg til en endring» og har basert seg på å innarbeide særtrykk, vil sitte igjen med en fordel. Generelt vil det være sånn at de som ønsker en endring (også etter fristen) blir hørbare, mens de som ønsker å opprettholde status quo ikke har noen oppfordring til å la dette komme til uttrykk – slik kan det fort feste seg et feilaktig inntrykk av hva som er studentenes ønsker.

Faktisk behov

Det er grunn til å undersøke hvilke behov som faktisk foreligger for å ha kortere frist enn fire uker før kursstart for endringer i emnebeskrivelsen.

Alle forhold som kan forutsees før kursstart, kan man søke SU om å få inn i emnebeskrivelsen. Om man får det eller ikke, er da ikke knyttet til spørsmålet om frister, men underlegges andre vurderinger. Eksempelet med <u>særtrykk</u>, begrunnet i at de er hendigere å innarbeide, er et slikt forhold. Det kan neppe være grunn til å nytte – enn si etablere – en unntaksbestemmelse for en slik endring. Der det viser seg at en bok i <u>hovedlitteraturen</u> ikke lenger lar seg skaffe fra forlaget, vil i alle fall de første kursene i semesteret kunne ha behov for endringer på kortere varsel. Ideelt burde

emneansvarlig undersøke alle slike forhold i god tid – vi ser likevel at det ikke alltid blir gjort, og vi blir presentert for et akutt problem som må løses. Noen ganger blir en lovendring vedtatt eller en dom avsagt på tidspunkter som innebærer at det ikke var mulig å integrere det i emnebeskrivelsen i tide, samtidig som det er tunge faglige hensyn bak ønsket om å få det med. I slike tilfeller kan man eventuelt vurdere å sette ny tekst inn som tilleggslitteratur det første semesteret og så integrere det i hovedlitteraturen fra neste år. Til eksamen kan det eventuelt legges ved oppgaven til studentene. Hvis det ikke er tilfredsstillende, står vi med et «nødrettstilfelle» og må endre underveis i kurset. Hvis endringen har betydning også for emnets læringsmål, må vi inn i en grundigere prosess med hensyn til hvilke endringer som må og kan gjøres underveis – vi har ikke praksis fra slike mer omfattende endringer etter fireukersfristen.

Konklusjon

Slik studieadministrasjonen ser det, bør vi videreføre dagens praksis med hensyn til frist for endring av elementer i emnebeskrivelsen.

Dagens praksis innebærer en **frist på fire uker før kursstart**. Denne håndheves strengt. Senere endringer gjennomføres bare **der endringen er tvingende nødvendig for at kurset skal kunne gjennomføres på en faglig forsvarlig måte**.

Det er hovedsakelig hensyn til forutberegnelighet for studentene som taler for fristen. «Til gunst for studentene» er ikke nødvendigvis en entydig størrelse.

Det har ikke kommet fram tungtveiende hensyn som taler for at fristen på fire uker før kursstart bør fravikes oftere eller lettere enn det som praktiseres nå.

Det er ikke ønskelig med flere sett frister, avhengig av hva som skal endres, hvordan det skal endres eller hensynene som taler for (og eventuelt imot) endring.

Vedtak

Fristen på fire uker før kursstart for endringer i emnebeskrivelsen opprettholdes.
Unntak fra denne fristen gjøres bare der endringen er tvingende nødvendig for at kurset skal kunne gjennomføres på en faglig forsvarlig måte.
Punkt b legges fram for fakultetsstyret som forslag til tilføyelse i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 1-2 nr. 4.

Tilbake til sakslisten

Sak 9/16 – 3

Ansattstudierett

Som ledd i kompetanseutviklingen blant ansatte – primært i administrasjonen – har UiB arbeidet fram en ordning for å legge til rette for at ansatte kan ta UiBs egne åpne enkeltemner. Dette anses også å være et egnet HMS-tiltak.

Det er i hovedsak studielederforum som har arbeidet fram ordninger for dette. UiB sentralt har nøyd seg med å se på de tekniske løsningene for de vilkårene som settes for slike studieretter og har ikke gått inn på å opprette en felles «UiB-ansatt-studierett». HR-avdelingen har heller ikke prioritert arbeidet med å utvikle ordningen. Det er følgelig opp til hvert fakultet å opprette slike studieretter for sine ansatte.

Tildeling av en slik ANS-JUR studierett vil innebære at ansatte ved Det juridiske fakultet i Bergen kan tildeles studieretten og den vil gi tilgang til *åpne* emner ved alle fakultetene ved UiB. JUS har for tiden ingen åpne emner, men det fins en hel del slike på andre fakulteter.

Studieretten vil innebære at man får ta emner man er kvalifisert til med hensyn til forkunnskaper, og som har ledig kapasitet, uten at man tar opp studieplasser i Samordna Opptak. Videre vil eksamener tatt med denne studieretten plasseres i finansieringskategori 0, sånn at de ikke genererer belønningsmidler.

Siden opprettelse av ANS-JUR rent teknisk innebærer at man oppretter et studieprogram, anses det mest ryddig at saken behandles av studieutvalget og fakultetsstyret.

Ordningen antas ikke å ha økonomiske eller nevneverdige administrative konsekvenser.

På denne bakgrunnen foreslås følgende uttalelse:

Det tilrås overfor fakultetsstyret at studieretten ANS-JUR opprettes med sikte på å gi egne ansatte tilgang til åpne emner ved UiB.

Tilbake til sakslisten

Sak 9/16 – 4

Kursrapport EXFAC høsten 2015

Faglærers vurdering av gjennomføring

Verken referansegruppemøtet eller andre tilbakemeldinger har avdekket alvorlige svakheter ved gjennomføring av kurset. På referansegruppemøtet syntes det å være enighet om at kurset gir et godt læringsutbytte. Det er behov for mindre justeringer og det er naturligvis rom for forbedring av elementer i kurset, se nedenfor.

Praktisk gjennomføring

Strukturen på kursopplegget

Kurset ble gjennomført med 12 dobbelttimer forelesninger og 10 seminarsamlinger i uke 33-39 der tema for seminarsamlingene var lagt opp i slik at de fulgte (i tid etter) forelesningene.

Tandes 5 innføringsforelesninger – «Rettsvitenskapens magi», «God start», «Hvordan skrive juridisk analyse», «Bruk av andres materiale. Om opphavsrett og referanseteknikk» og «Jussen, deg og livet. De store perspektiver i jussen» supplerte kursopplegget.

Nytt i 2015 var en suppleringsforelesning av Eivind Kolflaath med tittel Juridiske tekster. Forelesningstemaet var karakteristiske trekk ved sentrale tekstbaserte rettslige argumenter, som for eksempel forarbeider, med fokus på korrekt referanseteknikk i forhold til slike juridiske tekster.

Fra 2016 vil Ragna Aarli og Synne Sæther Mæhle dele kursansvaret.

Exfac var med på pilotprosjektet Mi side pilot; elektronisk plattform til erstatning for Mi side.

Forelesningene

Forelesningsrekken ble holdt av Ragna Aarli, som av habilitetsgrunner ikke var kursansvarlig i 2015. Det ble stort sett oppfattet som positivt at vinklingen på de ulike temaene var en annen enn i læreboken. Med utarbeiding av nytt bokmanus som kjernelitteratur til kurset 2016 vil profilen til forelesningene bli enda klarere.

Powerpointdisposisjoner til forelesningene ble lagt ut i fillageret før hver forelesning. Det ble også gjort filmopptak av forelesningene (med unntak av den siste). Opptakene ble lagt ut på edublogs-siden.

Til kurset høsten 2016 vil den praktiske informasjonen om forelesningenes innhold gjøres klarere på mi side/mitt uib – i tråd med tilbakemeldingene fra referansegruppemøtet.

Brukte oppgaver

Oppgavesettet er i hovedsak tematisk og strukturelt sett som før, med oppdatering av enkelte oppgaver. De skriftlige oppgavene med obligatorisk innlevering var konsekvent formulert slik at studentene selvstendig og aktivt måtte argumentere ved hjelp av rettsgrunnlag (utenfor

læreboken). I tråd med tilbakemeldingene fra kursavviklingen i 2014 ble eksempelbanken snevret inn. Dette førte til at studentenes arbeidsinnsats ble enda mer fokusert på selvstendig behandling av klart oppgitte rettskilder, og det ble lettere for hele seminargruppen å forberede seg til felles diskusjon i seminarsamlingene.

Skriving og kommentering

Både seminarlederne og arbeidsgruppelederne gjør stort sett en svært god jobb med å kommentere studentenes seminaroppgaveutkast og øvingsoppgave. På referansegruppemøtet nevnte enkelte studenter et ønske om klarere standarder for måten tilbakemeldingene ble gitt på. Til kurset i 2016 skal veiledningen for seminarledere bygges ut med mer informasjon om forventningene til oppgavekommentering. Det skal også formidles til studentene at det vil være variasjoner mellom seminarlederne som i utgangspunktet ikke handler om kvaliteten på tilbakemeldingene – for eksempel om seminarleder velger å gi tilbakemelding på en papirutskrift eller i elektronisk versjon av seminaroppgaven. Til årets rapport bør det nevnes at formen på tilbakemeldingene varierte mer enn ellers, fordi en seminarleder med 3 seminargrupper ble sykmeldt tidlig i seminarrekken. Tilbakemeldingene til disse gruppene måtte skje på dugnad blant de øvrige seminarlederne, med andre frister enn fastsatt av den opprinnelige seminarlederen, slik at det ble større variasjoner innad mellom studentene i disse gruppene enn det vanligvis er.

Gjennomføring av seminarsamlingene

Det er gjennomgående gode tilbakemeldinger på gjennomføringen av seminarsamlingene og seminarlederne oppleves som samvittighetsfulle og faglig dyktige.

Det ble holdt en oppstartsamling og et møte etter seminarrekkens avslutning for seminarlederne.

Som nevnt ovenfor skapte sykmelding for en seminarleder med 3 grupper betraktelige utfordringer. Situasjonen ble merkbar for studentene i disse seminargruppene. Erfaringene fra høstens kurs er at en seminarleder som den store hovedregelen ikke bør ha 3 seminargrupper.

Obligatorisk øvingsoppgave

Oppgaven er innenfor faget forvaltningsrett (inhabilitet), gjenbrukt i en årrekke og rettes av arbeidsgruppelederne. Oppgaven synes fortsatt å være en god første introduksjon til praktikumsmetode for studentene. Mange studenter har problemer med å «få nok» ord og på referansegruppemøtet ble det etterlyst en nedre ordgrense, men dette er pedagogisk sett lite hensiktsmessig: Målet med øvingsoppgaven er å gjøre et første forsøk på å bygge en adekvat rettslig argumentasjonsrekke, og det er et læringsmessig poeng at hovedfokus settes på argumentasjonsrekkens innhold, ikke dens omfang.

Eksamen og sensur

Kurset hadde mappeevaluering og studentene må oppfylle en rekke arbeidskrav i løpet av kurset. Arbeidskravene er oppdatert på fakultetets hjemmeside og det fremgår nå at både innlevering av disposisjon (gruppeoppgave) og innlevering av (individuelt) førsteutkast til seminaroppgave er arbeidskrav. Kunnskapstesten ble utformet med 5 spørsmål der studentene både skulle ha anledning til å vise grunnleggende forståelse for kjernepunkter i faget, men også i noen grad testes i begrepskunnskap fra kurset.

Høsten 2015 ble mappeevalueringen gjennomført elektronisk; på Inspera, se nedenfor.

Samarbeid med administrasjonen

Det er stor etterspørsel etter studieadministrativ service på dette kurset og det studieadministrative ansvaret blir glimrende ivaretatt av Kari Kaland Bjorøy. Hun gjorde det mulig å få Mi side pilot på plass på kort tid før semesterstart.

b) Strykprosent og frafall

Av 317 studenter som møtte til eksamen strøk 3. Dette gir en strykprosent på 1 % .

c) Karakterfordeling

Det benyttes karakterer "Bestått" og "Ikke bestått", og karakterfordelingen er dermed uttømmende beskrevet gjennom punktet ovenfor.

d) Studieinformasjon og dokumentasjon

Emnebeskrivelsen er publisert på UiBs websider (http://www.uib.no/emne/EXFAC) og på Mi side pilot. Forelesningene er fortløpende publisert på edublogs-siden til emnet.

e) Tilgang til relevant litteratur

Læreboken trenger oppdatering. Synne Sæther Mæhle og Ragna Aarli utarbeider nå et manus til bok med tittel *Juss – nasjonale og internasjonale krav til rettslig argumentasjon*. Boken skal gis ut i 2017 på Gyldendal, som lager et kompendium med bokmanus til bruk i undervisningen høsten 2016. Boken viderefører flere av de store linjene fra tidligere kjernelitteratur, men vil bestå av oppdatert, videreutviklet tekst og nyskrevet del om juridisk metode. Kompendiet vil være i salg innen semesterstart.

Faglærers vurdering av rammevilkårene

Lokaler og undervisningsutstyr

Lyden i auditorium 1 er vanskelig for dem som sitter langt bak, særlig ved bruk av fast mikrofon. Lyden var bedre ved bruk av headset, men dette ga dårlig lyd på videoopptaket.

Enkelte undervisningsrom er uegnet for seminarsamlinger. Seminarrom 6 og 7 bør unngås helt. I år var luftkvaliteten på seminarrom 4 merkbart dårlig (vindu kan ikke åpnes for lufting), og fakultetsdirektøren har meldt dette til Eiendomsavdelingen.

Andre forhold

Rammevilkårene for kurset er gode og gir anledning til tett oppfølging av studentene.

Faglærers kommentar til studentevalueringen (referansegruppemøtet)

Hovedinntrykket fra referansegruppemøtet er at kurset fungerer godt. For kursansvarlig er møtet særlig nyttig for å drøfte hvilke konkrete oppgaver som bør forbedres/utgå ved neste kurs og hvordan sammenhengen mellom de ulike elementene i kurset best kan sikres.

I punkt 1 fremgår det at de kursansvarlige vil innarbeide innspill fra referansegruppemøtet på flere måter.

Høsten 2016 vil referansegruppemøtet legges etter kunnskapstesten.

Underveis i kurset ble datoen for innlevering av seminaroppgaven endret – som følge av merarbeidet skapt av situasjonen der seminarlederen for 3 grupper ble sykmeldt. En felles innleveringsdato for alle studentene viste seg å være fordelaktig og vil bli videreført til i 2016.

Oppfølging av fjorårets evaluering

Omformulering av oppgavesettet og revisjon av skriveveiledning er punkter fra fjorårets evaluering som er blitt fulgt opp og implementert i årets kurs.

Faglærers samlede vurdering, inkl. forslag til forbedringstiltak

Exfac kretser inn jussens og juristenes rolle i samfunnet for studentene og bør ha et dagsaktuelt preg. Kurset gir en grunnleggende innføring i juridisk metode og begrepsapparat som fungerer som et godt utgangspunkt for å begynne på de enkelte juridiske fagene. Kursopplegget som er bearbeidet over mange år, er velfungerende, men bør kontinuerlig oppdateres og forbedres. Ny kjernelitteratur med tilhørende revidert oppgavesett vil gjøre kursets helhetlige profil enda klarere.

Knut Martin Tande har foreslått at forelesningene han har holdt i løpet av kursperioden utgår. Temaene bør i stedet integreres i den øvrige undervisningen.

Overgang til elektronisk eksamen via Inspera vanskeliggjør en mappeevaluering, der det skal gjøres en helhetsvurdering av kunnskapstest og seminaroppgave – med vekt på seminaroppgaven. I Inspera ligger en students kunnskapstest og seminaroppgave på to helt ulike lister basert på kandidatnummer. Dette fører til at sensor må foreta en uforholdsmessig stor mengde «klikk» for å danne et helhetsbilde av studentenes eksamen. Kursansvarlige for 2016 vil derfor foreslå at kunnskapstest og seminaroppgave inngår som to deler av studentens eksamen – uten mappeevaluering, se nedenfor. I denne ordningen må begge deler isolert sett være bestått.

Forslag til tiltak for 2016:

Revidere oppgavesettet (bytte ut rettskilder som ikke fungerte samt sikre dagsaktualitet).
Funksjonen til lærerstyrt innslag gjøres enda klarere.
Bygge ut veilederen for seminarlederne
Revidere skriveveiledningen
Innarbeide temaene fra Tandes forelesninger i øvrig undervisning.
Skrive brev til SU med forslag om reglementsendring til eksamen med kunnskapstest og seminaroppgave som to deler.
Justere kjøreplanen slik at alle studenter får samme frist for innlevering av siste versjon av seminaroppgaven.

Bergen, 9. februar 2016

Synne Sæther Mæhle

Tilbake til sakslisten

Kursrapport jus 131, Kontraktsrett II, høsten 2015

1. Faglærers vurdering av gjennomføring

a) Praktisk gjennomføring

i. strukturen på kursopplegget

Strukturen bygger i hovedsak på samme modell som tidligere år.

ii. Forelesningene

Forelesningene var fordelt mellom Johan Giertsen og Erik Monsen. Tilbakemeldingene på referansemøtet tilsier at forelesningene gjennomgående fungerte godt. Forelesningene er relativt spredt ut over kurset. Inntrykket er at dette i og for seg fungerer bra, men det er en tilbakevendende utfordring at studentene dels må skrive oppgaver som ennå ikke er behandlet på forelesning. Dette kan være vanskelig å avhjelpe fullt og helt, men i den grad forelesningsstrukturen beholdes, er det gjerne mest aktuelt å se nærmere på om det er hensiktsmessig å justere på rekkefølgen på oppgavene.

Enkelte temaer er per i dag ikke dekket på forelesninger. Dette gjelder bl.a. direktekrav. I den forbindelse bør det vurderes om alle sentrale temaer blir tilstrekkelig dekket gjennom forelesninger.

Videoopptak ble publisert på edublogs. Her var det noen tilbakemeldinger på at publiseringen dels skjedde senere enn det som ble annonsert på Mi side. Av hensyn til studentene er det ønskelig at de som har ansvar for publiseringen så vidt mulig følger opp de tidspunkt for utlegging som skisseres.

iii. brukte oppgaver – både i arbeids- og storgruppen

Oppgavene bygde på tidligere års oppgaver. Oppgavene fungerer gjennomgående godt. Det er imidlertid visse utfordringer knyttet til ordgrense på noen av oppgavene. Jeg tar sikte på en gjennomgang av oppgavene med tanke på justeringer og eventuell utskiftning av enkelte oppgaver.

iv. skriving og kommentering

Skriving og kommentering fungerer godt. Hovedinntrykket er at studentene legger ned stor innsats i å kommentere hverandres prestasjoner. Det er kommet enkelte tilbakemeldinger på kommentering av gruppeoppgavene, med tanke på at enkelte opplever å få for få og lite substansielle kommentarer. I den forbindelse anser jeg det særlig viktig å kommunisere til eksterne oppgaverettere hva som forventes av kommenteringen.

v. gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene

Vi hadde i år både erfarne og en helt ny storgruppeleder. Inntrykket fra referansegruppemøtet var at studentene var fornøyde med storgruppelederne. Både egen erfaring og tilbakemelding fra storgruppene tilsier at tiden er litt knapp for en grundig gjennomgang av oppgavene. Her vil jeg se om det kan legges klarere føringer i veiledningen, samtidig som det som nevnt kan være aktuelt med noen justeringer av oppgavene med tanke på reduksjon av omfanget.

vi. obligatorisk kursoppgave

Ordgrensen på obligatorisk kursoppgaven ble denne gangen noe for knapp, og denne erfaringen tas med videre, med sikte på å unngå at skriveprosessen i for stor grad blir en «kamp mot ordgrensen». Fra referansegruppemøtet var det enkelte som mente oppgaven var svært krevende, men hovedinntrykket var at læringsutbyttet materielt sett var bra.

vii. Eksamen

Ingen spesielle merknader.

viii. samarbeid med administrasjonen

Fungerte som vanlig bra.

b) Strykprosent og frafall

2 av 339 strøk (0,6 % avrundet)

c) Karakterfordeling

A	34	10,08 %
B	94	27,89 %
C	150	44,51 %
D	50	14,83 %
E	10	3 %
F	2	

Totalt møtt til eksamen og sensurert: 339

d) Studieinformasjon og dokumentasjon

Ingen spesielle merknader

e) Tilgang til relevant litteratur

Det er ikke meldt om problemer med å få tak i relevant litteratur. Læreboksituasjonen er ikke optimal. I dag er Hov hovedlitteratur, og boken er fra 2002. Det kan vurderes om Hagstrøms bok kan gjøres til hovedlitteratur eller evt. om det kan settes opp alternative litterturforslag.

2. Faglærers vurdering av rammevilkårene

a) Lokaler og undervisningsutstyr

Fungerte i hovedsak bra. Ved siste gangs storgrupper måtte vi bruke undervisningsrom på studentsenteret på grunn av eksamensavvikling. Dette var ikke optimalt, bl.a. på grunn av manglende tilrettelegging for bruk av tavle/white board.

3. Faglærers kommentar til studentevalueringen(e) (referansegruppemøtet)

a) Metode – gjennomføring

Det ble avholdt referansegruppemøte om lag midtveis i kurset, etter at obligatorisk kursoppgave var skrevet.

b) Oppsummering av innspill

Sentrale innspill er kommentert underveis i rapporten. Studentene hadde relativt mange innspill til pensumsituasjonen. Her er det likevel ingen klar enighet studentene imellom om hva som vil være den beste løsningen, gitt rammevilkårene.

4. Oppfølging av fjorårets evaluering

Har punkter fra fjorårets evaluering blitt innarbeidet/ført til endringer i årets kurs? Hvis ja: hvordan?

Jeg valgte i år ikke å videreføre opplegget med muntlige fremleggelser av «ekstraoppgaver» i forbindelse med storgruppene. Selv om dette i seg selv er nyttig, er kursopplegget emm. ikke dimensjonert for at vi kan bruke tid på dette på storgruppene. Inntrykket mitt er at studentene har behov for en lærerstyrt gjennomgang av oppgavene de har skrevet, og med faglige digresjoner og fordypninger i forlengelse av den konkrete oppgaven. Å pålegge studentene muntlig fremleggelse vil dessuten være et ytterligere «obligatorisk» element. Emm. er det ønskelig at det i løpet av kursperioden bør være noe tid tilbake, som studentene har mulighet til å bruke til faglig fordypning ut fra egne interesser og prioriteringer,

5. Faglærers samlede vurdering, inkl. forslag til forbedringstiltak

Hovedinntrykket er at kurset fungerer bra og slik at det ikke er behov for omfattende forbedringstiltak. Jeg deler oppfatningen fra forrige års kursrapport om at studentene har en imponerende bratt læringskurve i løpet av kurset.

Gjennomgang av oppgavesett, bl.a. med tanke på omfang og kursstruktur, vil emm. være det mest sentrale med tanke på videre utvikling av kurset. En vurdering av pensumsituasjonen er også ønskelig, uten at det er gitt at det er hensiktsmessig med større endringer. Se ellers kommentarer underveis.

Bergen 23. desember

Hilde Hauge (kursansvarlig)

Tilbake til sakslisten

Sak 9/16 – 6

Ingunn Elise Myklebust
Sigrid Eskeland Schütz

Bergen 13.01.2016

Rapport spesialemne: JUS265-2-A Planrett og JUR640 Planrett

JUR640 Planrett (etterutdanninga) har hatt undervising 3 dagar om våren og 6 dagar om hausten. JUS 265-2-A har undervising i 6 dagar om hausten. Ettersom undervisinga som skjer om hausten er felles for begge kursa, har vi utarbeid ein felles rapport. Myklebust og Schütz har saman kursansvaret for begge desse emna.

Vurdering av gjennomføring:

a) Praktisk gjennomføring
I kursa har det delteke førelesarar både frå fakultetet og eksterne. Kven som har førelese om dei ulike tema, har variert noko frå år til år. Samarbeidet mellom oss fagansvarlege og eksterne førelesarar (advokatar og flinke juristar frå forvaltninga) har fungert godt, og har vore nyttig både for forsking og nettverksbygging.

Førelesingsrekkjene er stykka opp med innlagte praktikumsoppgåver, der studentane får høve til å diskutere saker relatert til førelesingane, i grupper. For etterutdanningsstudentane er både undervising og oppgåveløysing eit obligatorisk innslag, medan både førelesingar og oppgåver for jusstudentar er frivillig. Dei fleste jusstudentar deltek på begge deler. Oppgåvene vert gjennomgått i fellesskap. Diskusjonane ved oppgåveløysing sikrar ei god utveksling mellom teoretisk tilnærming og innspel frå studentar med lang praktisk erfaring.

JUR 640 Studentane har obligatorisk prøve etter vårsesjonen.

JUR 640 og JUS 265-2-A avsluttar begge kurset med ein 4 timars skuleeksamen på hausten.

Samarbeidet med administrasjonen fungerer godt.

b-c) Strykprosent, fråfall og karakterfordeling

I spesialemnet, JUS 265-2-A, var det *29* påmelde og *24* som møtte til eksamen. Alle bestod. Snittkarakteren på C. I kurset JUR 640 var det *24* påmelde og *22* som møtte. Heller ikkje her var det stryk. Snittkarakter også her – som vanleg – på C. Førebels er det ikkje utarbeida statistikk for den nærare karakterfordelinga.

d) Studieinformasjon og dokumentasjon

JUS265-2-A kurset er gitt informasjon på nettet. Systemet med presentasjon av valfag, er endra. I fjor (2015) vart dette spesialemnet ikkje presentert for studentane saman med presentasjon av (einskild utvalde) andre valfag, så det blir spanande å sjå om dette verkar inn på kor mange som vel valfaget inneverande år.

E) Tilgang til relevant litteratur

Studentane får tilgang til lærebøkene gjennom Studia, og til artiklane gjennom Gyldendal rettsdata. Det er ikkje motteke noko informasjon som kan tyde på at tilgangen til pensum eller tilleggslitteratur er særleg vanskeleg.

Vurdering av rammevilkår:

Lokal og undervisingsutstyr

I eit kurs som har både etterutdanningsstudentar og jusstudentar, og som har både førelesingar og gruppearbeid, er det viktig å ha eigna lokale både for førelesingar og gruppearbeid. I løpet av ein undervisingsdag treng vi både ein eigna førelesingssal (gjerne ein mindre), samt tre grupperom som bør ligge nær einannan, slik at kursansvarleg kan gå rundt i ulike grupper. Førelesingsrom og grupperom i kjellaren på JUS II fungerer svært godt til føremålet.

Undervisingsutstyret har elles fungert godt.

Vurdering av studentevaluering:

Det er ikkje føreteke konkrete studentevalueringar av desse kurset dei siste åra. Tidlegare evalueringar av JUR 640, har vore positive.

Forslag til forbetringstiltak og endringar:

Vi synest opplegget fungerer godt, men vi har likevel – som tidlegare informert til SU september/oktober 2015– bestemt oss for å leggje vaksenopplæringskurset, JUR640 Planrett, på is på ubestemt tid. Forvaltninga av denne særskilte studentgruppa har teke for mykje tid, som elles kan nyttast til å utvikle andre spesialfag, anna undervising og forskingsoppgåver. Nye forskingsprosjekt i planrett og kommunalrett (GOVLAND) er også under oppsegling. Planen for 2015 er dermed at planrettskurset held fram berre for juss-studentar. Eit mål er då å større grad byggje direkte på kunnskap og forståing for tingsrett og forvaltningsrett i førelesingane, og søkje å få til eit tenleg samspel med kurset i kommunalrett. Framover tek vi også sikte på å gjennomføre alle førelesingane sjølve, noko som kan sikre noko betre struktur over førelesingane, og større grad av forskingsbasert undervising.

Kombinasjonar av kurs ol:

Aktuelle kurskombinasjonar kan vere JUS 253-2-A- Kommunalrett og JUS271-2-A, Energy law, og JUS270-2-A Economic Analysis of Law.

Tilbake til sakslisten

Sak 9/16 – 7

RAPPORT – KURS I PENGEKRAVSRETT H-15

Kurset i pengekravsrett høsten 2015 ble gjennomført på samme måte og etter samme struktur som foregående semestre. Det ble heller ikke gjort endringer i fagets læringsmål eller anbefalte litteratur.

Kurset er bygget opp slik at forelesningene begynner i uke 1, de fire ukentlige kursoppgavene begynner i uke 2, mens obligatorisk oppgave skrives i uke 4. Kurset avsluttes med skoleeksamen i uke 7. Behov for generell lese- og fordypningstid søkes bl.a. oppnådd ved å begrense omfanget på kursoppgavene.

På forelesningene valgte jeg å ha fokus på de mest sentrale temaene i faget, mens mindre sentrale temaer knapt ble berørt. Studentene fikk utdelt en enkel disposisjon, og jeg illustrerte det som ble sagt med figurer på tavlen. Dette synes å ha fungert godt. Forelesningene og kursoppgavene er dessuten avpasset slik at de emnene som tas opp i kursoppgavene er omtalt i forelesningene før studentene skal skrive oppgavene. Også dette synes å ha fungert godt. Forelesningene ble filmet, og opptakene ble gjort tilgjengelige fortløpende.

Når det gjelder kursoppgavene, var tre av fire uendret fra tidligere år. Generelt er inntrykket mitt som storgruppeleder fra tidligere år at kursoppgavene i dette faget har fungert meget godt. Jeg valgte likevel å skifte ut oppgave 4. Dels fordi det gir studentene ekstra utfordring med nye oppgaver, og dels fordi jeg ville lage en oppgave der problemstillingen om foreldelse av rådgivningsansvar kom enda mer på spissen enn i den gamle oppgaven. For øvrig ble oppgave 1 endret i 2014, så over tid er det en viss utskifting, noe som jeg mener er positivt for læringsutbyttet (hindre at studenter «arver» løsningen fra viderekomne studenter).

Tre av fire storgruppeledere var erfarne lærere, som for øvrig har undervist i pengekravsrett en rekke ganger tidligere. Inntrykket mitt er likevel at samtlige fire storgruppeledere fungerte utmerket både ved kommentering på Kark og på selve storgruppemøtene.

Obligatorisk kursoppgave var todelt. Del I var en domsanalyse, mens del II var en praktikumsoppgave. Som forventet var en del studenter ikke helt fornøyde med at det ble gitt en domsanalyse. Dette er imidlertid noe som studenter på tredje studieår bør beherske, og oppgaven ble da også gitt i kombinasjon med en praktikumsoppgave, slik at studentene fikk trent på selve eksamensformen. Ordningen med muntlig gjennomgang av oppgaven kort tid etter innleveringen fungerte tilfredsstillende.

Skoleeksamen ble gjennomført som vanlig på dette kurset med en praktikumsoppgave der det formuleres eksplisitte spørsmål til studentene. I etterkant av eksamen mottok jeg henvendelse fra to studenter som hadde oversett oppgavens del III på siste siden, og de hevdet også at dette gjaldt mange studenter. Inntrykket mitt fra sensuren er imidlertid at det kun er tale om et fåtall studenter som kan ha oversett siste oppgave. Jeg har ellers ikke mottatt tilbakemeldinger fra sensorer om at det har vært særlige problemer.

Karakterene er noe bedre enn det retningslinjene tilsier. A'ene og B'ene er i samsvar med retningslinjene, men hele 41.9 % har fått C, noe som får en viss betydning for andelen karakterer i det nedre sjikt. Avviket fra retningslinjene er etter min mening likevel ikke påfallende. Strykprosenten var som vanlig i dette faget lav.

Sensuren av obligatorisk oppgave forløp rimelig greit, bortsett fra en del frustrasjon knyttet til at sensorene ikke overholdt fristen, slik at jeg kunne komme i gang med å kontrollere kommenteringsnivået. Også sensuren av skoleeksamen fungerte i det vesentlige greit. Nivåkontrollen viste i liten grad nevneverdige forskjeller på sensorene. En av sensorene skilte seg likevel ut gjennom noe faglig mindre adekvate vurderinger av enkeltelementer i besvarelsene, som også gav seg utslag i

karakterfastsettelsen ved at langt for mange B'er ble gitt. Dette fikk vedkommende tilbakemelding på under sensuren. Jeg foretok også mot slutten av sensuren en ekstra nivåkontroll i denne kommisjonen av grensen B/C. Det er gitt tilbakemelding om dette til administrasjonen, slik at denne sensoren ikke bør brukes i klagesensuren.

Samarbeidet med administrasjonen har fungert fullt ut tilfredsstillende. Kurset var godt planlagt, og ved behov, har jeg fått god og rask støtte. Rammevilkårene for kursgjennomføringen var god, men bruken av seminarrom 6 + 7 til storgruppeundervisning bør unngås da tilbakemeldingen er at disse rommene egner seg dårlig.

Studentevalueringen var i det alt vesentlige positiv. En del ønsker fra studentene ble etterkommet, bl.a. ved at oppsummeringsforelesningen ble fremskyndet, og ved at jeg den siste uken besvarte spørsmål på Edublogs. Innspill knyttet til en tydeliggjøring av at en del kursoppgaver kan besvares med langt færre ord enn 1750, å lette tilgangen til innholdsfortegnelsen i Sæbøs kompendium, samt angi teamene som tas opp på de ulike forelesningsvideoene, er gode. Dette vil jeg gjøre noe med ved årets kurs.

Fjorårets evaluering tilsa ikke at det ble gjort endringer i årets kurs. Den samlede vurderingen er at dette er et kurs der opplegget fungerer greit, men at det med små justeringer kan legges enda bedre til rette for studentene, jf. bl.a. over.

14. januar 2016

Miriam Skag

Tilbake til sakslisten

Sak 9/16 – 8

KURSRAPPORT – JUS124, H 2015

KURSANSVARLIG: Ingunn Elise Myklebust

Kursrapporten er utarbeidet den 9. mars 2016 av Ingunn Elise Myklebust

FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

Praktisk gjennomføring

strukturen på kursopplegget

Tingsretten gjeld i hovudsak retten til, eller i, fast eigedom, og kan delast inn i ulike tema som offentleg styring av fast eigedom, eigedomsgrenser, hevd osb. Opplegget er søkt gjennomført slik at tema for kursoppgåver (arbeidsgruppeoppgåver og storgruppeoppgåver), vert drøfta og løyst etter at det aktuelle tema er gjennomgått på førelesingar. Dette fungerer fint. Ved obligatorisk prøve blir det gitt både nokre spørsmål som vi har arbeida med frå før, og nokre «nye» som ikkje har blitt gjennomgått i undervisinga enno. Studentane verkar høveleg nøgd med dette. Det blir nokon «lette» spørsmål, men også høve til å strekkje seg.

Forelesningene

Førelesingane vart i år avvikla på same måte som i dei seinaste åra. Ernst Nordtveit, Sigrid E. Schütz og eg har delt førelesingane mellom oss, og slik at Nordtveit og underteikna har drege brorparten av dette lasset. Vi har førelest i høve til det vi har særleg forskingskompetanse på, og samarbeidet mellom oss har gått fint. Ettersom dei ulike emna i tingsretten er greitt tematisk fråskilt, som nemnt over, er det systematisk enkelt å dele opp førelesingane i ulike emne/problemstillingar, som også kan delast mellom ulike førelesarar. Ein del allmenne problemstillingar går att i dei ulike tema, som t.d. korleis endringar i samfunnet og t.d. fokus på korleis miljøet påverkar karakteren av retten, men det er nettopp eit poeng å gjenta dette.

benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene

I all hovudsak er opplegget det same som dei siste åra, men mindre og endringar og oppdateringar. Det er øva på både teorioppgåver og praktikumsoppgåver, og oppgåvene dekkjer det meste av dei sentrale problemstillingane i faget. Eg har føreteke mindre justeringar i både arbeidsgruppeoppgåvene og storgruppeoppgåvene, m.a. for å møte mindre merknader ved referansegruppemøter, og for å treffe dagsaktuelle spennande problemstillingar, som t.d. flytting av narkotikamiljøet i byar sin verknad for grannerettslege problemstillingar. Eg søkjer også leggje inn endringar i oppgåvene, for å få med det siste i tingsretten i saker frå Høgsterett.

skriving og kommentering

Opplegget har stort sett fungert greitt.

Eg har fått fire gruppeoppgåver/kommentarar til vurdering, og gitt to åtvaringar. Nokre studentar har tydelegvis lagt seg på ei låg terskel for kva som kan godkjennast, men innsending av oppgåver til godkjenning viser at arbeidsgruppeleiarane er tek ansvaret for å følgje opp dette.

Samarbeidet med arbeidsgruppeleiarane fungerer fint.

gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene

Gjennomføringa av samlingane har gått som planlagt. Vi har også i år nytta oss av ein ekstern storgruppeleiar.

Samarbeidet med ulike storgruppeleiarar fungerer fint.

obligatorisk kursoppgave

Studentane fekk i år praktikumsoppgåve med spørsmål om hevd og servituttar, og er nøgde med sjølve oppgåva, og læringa som ligg i å løyse slike oppgåver.

Tilbakemeldingane på *rettinga* av obligatorisk prøve har likevel variert noko:
Nokon er svært godt nøgde med tilbakemeldingar dei får, medan andre er svært misnøgde. Som rapportert før, er det nok nokon i sensorgruppa som har lagt seg på ein låg terskel ved tilbakemeldingar, og/eller som tydelegvis har dårleg tid ved gjennomgangen av dei siste oppgåvene.

Det kan nok stillast spørsmål ved om kvar oppgåverettar bør få tildelt færre oppgåver, slik at dei har noko betre tid til å gjere eit forsvarleg arbeid ved sida av ein elles travel jobbkvardag. Det må uansett arbeidast med å få fleire aktuelle sensorar inn i korpset. I år viste seg at sensorgruppa vart svært sårbar ved sjukdom mellom oppgåverettarane.

eksamen

Prøveordning 6-timars eksamen
Målet med dette var at studentane skulle få betre tid under eksamen. Eksamen i tingsrett vart også for første gong avvikla på PC. Det vart gitt praktikumsoppgåve med tre uttrykte hovudproblemstillingar (yttergrense i sjø og utfyllingsrett/ bakgrunnsrett ved overføring av rettar og innmark/utmark). Spørsmåla var meint å ha noko ulik vanskegrad, og eg meiner dette også viste seg å slå til. Eit par problemstillingar var så pass vanskelege at berre dei beste klarte å gjennomføre dette på ein god måte både med omsyn til kunnskap, metode og formidling. Totalt omfatta oppgåva så mange ulike spørsmål, at dei fleste studentane fekk noko dei kunne bryne seg på, og høve til å vise kunnskap og forståing.

Røynsle med 6-timars eksamen
Som det går fram av statistikken nedanfor, synest det å vere fleire studentar som fekk C enn det som elles er «normalt». Det er grunn til å tru at betre tid på eksamen, både i høve til ro i situasjonen og høve til å gjere fyldigare drøftingar, kan ha medverka til at det har vore lettare for studentane å få vist kva dei er «gode for». Kanskje kan dette ha ført til at nokon studentar som elles – ein meir stressa eksamenssituasjon – kanskje ville få D, klarer å samle seg til å drøfte godt nok for C. Kva som blir den «endelege» statistikken for heile kurset, ser vi likevel først etter klagesensuren. Nokre studentar har nemnt for Anne Torekoven at dei opplevde å ha betre ro under skrivinga på eksamen, og at det var mindre «stress».

Tiltak for meir treffande karaktersetting
Blind klagesensur, og mange avvik i karakterar frå ordinær sensur (2014), har som kjent sett fokus på om blir gjort nok for å sikre at studentane får «rett» karakter, eller blir vurdert utifrå ein lik

målestokk. Som følgje av dette har eg i år søkt å ha eit særleg fokus på dette både ved utforminga av oppgåva, ved utarbeiding av sensorrettleiing og oppdatert rettleiinga etter nivåkontroll. Karaktersetting beror likevel på skjønn. Korleis forsøket på å styre nivået i karaktersettinga har slått til, vil først viser seg når vi ser kor mange som klagar på eksamen, og korleis resultatet etter klagesensur blir.

Ei tilbakemelding som kan givast alt no, er at ein bør sjå på skjemaet som vert sendt ut til sensorane ved nivåkontroll. For den som skal stå for ansvaret med nivåkontroll (kursansvarleg), er det viktig at sensor kjem med opplysingar både forslag til karakter OG grunngivinga for dette ved dei ulike oppgåvene. Veldig mange sensorar grunngir i liten grad *kvifor* dei meiner dette er ein svak A, svak B osb. Ved eventuell endring i ein karakter – opp eller ned – må det skje ein tydeleg kommunikasjon mellom kursansvarleg og sensor om KVIFOR ein er usamd med karakteren, og om dette går på at ein er generelt for streng/lite streng, eller om ein kanskje berre er usamd ved karaktergivinga av ei einskild oppgåve, og kva denne usemja i så fall ligg i. (I så fall så kan ikkje ein sensor justere alle sine A/B ned til B osb.) For å få dette samspelet til å fungere betre fordrar dette god kommunikasjon TIL kursansvarleg om korleis karakteren i utgangspunktet er vurdert. Det bør difor vurderast om ein kan lage *standardskriv* med krav om at karakterar (til nivåkontroll) må seie noko om korleis ein har vurdert metode, kunnskap og formidling (slik som ein også krev av sensor til obligatorisk prøve).

Betre grunngiving av oppgåver som går til nivåkontroll vil medverke til å lette nivåkontrollen, sikre betre kommunikasjon mellom kursansvarleg og sensor, og dermed også sikre at studentane skal få ein mest mogeleg «rett» karakter på eksamensoppgåvene.

samarbeid med administrasjonen

Samarbeidet med administrasjonen fungerer fint.

Strykprosent og frafall på eksamen

Strykprosenten er i år 1,2%. (4 totalt)

Det var 346 som møtte på eksamen, 25 trakk seg under eksamen og 8 leverte legeattest.

Det var 18 som ikkje møtte til eksamen.

Karakterfordeling

Karakterfordeling og strykprosent må seiast å vere normalt, og som venta.
Vi har mange flinke studentar, og det er ikkje overraskande at dette attspeglar seg på eksamen.

Tendensen er – til forveksling lik – det same som i fjord, og året før, med ei stor samling på midten av skalaen:

A - 8,1 % , B - 28,7 % , C - 46,4 % , D - 13,1 %, E - 2,5 % og F -1,2 %.

og e) Studieinformasjon og -dokumentasjon og tilgang til relevant litteratur

Informasjonen og litteratur som studentane har behov for finnast i stor grad via Mi side, internett og lovdatasystem. Det har ikkje vore noko spørsmål i år om behov for opptrykking av litteratur.

FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

Lokaler og undervisningsutstyr

Rammevilkåra for undervising er gode.

Datasystemet har fungert bra både ved førelesingar og storgrupper.

Eit spørsmål som likevel har kome opp er lyden i auditorium 1, eller mikrofonen si plassering i høve til føredragshaldar, sml. nedanfor i pkt. 3 b)

Andre forhold

FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

Referat fra emnets referansegruppemøte er lagt ved denne rapporten, og skal være kommentert av kursansvarlig, jf. vedtak i Studieutvalget den 21.4.15.

Metode – gjennomføring

På referansegruppemøtet gikk vi igjennom strukturen i kurset med arbeidsgrupper, storgrupper, obligatorisk prøve, litteratur og førelesingar. Dette føregikk slik at eg introduserte planen for opplegget og gjennomføring, og studentane kom med tilbakemeldingar på korleis dei meinte det hadde fungert.

Oppsummering av innspill

Gjennomgåande verka studentane å vere godt nøgde.

Dei meinte at både førelesarar og storgruppeleiarar hadde gjort ein god innsats. Det var likevel merknader til lyden i auditoriet, som visstnok ikkje er særleg god. Det vart difor peika på at einskilde førelesingar faktisk var betre å få med seg gjennom video-opptaket.

Gjennomgåande verka dei fleste også å vere nøgd med sjølve øvingsoppgåvene på arbeidsgrupper, storgrupper og obligatorisk prøve. Som tidlegare er det oppfatningar av kva som er «for lett», «for vanskeleg» eller «for uklart». Det vart m.a. peika på at det var vanskeleg å løyse spørsmål om yttergrenser og mellomgrenser i sjø så tidleg i kurset, som allereie i første arbeidsgruppe.

Som nemnt er øvingsoppgåvene tematisk inndelt i høve til førelesingar i kurset, så det ligg i det også ei forventning om ei rask læringskurve. Ettersom spørsmål om innhald og omfang av privat eigedomsrett, er naturleg å starte med tidleg i førelesingsrekkja, blir det også oppgåver som må løysast etter ulovfesta rett (som kan verke vanskeleg på studentane) tidleg i kurset.

Dette betyr likevel ikkje at forventningane til at studentane skal ha alle detaljar på plass så tidleg i kurset, men at ein tidleg viser studentane at tingsretten er eit samansett fag, der ulike rettsspørsmål må løysast ut i frå eit breitt rettskjeldebilete. Sjølv om overgangen til tingsretten dermed kan verke brå, er det i eit kurs som går over så kort tid, viktig å få på plass dei særlege metodiske utfordringane i kurset tidleg. Vi kjem også attende til liknande oppgåver på storgrupper seinare i kurset, der studentane kan søkje å løyse spørsmål utifrå ei noko større forståing for tingsrettsfaget.

Eventuelle tiltak iverksatt i løpet av kurset

OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Det har tidlegare vore merknader knytt til uklare, eller mangelfulle, illustrasjonar til ulike praktikumsoppgåver i kurset.

Dette har eg søkt å utbetre.

I år fekk vi tilbakemelding på at illustrasjonanen til oppgåvene er gode.

FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Den samla vurdering av kurset, er at framdrifta har gått greitt. Samarbeidet mellom både førelesarar, arbeidsgruppeleiarar og storgruppeleiarar fungerer veldig fint, og dannar ei god plattform både for undervisingssituasjonen og forsking.

Lærdomen av innspela over i pkt. 3 d), er å informere studentane betre om forventningane som ligg til studentane, og bruke litt meir tid på tidlege førelesingar til å snakke om *særlege metodiske utfordringar* i tingsretten.

Sjå også særlege merknader til nivåkontrollen som er peika på ovanfor i pkt. ii.

Tilbake til sakslisten

Sak 10/16

JUS131 Kontraktsrett II Hjelpemidler til eksamen

I forbindelse med overgang til digitale kompendier, har emneansvarlige foretatt en gjennomgang av behov for kompendier i sine emner.

I den forbindelse har Hilde Hauge kommet til at eksamenskompendiet i JUS131 Kontraktsrett II bør utgå.

Hjelpemiddellisten for JUS131 Kontraktsrett II blir etter dette, med virkning fra H16 (endring markert med gjennomstreking):

Tillatt hjelpemiddel utover nevnte § 3-5
Tillatte særtrykk
Kjøpsloven
Avhendingsloven
Forbrukerkjøpsloven
Særtrykk av avtaleloven av 1918
~~Kompendium med engelsk versjon av CISG og dansk og engelsk versjon av EUs forbrukeravtaledirektiv. *Bare denne kompendieutgaven er tillatt!*~~

Tilbake til sakslisten

Sak 11/16

Redaksjonell endring i Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse

http://www.uib.no/jur/23645/retningslinjer-utrekning-av-obligatorisk-deltaking

Forslaget gjelder punkt 2 i retningslinjene. Bakgrunnen er en sak som nylig gikk for Den sentrale klagenemnden. Nemnden kom til at reglene samlet sett var tilfredsstillende klare, men bemerket: «Umiddelbart vil nemnda bemerke at ordlyden i retningslinjene pkt. 2, lest isolert, kan etterlate noe tvil om kursoppgaven inngår i fremmøteberegningen eller ei. Dette fordi retningslinjene pkt. 2 sier at «prosentvis innlevering av oppgåvesvar skal være minst 75», hvor også kursoppgaven kan tenkes å være et «oppgåvesvar». **Fakultetet kan med fordel vurdere å foreta en presisering her**. [uthevet her].»

Det er denne presiseringen som er tema her. Det tas ikke sikte på noen materiell endring i reglene. Samtidig foreslås enkelte rettskrivingstiltak.

Retningslinjenes pkt. 2 med endringer – ny tekts i **fet skrift**, utgående tekst er ~~gjennomstreket~~:

2) For oppmøte og levering og kommentering av oppgåver m.m. som ikk**j**e skal telje med som grunnlag for karakteren, skal deltakinga reknast slik:

Gjennomsnittet av prosentvis oppmøte på arbeidsgruppemøte og storgruppemøte (sett under eitt), prosentvis innlevering av oppgåvesvar **på arbeidsgruppeoppgåver** og prosentvis kommentering av 2 oppgåvesvar per arbeidsgruppeoppg~~a~~**å**ve skal være minst 75. Det er kun fullstendig oppfylte aktivitetskrav som inngår i grunnlaget for utrekninga.

Som fullstendig oppfylte aktivitetskrav gjeld:

Arbeids- og storgrupper: Deltaking på heile gruppemøtet i ~~henhold til~~ **samsvar med** fastsett varigheit.

Innlevering av oppgåvesvar: Heile oppgåva skal svarast på, og må fylle dei kvalitative og kvantitative minstekrava som er fastsatt i "Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap". **Det gjeld så vel arbeidsgruppeoppgåver som obligatoriske kursoppgåver.**

Kommentering av oppgåvesvar på arbeidsgruppeoppgåver: Med mindre noko anna uttrykkeleg går fram av kursbeskrivinga/det einskilde oppgåvesettet, skal student~~e~~**a**ne kommentere minst 2 oppgåvesvar per arbeidsgruppeoppgåve. Dersom kommenteringsplikta ikkje kan oppfyllast innan det tildelte kommenteringslaget, skal den oppfyllast tilsvarande inn~~e~~**a**n den tildelte arbeidsgruppa.

Vedtaksforslag:
Retningslinjer for utrekning av obligatorisk deltaking endres som foreslått.

Tilbake til sakslisten

Sak 12/15

Til Studieutvalget
Fra Ingunn Myklebust og administrasjonen/CHE
Dato: 2016 02 11

JUS265-2-A Planrett: Endring av forkunnskapskrav og krav til studierett

Kursansvarlig Ingunn Myklebust, i overenstemmelse med studieadministrasjonen, ønsker å endre forkunnskapskravet og krav til studierett for spesialemnet JUS265-2-A Planrett, og at endringene skal gjøres gjeldende fra høstsemesteret 2016. Emnet har per nå følgende forkunnskapskrav og krav til studierett i emnebeskrivelsen:

Krav til studierett

Emnet er åpent for studenter med en av følgende studieretter:

Studierett på integrert masterprogram i rettsvitenskap

Studierett på toårig masterprogram i rettsvitenskap

Poststudierett ved Det juridiske fakultet

Innvekslingsstudenter ved Det juridiske fakultet

Forkunnskapskravet kan likevel begrense enkelte studenters adgang til emnet.

Særskilt studierett til spesialemner gir ikke tilgang til dette emnet. Det henvises i stedet til etter- og videreutdanningsemnet JUR640 Planrett.

Krav til forkunnskapar

Tre års universitets- eller høgskuleutdanning

Tilrådde forkunnskapar

Tre års jusstudium eller landmålarutdanning

Emnebeskrivelsen foreslås å endres til følgende:

Krav til studierett

Emnet er opent for studentar med ein av føljande studierettar:

Studierett på integrert masterprogram i rettsvitskap

Studierett på toårig masterprogram i rettsvitskap

Særskilt studierett til spesialemne ved Det juridiske fakultet

Poststudierett ved Det juridiske fakultet

Innvekslingsstudentar ved Det juridiske fakultet

Forkunnskapskravet kan likevel avgrense enkelte studentar sin tilgang til emnet.

Krav til forkunnskapar

Tre års jusstudium.

Tilrådde forkunnskapar

Statsrett, forvaltningsrett, tingsrett og juridisk metode.

Begrunnelse for endringene:

Obligatorisk forkunnskapskrav skjerpes fra tre års universitets- eller høyskoleutdanning til tre års jusstudium, og tilrådde forkunnskaper endres fra tre års jusstudium eller landmålerutdanning til Statsrett, forvaltningsrett, tingsrett og juridisk metode:

Kurset bygger på en forståelse av hva som er innhold og omfang av privat eiendomsrett og ulike hjemler for statlig styring og kontroll, og forutsetter dermed at studentene har god kunnskap om grunnleggende regler i forvaltningsrett og tingsrett. Løsning av sammensatte problemstillinger i planretten, forutsetter også kunnskap og erfaring med bruk av juridisk metode i rettsanvendelsen.

Krav til studierett endres fordi etter- og videreutdanningsemnet JUR640 Planrett ikke skal tilbys studieåret 2016/2017. Endringen medfører at standardformuleringen fra de andre spesialemnene ved fakultetet også tas inn i emnebeskrivelsen til JUS265-2-A.

Tilbake til sakslisten

Sak 13/16

Endringer i emnebeskrivelsen for masteroppgaver.

Vi er i ferd med å vinne erfaringer med de omleggingene vi har iverksatt for JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng.

På grunnlag av så vel faglige som administrative erfaringer og innspill, foreslås nå noen endringer. Den viktigste er at veiledningen ikke lenger skal være obligatorisk. Det sentrale hensynet her er at det ikke ligger noen realitet i det *obligatoriske* elementet her. Ellers foreslås justeringer med hensyn til studentenes adgang til å bytte tema underveis i prosessen. De to tingene henger til en viss grad sammen.

Obligatorisk veiledning.

I dag tilbys 10 timer veiledning til JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng. Veiledning er ett av de obligatoriske arbeidskravene i emnet og vi har en ordning med veiledningsskjema som må signeres av veileder for at arbeidskravet skal anses oppfylt.

Høsten 2015 ble en masteroppgave levert helt uten veiledning. Ut fra gjeldende emnebeskrivelse skulle den avvises. De emneansvarlige kom imidlertid til at avvisning ville være uforholdsmessig, og oppgaven ble levert og sensurert. I vurderingene rundt dette ble det avklart at det ikke er noe minstekrav til veiledning, og at et slikt minstekrav neppe vil være mulig å håndheve. Det innebærer at så lite som 10 minutter veiledning – tilstrekkelig til at det utløser signering av veiledningsskjema – i praksis er tilstrekkelig for arbeidskravet skal anses for å være oppfylt.

Det er vanskelig å begrunne et arbeidskrav som vi i realiteten ikke kan kontrollere. Som følge av dette, foreslås det at veiledning til masteroppgave ikke lenger skal være obligatorisk. Som en følge av dette igjen, foreslås at veiledningsskjema avskaffes.

De praktiske konsekvensene av disse endringene antas ikke å være store. Det tas ikke sikte på en realitetsendring. De aller fleste studentene vil ønske så mye veiledning som mulig. Noen få studenter vil ikke ønske det, antakelig av ulike årsaker. Disse har i dag kunnet nøye seg med en prat med veileder på noen minutter, hvoretter veilederskjema ble fylt ut og arbeidskravet formelt var oppfylt.

Hensynene bak veiledningen

Det er utvilsomt gode faglige grunner til å ha veiledning til masteroppgaveskrivingen. Masteroppgaven forutsettes å være «kronen på verket» i masterprogrammet. Ett av læringsmålene i Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk hviler på masteroppgaven alene: «Kandidaten kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer.»

Pr i dag har vi imidlertid ingen metode for å sikre gjennomføring og kvalitet på veiledningen. Et formelt obligatorisk krav vil ikke ha nevneverdig effekt. Dersom vi hadde kapasitet til å gjennomføre all veiledningen med internt personell, kunne vi kanskje tenke oss en modell med oppfølging av studentenes skriveprosess. Med gjeldende modell, med tungt innslag av eksterne veiledere, er dette ikke realistisk.

Fortsatt vil prosjektskisse, workshopnotat og deltakelse i workshop være obligatorisk. Workshop vil representere et visst minimum av «veiledning» som eventuelt kan dekke veiledningsdelen av det nevnte læringsmålet.

Noen formelle hensyn kan også fremheves. Ideelt skulle veiledning medvirke til å sikre masteroppgavens autentisitet. En veileder som følger skriveprosessen vil kunne avdekke avvik mellom det studenten presterer i veiledningssamtaler og det som presenteres i masteroppgaven. Dette formålet tillegges imidlertid liten vekt. For det første er det liten grunn til å tro at alle veiledere er oppmerksom på dette og eventuelt rapporterer observerte avvik. For det andre har veileder ikke kunnskap om det som til slutt blir levert. Sluttproduktet trenger ikke å ha noen sammenheng med det som er gjennomgått i veiledningen.

Adgang for studenten til å bytte tema for masteroppgaven.

I dag er logistikken for masteroppgaver sånn, jf. emnebeskrivelsen:

Skrivesemester høst:
•15. mai - påmelding og levering av prosjektskisse
•uke 34 (onsdag) - innleveringsfrist workshopnotat
•uke 35 eller 36 - workshop i faggruppene
•uke 37 (fredag) - innlevering nytt workshopnotat (hvis 1. versjon ble underkjent)
•uke 39 - oppsamlingsworkshop
•10. november - studentene bekrefter innlevering
•10. desember - innlevering

Skrivesemester vår:
•15. november - påmelding og levering av prosjektskisse
•uke 5 (fredag) - innleveringsfrist workshopnotat
•uke 7 eller 8 - workshop i faggruppene
•uke 9 (fredag) - innlevering nytt workshopnotat (hvis 1. versjon ble underkjent)
•uke 10 - oppsamlingsworkshop
•1. mai - studentene bekrefter innlevering
•1. juni – innlevering

Videre heter det i emnebeskrivelsen: «Ved påmelding skal studentene oppgi fagområde, problemstilling og prosjektskisse for sin masteroppgave. **Valg av faggruppe ved påmelding er bindende**.» [Uthevet her.]

Vi har hatt eksempler på at studenter har ønsket å bytte faggruppe etter påmeldingen. Dette har blitt tilrådd/innvilget av emneansvarlige av faglige grunner. Det er uheldig å «tvinge» studenter til å skrive innen et område de ikke (lenger) har interesse for.

Det er imidlertid tunge administrative hensyn bak å avgrense studentenes adgang til å velge om igjen. Det henger sammen med at vi har svært store kull til masteroppgaven hvert semester, og det er en stor oppgave å dekke behovet for veiledere.

En avveiing av disse hensynene har resultert i et forslag om at studenten skal kunne bytte faggruppe helt fram til *det er inngått avtale med veileder*. Ved semesterstart publiseres de første tildelingene av veiledere, og denne listen kompletteres i løpet av ca. en måned. Avtaler med veiledere inngås

imidlertid også lenge før dette; arbeidet påbegynnes umiddelbart etter påmeldingsfristen semesteret før. Dette vil gi ulike frister for studentene. Vi anser imidlertid at denne forskjellen er saklig begrunnet i det administrative apparatet som ligger bak framskaffelsen av veileder. Det er utelukket at man skal øke denne belastningen ved å måtte skaffe flere veiledere til samme student. Det er heller ikke aktuelt for fakultetet å gå fra avtaler som er inngått med veileder, eller å lønne en veileder vi ikke lenger har et oppdrag til. Samtidig er det heldig at studenter som ønsker det, kan bytte faggruppe så lenge det ikke har noen administrative eller andre kostnadsmessige konsekvenser.

Denne ordningen innebærer at den enkelte student ikke vet om fristen for å bytte er gått ut, før vedkommende eventuelt henvender seg med spørsmål om å bytte. Studenten vil da kunne oppleve at det ikke lenger er rom for å bytte faggruppe, selv om veileder ikke er publisert. Det er ikke aktuelt å orientere studentene om veileder før aktuelt skrivesemester. Det henger sammen med at veileder ikke skal belastes med henvendelser som gjelder neste semester.

Enten veileder er tildelt eller ikke, vil levering av workshopnotat være absolutt siste frist til å binde seg til faggruppe.

Dette innebærer at perioden fra 15. mai til ca. semesterstart høst og fra 15. november til ca. semesterstart vår, vil ha flytende, individuelle frister for å bytte faggruppe. Selv om dette ikke er en ideell løsning, anser studieadministrasjonen at det utgjør den beste avveiingen av studentenes interesse i fleksibilitet mot fakultetets interesse i å begrense kostnadene med administrering av masteroppgavene. Det skal bemerkes at det er få studenter som melder om behov for eller ønske om å bytte faggruppe. Endring og justering av problemstilling innenfor faggruppen kan studenten gjøre i samarbeid med veileder på et hvilket som helst tidspunkt i prosessen.

Følgende endringer forslås:

I emnebeskrivelsen for JUS399 Masteroppgaver 30 studiepoeng:

Under avsnittet Mål og innhold:

Ved påmelding skal studentene oppgi fagområde, problemstilling og prosjektskisse for sin masteroppgave. Valg av faggruppe ~~ved påmelding~~ er bindende **etter at fakultetet har inngått avtale med veileder, eller senest ved innlevering av workshopnotat**. Problemstillingen som er meldt inn ved påmelding kan likevel avgrenses og tilpasses i ettertid forutsatt at endringene gjøres i samråd med veileder.

Under avsnittet Obligatorisk undervisningsaktivitet:

Studentene har rett ~~og plikt~~ til veiledning under arbeidet med masteroppgaven. Det blir gitt 10 timers veiledning per student. Timetallet omfatter tiden veilederen bruker til lesing av utkast, utarbeiding av kommentarer og samtale med studenten. Rammene for veiledning presiseres ytterligere i Studieplanen om Undervisningsmetodar og Obligatorisk rettleiing for masteroppgåva .

I Studieplan for integrert masterprogram i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen:

Under Undervisningsmetodar:

~~Obligatorisk~~ ~~r~~**R**ettleiiing for masteroppgåva. Omfang av rettleiinga. Studentane har rett ~~og plikt~~ til rettleiing under arbeidet med masteroppgåva. Det vert gitt 10 timars rettleiing per student. Studentar som etter søknad har fått løyve til å skrive masteroppgåve på 60 studiepoeng, får 20

timars rettleiing. Timetalet omfattar den tida rettleiaren bruker til lesing av utkast, til utarbeiding av kommentarar og til samtale med studenten. Rettleiinga skal avgrensast til eitt semester, med mindre noko anna er særskilt avtalt, eller det er særlege grunnar til at arbeidet med masteroppgåva har teke lengre tid. For studentar som etter søknad har fått løyve til å skrive masteroppgåve på 60 studiepoeng, skal rettleiinga, med dei same atterhalda, avgrensast til to semester. Form. Rettleiinga kan gjevast individuelt eller i grupper. Dersom rettleiinga blir gjeven i gruppe, skal det i tillegg vere noko individuell rettleiing. ~~Rettleiingsskjema Det skal førast eit skjema for rettleiinga som er gjeven. Dersom det er gjeve rettleiing frå andre enn den som fakultetet har oppnemnt som rettleiar, skal det gjerast greie for dette i skjemaet.~~ Arbeidsplan. Student og rettleiar skal fastsetje ein arbeidsplan i første møte. Endringar i rettleiingstilhøvet. Ein student som meiner at rettleiinga eller rettleiingssituasjonen ikkje er tilfredsstillande, skal gi melding om dette til fakultetet og eventuelt få oppnemnt ny rettleiar dersom det er grunn til det. ~~Meiner rettleiaren at studenten ikkje oppfyller pliktene sine på tilfredsstillande vis, skal fakultetet ha melding om dette, og endring eller avslutting av rettleiingstilhøvet skal vurderast~~.

Skjema for registrering og bekreftelse av veiledning, avskaffes.

Studiedekanen får fullmakt til i samarbeid med studieadministrasjonen å gjøre ytterligere nødvendige endringer i øvrige retningslinjer og informasjon.

Tilbake til sakslisten

Sak 14/16

ÅRSRAPPORT FOR UTDANNING 2015

1. INNLEDNING

Årsrapport for utdanning 2015 gir en oversikt over studiedekanens og studieseksjonens arbeid i perioden mars 2015 til og med februar 2016. Arbeidet det rapporteres om er gjort med utgangspunkt i årsplan for utdanning som ble vedtatt av fakultetsstyret i mars 2015, etter først å ha blitt behandlet i studieutvalget. Årsplanen har fungert som et retningsgivende dokument for studiedekanens og studieseksjonens arbeid, og har vært et redskap for å identifisere hvilke områder som skulle prioriteres for å realisere fakultetets utdanningsstrategi. Årsrapporten viser at det har vært svært høy aktivitet ved fakultetet.

1.1 Sammendrag

I 2015 har fakultetet innført digital eksamen og er spydspiss ved UiB på dette området. Fakultetet har implementert det nye læringsstøttesystemet Canvas (Mitt UiB) på 1. studieår. Toårig masterprogram har blitt permanent. Masterprogrammet i rettsvitenskap ved UiB er fortsatt det 3. mest populære studiet i landet. Studieseksjonen har effektivisert og forenklet søknadsprosess og saksbehandling på en rekke områder. Nytt digitalt registreringsskjema for undervisningsønsker fra undervisere er på plass. Studieseksjonen har lagt om veiledningen om utveksling slik at denne både er mer effektiv og tjener flere studenter, det er knyttet nye kontakter i India, og Kina-samarbeidet og USA-samarbeidet utvides. Fakultetet setter nye rekorder for inn- og utreisende studentmobilitet semester for semester.

Saksbehandlingsrutinene for klagesensur er endret etter at fakultetet har gjort seg flere erfaringer med blind klagesensur. Utfordringer knyttet til spesialemnene er kartlagt og konkrete grep er tatt fra nyttår. Arbeidsgruppelederne følges tettere opp, studentmottaket er videreutviklet og fakultetet kjører nå to kandidatarrangement på samme dag.

Både studieseksjonen og resten av administrasjonen har arbeidet med et verdi- og kulturprosjekt høsten 2014 som ble ferdigstilt for hele administrasjonen våren 2015. Studieseksjonen lever opp til verdiene Kunnskap, Kreativitet, Engasjement og Effektivitet.

2. STUDIEKVALITETSTILTAK

2.1 Utredning av ny studieordning

Fra årsplanen: *Studieordningskomiteen som har utredet spørsmålet om en potensiell deling av dagens femårige integrerte masterprogram i en treårig bachelorgrad og en toårig mastergrad overleverte sin innstilling 11. februar 2015.*[5] *Komiteen anbefaler ikke en deling, men foreslår likevel en studiemodell som innebærer store*

[5] http://www.uib.no/jur/62628/utredning-av-ny-studieordning-2014%e2%80%932016

endringer i dagens masterprogram. I løpet av 2015 må det avklares om, og eventuelt på hvilken måte, forslaget fra studieordningskomiteen skal følges opp.

Rapport: Fakultetsstyret behandlet Delinnstilling I fra Studieordningskomiteen 17. mars og bestemte at innstillingen skulle sendes på høring. Det kom inn 24 høringssvar. 9. juni behandlet styret saken igjen, og vedtok at hovedtrekkene i Delinnstilling I beholdes i det videre arbeidet. Samme komite ble oppnevnt til å videreføre arbeidet, og 24. august konstituerte komiteen seg igjen. Den holdt et allmøte 27. august. På grunnlag av høringssvarene og signalene i allmøtet, utarbeidet komiteen et forslag til videre plan som ble lagt fram for fakultetsstyret og vedtatt der den 8. september. Delinnstilling II vil ventelig presenteres for fakultetsstyret våren 2016. Fortsatt gjenstår mye av arbeidet med formell struktur for eventuell ny studieordning. Dette kan vise seg å være et relativt stort arbeid, og det er nå mindre realistisk med oppstart fra 2017.

2.2 Studiekvalitetsseminar

Fra årsplanen: *De siste tre årene har det blitt avholdt et studiekvalitetsseminar tidlig i januar. I 2015 vil seminaret bli avholdt i september. Målgruppen for seminaret er de kursansvarlige for obligatoriske emner, studieseksjonen og representanter fra Juridisk studentutvalg (JSU). Hovedtemaet på seminaret vil være bruk av digitale verktøy i undervisningen. I tillegg vil seminaret være en arena for å følge opp momenter fra kursgjennomgangen på obligatoriske emner, som ble gjennomført i perioden november 2014 – januar 2015.*

Rapport: Fordi det viste seg å være umulig å finne egnet dato i september eller senere, som passet for alle involverte parter, har det ikke blitt avholdt studiekvalitetsseminar i perioden.

De innspillene som fremkom i kursgjennomgangen av obligatoriske emner følges opp i studiedekanens og studieseksjonens daglige samarbeid med de kursansvarlige, og det har følgelig ikke vært behov for en mer samlet oppfølging og gjennomgang av innspillene.

Det er startet opp en møteserie med de emneansvarlige på hvert studieår der de pedagogiske mulighetene med ulike digitale format, samt ny digital læringsplattform presenteres. Universitetspedagogikk bidrar også inn i disse møtene som arrangeres i samarbeid mellom visedekan for utdanning og for digitalisering og studieseksjonen.

2.3 Masteroppgave

Fra årsplanen: *I 2013 og 2014 ble det vedtatt endringer i undervisningsstrukturen for JUS399 Masteroppgave.*[6] *Noen av endringene ble iverksatt allerede våren 2014 mens de øvrige ble iverksatt fra høsten 2014. Ytterligere endringer ble iverksatt fra våren 2015. I 2015 vil vi videreutvikle rutiner og prosedyrer, samt høste erfaringer fra de iverksatte tiltakene. På grunnlag av erfaringene vil vi vurdere behovet for justeringer.*

Fakultetet har i samarbeid med UiT og UiO utarbeidet nye læringsmål, retningslinjer til veileder, retningslinjer til sensorene og karakterbeskrivelser for masteroppgaver. Disse vil bli fremlagt for fakultetsstyret til realitetsbehandling i løpet av våren 2015.

[6] Sak 95/13 i fakultetsstyremøte 10.12.2013: http://www.uib.no/jur/22021/m%c3%b8teinnkallinger-og-protokoller-2013 og sak 86/14 i fakultetsstyremøte 16.12.2014: http://www.uib.no/jur/50495/m%c3%b8teinnkallinger-og-protokoller-2014

Rapport: Studieseksjonen har innhentet tilbakemelding på de nylige endringene i opplegget for masteroppgave fra studentene som leverte i desember 2015. Studentenes tilbakemeldinger ble gitt i spørreskjema som skal gjennomgås i samarbeid med de emneansvarlige i løpet av vårsemesteret 2016.

17. mars 2015 vedtok fakultetsstyret fellesprosjektets læringsmål, karakterbeskrivelser, veiledning til veileder og veiledning til sensorer. Man ba også om å få en sak til møtet 9. juni 2015 om framdriften ved de andre juridiske fakultetene. I sak 51/15 vedtok man å gjøre endringene gjeldende hos oss fra høstsemesteret 2015. Tromsø har vedtatt en tilpasset versjon av fellesprosjektet. Oslo har vedtatt fellesprosjektet i alle hovedtrekk, med unntak av karakterbeskrivelser. De beholder de nasjonale beskrivelsene også for masteroppgaver. Nye retningslinjer og karakterbeskrivelse er publisert hos oss og formidlet til veiledere og sensorer fra og med H15. En statusrapport kommer til studieutvalget og fakultetsstyret i mars 2016. De tre fakultetene utveksler karakterstatistikk for masteroppgaver på 30 studiepoeng. Fellesprosjektet anses sluttført og vi er i ordinær driftsfase.

2.4 Rekruttering av studenter

Fra årsplanen: *I mars 2015 arrangeres det for første gang åpen dag ved Universitetet i Bergen for elever i videregående skole. Fakultetet har utarbeidet et eget program som gir god informasjon om masterprogrammet i rettsvitenskap, og som kan bidra til at elevene i videregående skole gjør et informert valg.*[7] *Dette arrangementet er et tiltak som kan bidra til at vi rekrutterer de riktige studentene.*

Rapport: 5. mars 2015 arrangerte universitetet og fakultetet første gang felles Åpen dag. Over 100 elever fra videregående skoler besøkte fakultetet. Vi hadde to økter med samme program. Elevene fikk først en omvisning på fakultetet. Deretter holdt stipendiat Morten Nadim en strafferettsquiz, før student Charlotte Høgnes fra infosenteret ga elevene en presentasjon av jusstudiet. Studieadministrativ avdeling sendte ut en spørreundersøkelse i etterkant av dagen. Det var få elever som svarte på undersøkelsen, men av de som svarte var de fleste som deltok fornøyde med opplegget.

På bakgrunn av gode tilbakemeldinger og erfaringer i 2015 er det bestemt at arrangementet Åpen dag videreføres og blir et årlig arrangement ved Universitetet i Bergen. Åpen dag 2016 holdes 9. mars. 200 elever fra videregående skoler har meldt seg på arrangementet som skal holdes ved Det juridiske fakultet, og det vil si at begge øktene er fulltegnet.

2.5 Godkjenning og oppfølging av sensorer samt tildeling av oppdrag

Fra årsplanen: *Det er studiedekanen som står for den fortløpende godkjenningen av nye sensorer i henhold til vedtatte retningslinjer.*[8] *Det er behov for en gjennomgang av retningslinjene for godkjenning av sensorer og rutinene for oppfølgingen av disse. Det må også utarbeides en rutine for hvordan man formelt skal informere sensorer om at de tas ut av sensorregisteret. Arbeidet er påbegynt og forslag til reviderte retningslinjer og rutiner vil bli lagt frem for de formelle fakultetsorganene i løpet av 2015.*

---

[7] Mer info om Åpen dag ved Det juridiske fakultet: http://www.uib.no/jur/85339/%C3%A5pen-dag-ved-det-juridiske-fakultet
[8] Retningslinjer for valg og godkjenning av eksterne hjelpelærere og sensorer: http://www.uib.no/jur/23644/retningslinjer-valg-og-godkjenning-av-eksterne-hjelpel%c3%a6rere-og-sensorer

Rapport: Arbeidet med å videreutvikle sensorrekrutteringen og -oppfølgingen ble påbegynt våren 2015 og er et samarbeid mellom studieseksjonen og studiedekanen. Kvalitetssikring av sensorene er nært knyttet til den pågående prosessen med kvalitetssikring av sensur og klagesensur (se punkt 2.6.).

Høsten 2015 har studieseksjonen i samarbeid med studiedekanen, utarbeidet nye retningslinjer for godkjenning av sensorer og undervisere, og nytt svarbrev til potensielle sensorer.
De eksisterende retningslinjene er utdaterte og ikke i samsvar med hvordan prosessen reelt sett er – og bør være – i dag.

De viktigste punktene som foreslås i de nye retningslinjene er som følger:

- Formalisering av kravet om to års arbeids- eller undervisningserfaring for sensorer som skal ta sensur eller undervise på emner på 1. – 4. studieår og spesialemner.
- Presisering av at ansvaret for rekruttering av nye sensorer og undervisere primært er et faglig ansvar.
- Ansatte med førstestillingskompetanse i rettsvitenskap kan nå brukes som sensorer og undervisere uten først å bli godkjent av studiedekanen.

Videre har man tidligere kunnet bli godkjent kun som veileder, og ikke sensor, for masteroppgaver. Dette er et noe kunstig skille som har vært vanskelig å forsvare, og dette er dermed foreslått endret, slik at hvis man godkjennes som veileder for masteroppgaver, godkjennes man også som sensor.

Forslaget til nye retningslinjene vil bli lagt frem for studieutvalget og fakultetsstyret i mars.

2.6 Kvalitetssikring av sensur og klagesensur

Fra årsplanen: *Etter at endring i Universitets- og høyskoleloven trådte i kraft 1.8.2014, gjennomføres nå klagesensur som blindsensur.*[9] *Erfaringene så langt viser at det gjøres flere endringer nå enn under systemet hvor klagekommisjonen hadde kunnskap om opprinnelig karakter. Endringene skjer både til gunst og ugunst. I tillegg har vi sett noen få tilfeller av større avvik, det vil si at karakterspriket mellom ordinær sensur og klagesensur er på to karakterer eller mer. Andre fakulteter og andre institusjoner*[10] *gjør de samme erfaringene og saken er allerede under debatt*[11]*. Fakultetet har allerede fulgt opp med tiltak som at klagesensor får tilsendt et utvalg oppgaver fra ordinær sensur som kan danne referanse for nivået i sensuren. Avvikene mellom ordinær sensur og klagesensur overvåkes nøye, og det vil i samråd med de kursansvarlige bli vurdert om ytterligere tiltak må settes inn for å sikre kvaliteten både på sensur og klagesensur. Også i dette arbeidet vil vi ha tett dialog med JSU. (…)*

Rapport: I studieåret 2014/2015 hadde vi tilsammen 1209 sensurklager. Av disse førte 649 til vedtak om endring. Det gir en endringsrate på 54 %. 466 sensurvedtak (16 %) ble endret til gunst, mens 183 sensurvedtak (28 %) ble endret til ugunst. Til sammenligning mottok vi i 2013/2014 825 sensurklager. Av disse førte 186 til vedtak om endring (157 til gunst/29 til ugunst), noe som gir en endringsrate på 23 %. I 2012/2013 var endringsraten på 16 % og i 2011/2012 17 %.

Flere tiltak for kvalitetssikring av sensur – ordinær så vel som klage – har vært utprøvd etter innføringen av blindsensur. Vi arbeider nå med å samle erfaringer, både fra sensurresultatene og

[9] LOV-2014-06-20-55 Lov om endringer i universitets- og høyskoleloven: https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2014-06-20-55
[10] http://universitas.no/nett/60283/gikk-fra-b-til-stryk og
[11] http://universitas.no/kronikk/60104/blind-klagesensur-fra-c-til-f

emneansvarlige med hensyn til deres nye oppgaver. Vi samler også inn tilbakemeldinger fra klagesensorene som har deltatt i klagesensuren etter at de nye tiltakene er iverksatt.

På de første emnene som gikk til klagesensur høsten 2014 fikk alle klagesensorene, som nevnt ovenfor, tilsendt et utvalg nivåkontrollerte besvarelser for å sikre at sensorene var kjent med nivået i ordinær sensur. Tiltaket ble imidlertid ikke videreført fordi det var meget uklart om dette faktisk bidro til en kvalitetsheving av prosessen og om merarbeidet stod i forhold til gevinsten.

Administrativt ansvarlig for klagesensurbehandlingen har ført detaljert statistikk over resultatet fra klagesensurene, og denne er sendt til emneansvarlig og fakultetsledelse. Der karakterene er endret med mer enn to trinn har emneansvarlig fått besvarelsen til gjennomsyn og det har vært diskutert tiltak med studiedekanen.

Studieutvalget drøftet saken i sitt møte den 25. august 2015 på bakgrunn av et notat fra fakultetets studiedekan. Han har arbeidet mye både med innhenting av datagrunnlag, og med analyse av dette med sikte på å avdekke mønstre, svakheter eller andre sammenhenger.

Studiedekanen utarbeidet en skisse til ulike tiltak for kvalitetssikring av klagesensuren, som ble diskutert med de emneansvarlige for obligatoriske emner i september 2015. Som nevnt i punkt 2.5. arbeides det med tiltak som skal styrke selve *sensorkorpset*, noe som også må ses på som et ledd i den generelle kvalitetssikringen av sensuren.

Nye tiltak som er innført på klagesensur ved alle obligatoriske emner fra høsten 2015:

Informasjonen som gis sensorene. Sensorbrevet som sendes til klagenemden er forenklet. Det er lagt inn statistikk som viser karakterfordelingen ved ordinær sensur og karakterfordeling blant de påklagde besvarelsene. Eksempel på hvordan dette ser ut:

Karakterstatistikk – til orientering

Karakterfordeling ved ordinær sensur						
A	**B**	**C**	**D**	**E**	**F**	**Besvarelser**
34	95	150	50	10	2	341
Karakterfordeling påklagde besvarelser						
		C	**D**	**E**		**Besvarelser**
		36	28	4		68

Kommisjonsfordeling ved klagesensur. Så langt det er mulig får hver klagekommisjon besvarelser fra hvert karaktertrinn representert i sin kommisjon. I eksemplet over vil vi for eksempel sørge for at hver kommisjon får minst én E-besvarelse i sin kommisjon.

Erfaringsoverføring fra ordinær sensur til klagesensur. Nivåkontrollørens erfaringer i ordinær sensur skal komme klagekommisjonen til nytte. Emneansvarlige er oppfordret til å utarbeide revidert sensorveiledning etter gjennomført nivåkontroll på ordinær sensur. Denne reviderte sensorveiledningen tilsendes klagenemden.

Eksempel-besvarelser. Nivåkontrolløren i ordinær sensur plukker ut en «klar» A- og en «klar» B-besvarelse. Disse besvarelsene sendes til klagekommisjonene, som får betalt for å lese dem. Formålet med disse besvarelsene er å vise bredden av prestasjoner på den aktuelle eksamen, samt være referansepunkt for hva som kreves for å få en karakter i øvre sjikt av karakterskalaen.

Nivåkontroll i klageomgangen. Det er innført nivåkontroll i klageomgangen. Dette innebærer at hver klagekommisjon sender inn en sterk og en svak C-besvarelse og en sterk og en svak D-besvarelse til nivåkontroll. Nivåkontrolløren sender tilbakemelding til sensorene på samme måte som ved ordinær sensur.

Foreløpig har vi ikke trengt å utvide saksbehandlingstiden for sensurklagene. Til vanlig bruker vi fire uker. Etter innføring av tiltakene har vi brukt noe lengre tid, men vi er innenfor den ytre grensen på fem uker jf. fakultetets sensurfristforskrift.

Kvalitetssikring av sensur på masteroppgaver

I løpet av 2015 har de emneansvarlige initiert flere tiltak for kvalitetssikring av sensur, særlig for JUS399 Masteroppgave (30 sp). Det arbeides mot en løsning med kommisjonssensur der to sensorer tar på seg sensur av flere oppgaver sammen. I sammenheng med dette ønsker de emneansvarlige å prioritere sensorer som kan sensurere minimum 5 oppgaver, i tillegg til sensorer som kan sensurere på tvers av flere fagområder. De fagansvarlige har også blitt oppfordret til selv å delta i sensur innen sin faggruppe. Dersom de ikke selv har anledning til å delta i sensur, har de blitt oppfordret til å skaffe sensorer blant kolleger internt og/eller foreslå kolleger ved andre juridiske fakultet.

Klagesensuren for masteroppgaver som ble levert i desember 2015 kvalitetssikres ved at de emneansvarlige deltar som interne sensorer.

2.7 Undervisningsregnskap og undervisningsplanlegging

Fra årsplanen: *Hvert år rapporterer alle vitenskapelig ansatte om gjennomført undervisning i foregående år. I rapporten bes det også om undervisningsønsker/-planer for de kommende to år. Fakultetet planlegger nå å bruke informasjonen fra disse rapportene mer aktivt for å sikre en bedre ressursutnyttelse ved planleggingen av undervisningen*

Arbeidet med registrering av gjennomført og planlagt/ønsket undervisning er administrativt forankret i forsknings- og stabsseksjonen. Utviklingen av rutiner for hvordan disse rapportene best kan brukes i planleggingen av undervisningen, må likevel foretas i samarbeid mellom ledelsen, forsknings- og stabsseksjonen og studieseksjonen.

Rapport: Frem til 2015 har de vitenskapelig ansatte informert om sin toårsplan for undervisning sammen med rapportering til undervisningsregnskapet. Det har vært vanskelig å nyttiggjøre seg informasjonen i undervisningsplanleggingen, siden registreringsverktøyet har vært lite brukervennlig og informasjonen, som et resultat av dette, har vært mangelfull.

Undervisningsønskene er nå skilt fra undervisningsregnskapet, slik at informasjonen er lettere tilgjengelig og faktisk kan benyttes i undervisningsplanleggingen. I desember 2015 fikk alle vitenskapelig ansatte tilsendt et elektronisk skjema der de innen en gitt frist skulle registrere hvilke emner de så for seg å undervise i påfølgende semester, og innenfor hvilke fagområder de kunne påta seg å veilede/sensurere masteroppgaver. Formålet var at fakultetsledelsen og studieseksjonen skulle få en oppdatert og hensiktsmessig oversikt over tilgjengelige interne undervisere i de enkelte emnene.

Ved fristens utløp hadde ca. 50 % gitt sin tilbakemelding. Etter noen påminnelser endte svarprosenten på 75 %. Svarprosenten er dermed ikke optimal, men likevel en klar forbedring fra tidligere. Det nye systemet for å melde inn undervisningsønsker og deretter å gjøre bedre bruk av informasjonen, er foreløpig ikke systematisk evaluert. Erfaringer og tilbakemeldinger så langt tyder likevel på at ordningen vil virke etter hensikten, så fremt den innsamlede informasjonen gjøres tilgjengelig for de studieårsansvarlige i god tid.

2.8 Gjennomgang av kursansvar og godskrivingssatser

Fra årsplanen: *Fakultetet ønsker at digitale læringsverktøy skal tas i bruk i større utstrekning enn i dag. Dette aktualiserer behovet for en gjennomgang av innholdet i kursansvaret. Videre må satsen for godskriving av kursansvar vurderes på nytt. Det er viktig at denne ligger på et nivå som avspeiler den reelle arbeidsbelastningen som følger med kursansvaret, og at den samtidig er utformet på en slik måte at kursansvarlige gis insentiver for å ta i bruk digitale læringsverktøy. Innholdet i kursansvaret ventes å bli berørt også i en eventuell videre utredning av ny studieordning.*

Rapport: Dekanen besluttet 6. februar 2015 at emneansvarlige som tar i bruk spørsmål/svar-funksjonen i Edublogs honoreres med ti ekstra timer totalt i kursansvaret for emnet. Dette er en midlertidig ordning som gjelder for kalenderårene 2014 og 2015. En kartlegging av alle gjeldende godskrivingssatser er iverksatt av forsknings- og stabsseksjonen i samarbeid med studieseksjonen med sikte på å presentere en samlet oversikt i ansatt-wikien. Etter dette ligger det bedre til rette for en helhetlig gjennomgang av innholdet i kursansvaret, noe det tas sikte på å gjøre i løpet av 2016. Tiltaket videreføres derfor i utkast til årsplan for utdanning 2016.

2.9 Implementering og evaluering av digital skoleeksamen

Fra årsplanen: *I april 2015 gjennomføres den første digitale eksamenen i full skala, og eksamen i JUS133 Rettskilde og metodelære er pilot.*[12] *Dersom gjennomføringen av denne eksamenen blir vellykket, vil eksamen på de resterende obligatoriske emnene våren 2015 også gjennomføres digitalt. Fra høsten 2015 innføres digital eksamen på alle de obligatoriske emnene (1. - 4. studieår). Se også årsplan for det digitale arbeidet ved Det juridiske fakultet. Etter hvert som digital eksamen innføres vil det bli gjort fortløpende evalueringer med sikte på å avdekke behov for endringer. Fakultetet har her en god dialog med sentraladministrasjonen og med Juridisk studentutvalg.*

Innføring av digital eksamen innebærer en grunnleggende endring av hvordan eksamen gjennomføres rent praktisk. Dette kan for eksempel åpne for endringer i ordningen med studentrepresentanter og i rutinene for bokkontroll. Innføring av digital eksamen åpner også for nye prøvingsformer. Slike forsøk vil bli gjort i samråd med de kursansvarlige, og i prosessen vil vi hente inn kompetanse fra Program for universitetspedagogikk.

Rapport: Fra og med høsten 2015 har alle eksamener ved Det juridiske fakultet blitt avviklet digitalt; spesialemnene inkludert[13]. Primært har eksamenene funnet sted i gamlebygget (Gamle Dragefjellet skole), med unntak av noen få spesialemneeksamener som av organisatoriske årsaker har blitt avviklet andre steder.

---

[12] Se fakultetsstyresak 10/15 3.2.2015 http://www.uib.no/jur/85666/m%c3%b8teinnkallinger-og-protokoller-2015 og nyhetssak om digital eksamen: http://www.uib.no/jur/85765/digital-eksamen-blir-hovedregel

[13] Med unntak av JUR601

Studieseksjonen gjorde våren 2015 et omfattende arbeid, først i prosjektgruppe og så med å ta prosjektet over i ordinær drift. Det ble utformet god informasjon til studentene, og vi ser nå at arbeidet har vært vellykket. Studieseksjonen og DigUiB får svært få henvendelser med spørsmål om digital eksamen, og vi har i høstsemesteret 2015 ikke hatt behov for de omfattende testene vi kjørte forut for eksamenene i vårsemesteret – studentene ordner det meste for egen maskin, eller får litt hjelp fra IT-avdelingen.

Fra et administrativt perspektiv har overgangen til Inspera ikke vært smertefri; arbeidsprosessene er betydelig endret og arbeidstoppene kommer på andre tidspunkt enn tidligere. Systemet har fortsatt ikke alle funksjoner vi har behov for – deriblant støtte for klagebehandling og nivåkontroll.

DigUiB har fortløpende foretatt studentevalueringer, fakultetet gjennomførte fokusgruppe-evaluering etter første piloteksamen. Studieseksjonen har sammen med DigUiB evaluert høstsemesteret 2015 og fakultetet vil våren 2016 foreta en evaluering blant sensorene.

Det er fortsatt langsvarsoppgaven som er den dominerende prøvingsformen, men vi har enkelte spesialemner med alternative prøvingsformer. I tillegg har JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner innført ny prøvingsform fra og med studieåret 2015/16, med hjemmeeksamen på 5000 ord. Det skal avvikles tre hjemmeeksamener i Inspera våren 2016: JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner, JUS134 Rettshistorie og komparativ rett og JUS134-Kina Rettshistorie og komparativ rett med særskilt fokus på kinesisk rettskultur. Dette blir de første hjemmeeksamenene i Inspera[14]. De administrative forberedelsene til dette er godt i gang. Vi vil også teste ut innlevering av stor masteroppgave JUS398 våren 2016, før alle masteroppgaver leveres i nytt system fra høsten 2016.

For plagiatkontroll har fakultetet hittil måttet legge inn besvarelser manuelt i tekstgjenkjenningsprogrammet. I løpet av våren 2016 vil UiB sin anbudsprosess for tekstgjenkjenningsprogram være over, og forhåpentligvis vil dette knyttes til Inspera.

STUDIEKVALITETSTILTAK OG UTVIKLING UTOVER TILTAKENE NEDFELT I ÅRSPLANEN

I tillegg til punktene som var nedfelt i årsplanen for 2015, har det skjedd utvikling på en rekke områder som vi ikke forutså da årsplanen ble utarbeidet. Tilsvarende utvikling skjer hvert år, men vi har ikke vært flinke til å dokumentere denne eller å samle dokumentasjonen ett sted. Dette er et forsøk på slik dokumentasjon av aktiviteten i 2015. Arbeidet anses som spesielt nyttig nå, siden UiB sentralt starter opp et administrativt effektiviseringsprosjekt våren 2016.

Medlemmer i studieseksjonen deltar i flere studieadministrative fora og bidrar her til samordning av rutiner og praksis på tvers av fakultetene.

2.10 Innføring av seks timers eksamen

Studieutvalget vedtok i ekstraordinært møte den 10. juni 2015 at det innføres seks timers eksamen i følgende emner:

- JUS124 Tingsrett
- JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter
- JUS241 Strafferett
- JUS242 Rettergang
- JUS243 Allmenn formuerett

Eksamensoppgavene skal ikke utvides i særlig grad. Den utvidede tiden, sammen med digital eksamen, skal gi studentene mer tid til refleksjon under eksamen. Ordningen skal evalueres etter to gjennomføringer, men uformelle tilbakemeldinger fra både studenter og emneansvarlige så langt har vært gode. Utfyllende informasjon finnes i protokoll fra møtet den 17. februar 2015 (sak 14/15-13) og 10. juni 2015 (ekstraordinært møte, sak 48/15). Begge disse protokollene kan hentes på http://www.uib.no/jur/84295/innkallinger-og-protokoller-2015.

2.11 Opprettelse av 2-årig masterprogram i rettsvitenskap

Universitetsstyret opprettet i juni 2014 et midlertidig to-årig masterprogram i rettsvitenskap med 30 studieplasser som bachelorkandidater fra UiA, UiS og HiL kunne søke på. Den 19. juni 2015 vedtok Stortinget i revidert statsbudsjett øremerkede midler til dette studieprogrammet slik at det kunne videreføres i 2015 og vil bli en fast del av fakultetets utdanningsportefølje.

2.12 Mi Side Pilot

UiB vedtok våren 2015 å gå for en open source-versjon av Canvas (Mi side Pilot, senere Mitt UiB) som plattform for nytt digitalt læringsstøttesystem. Det juridiske fakultet var høsten 2015 med i pilotprosjekt med 1. studieår. Exfac var første emne ut og emneansvarlig og studieårsansvarlig gjorde et stort arbeid med å få dette på plass. Fakultetet fikk først tilgang til systemet i juni, og informasjonen ble overført fra testemne til ordinær emneside like før semesterstart. I november ble også JUS111 Forvaltningsrett I med i pilotprosjektet. Her tok emneansvarlig i bruk små videosnutter og en quiz i undervisningsopplegget. Dette er muligheter som ikke fantes i gammel Mi side men som det er lagt til rette for i Canvas.

Det er alltid spennende å gå over til nye systemer og det tar ofte litt tid før både studentene, de vitenskapelige og de administrativt ansatte venner seg til det nye systemet. Det har vært en kontinuerlig videreutvikling av piloten, og våren 2016 tok UiB i bruk fullskala-versjonen av Canvas i ny layout og navnet ble endret til Mitt UiB. Studentene er blitt oppfordret til å komme med tilbakemeldinger direkte i Mitt UiB, men vi har ikke mottatt noen skriftlige tilbakemeldinger. Vi har ellers fått noen muntlige tilbakemeldinger som tyder på at studentene er godt fornøyd, både med utseende og innhold.

Samtlige emner på 1. studieår, samt ett emne på 3. studieår (JUS133), vil benytte Mitt UiB våren 2016. Fra og med høsten 2016 vil også de øvrige emnene ved fakultetet gå over til Mitt UiB i stedet for Mi side. Se ellers Årsrapport for digitalisering 2015 og punktet «Nytt læringsstøttesystem».

---

[14] Tidligere har Kark vært benyttet til dette formålet

2.13 Gjennomgang av spesialemnetilbudet og administrasjon av spesialemner

I august 2015 fikk studieutvalget presentert en oversikt over utfordringene som knytter seg til administrasjonen av fakultetets spesialemneportefølje. Fakultetsstyret fikk seg forelagt den samme oversikten på møtet i september. Av oversikten går det blant annet frem at det på noen av emnene er så få studenter at det gir grunn til å stille spørsmål ved emnenes «eksistensberettigelse», at det er vanskelig å få til en god «strømlinjeforming» av driften av spesialemnene, og at fakultetet med dagens høye antall emner (rundt 50) har nådd smertegrensen for hva som kan håndteres administrativt med dagens personalressurser.

På bakgrunn av dette har studiedekanen tatt initiativ til en gjennomgang av spesialemnene, og har i samarbeid med studieseksjonen blant annet oppdatert kjøreplanen for emneansvarlige på spesialemner. Denne er publisert på ansattwiki-sidene. Det å administrere den store spesialemneporteføljen som fakultetet har er krevende, både på grunn av begrensede administrative ressurser, begrensninger i infrastruktur, mange eksterne undervisere og fordi emnene må ses i sammenheng med hverandre ved undervisnings- og eksamensplanlegging. Som følge av dette er det foretatt omorganisering i studieseksjonen og det er tilført ytterligere administrative ressurser til spesialemnene, noe som reduserer kapasitet på andre områder. Studiedekanen vurderer justeringer av porteføljen – i form av nedlegging og sammenslåing av emner – for å sikre best mulig utnyttelse av ressursene. Han er i dialog med de emneansvarlige for å etablere en bedre forståelse for viktigheten av å følge opp de administrative pliktene som ligger i emneansvaret. Dekanatet har besluttet at mislighold av disse pliktene vil ha som konsekvens at emnet ikke tilbys i påfølgende semester. Studieseksjonen arbeider samtidig kontinuerlig for å optimalisere og effektivisere administrasjonen av emnene.

2.14 Effektivisering av søknads- og saksbehandlingsprosessen for godskriving av ekstern utdanning

Nye studenter på det 5-årige masterprogrammet som har bestått juridisk utdanning og/eller forprøver ved annet lærested kan søke om å få denne godskrevet, jf. uhl. § 3-5 (1). Søknadstallet har økt jevnt de siste årene. Studieseksjonen har tatt grep for å forenkle og effektivisere denne saksbehandlingen de siste årene, og nye grep har blitt tatt i høst.

Like etter hovedopptaket sender fakultetet ut en e-post til alle som har fått tilbud om opptak til masterprogrammet med informasjon om hvordan de kan søke godskriving av tidligere utdanning. I e-posten får de lenke til et elektronisk søknadsskjema hvor de registrerer hva de søker godskriving for og kan samtykke til elektronisk utveksling av eksamensresultater fra andre norske læresteder gjennom databasen Felles Studentsystem (FS).

Elektronisk resultatutveksling er en ny funksjon i Felles studentsystem som har gjort at søknads- og saksbehandlingsprosessen fra og med 2015 er betraktelig enklere og mer effektiv. Vi trenger ikke lenger kontrollere originale papirdokumenter manuelt.

Ved studiestart 2015, hadde et stort flertall av studentene samtykket til elektronisk resultatutveksling. Dermed sparte saksbehandlerne mye tid ved at de eksterne resultatene, inkludert emnekode og antall studiepoeng, ved hjelp av få tastetrykk ble registrert i databasen.

Utdanningsplanene til de som søkte ble endret innen semesterstart. Vedtak i alle saker som ikke har krevd særskilt faglig vurdering var ferdig behandlet i løpet av august.

Det er et betydelig antall søknader om godskriving av ekstern utdanning; ca. 196 høst 2015 mot ca. 159 høst 2014. Det elektroniske søknadsskjemaet, samt resultatutveksling i FS og mer effektiv bruk av arkiv- og saksbehandlingssystemet ephorte, har gjort at saksbehandlingen både er effektivisert og saksbehandlingstiden betydelig redusert sammenlignet med tidligere år.

Se ellers sak 85/15 til fakultetsstyret 27.10.2015 om opptak[15].

2.15 Vitnemål og bekreftelse på oppnådd grad

Effektivisering av vitnemålsprosessen

Frem til nå har studentene ved Det juridiske fakultet, når de gjør ferdig siste del av graden sin, blitt bedt om å bestille vitnemål via UiBs bestillingsskjema[16]. Dette har vært hensiktsmessig for studieseksjonen fordi det har gitt systematikk i vitnemålsproduksjonen og innhenting av kandidatløfter, og et nyttig tilleggsverktøy i arbeidet med å registrere de ferdige kandidatene snarest mulig. Det er imidlertid slik at studentene ikke skal måtte *bestille* vitnemål – det skal, i henhold til UiB-forskriften om opptak, studier, vurdering og grader[17], skrives ut «automatisk» når studenten har oppnådd graden.

Studieseksjonen har utarbeidet en løsning der studentene får vitnemålet uten bestilling, men samtidig gjør inndrivingen av kandidatløftene[18] håndterlig og ivaretar de øvrige fordelene med et bestillingsbasert system. Det juridiske fakultet er nå koblet fra den sentrale UiB-bestillingsløsningen, og har implementert en egenutviklet løsning der studentene kun avgir kandidatløftet i et elektronisk skjema[19].

Den nye løsningen er langt enklere å håndtere for begge parter, sikrer systematikken på en enda bedre måte enn før, og er svært tidsbesparende for studieseksjonen:

1. Tidsbruken i forbindelse med å besvare henvendelser til vitnemåls-e-posten er betraktelig redusert, og vitnemaljur@uib.no er hovedsakelig en informasjonskanal.
2. Arbeidet med å drive inn, registrere og lagre kandidatløfter er langt mindre tidkrevende.
3. Studentene får umiddelbar og automatisk tilbakemelding om at kandidatløftet er mottatt.

Erfaringene så langt med det nye systemet tilsier at dette har vært et svært vellykket grep.

---

[15] http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/fakultetstyremote_27.okt_til_publisering.pdf
[16] https://vitnemal.app.uib.no/
[17] Se § 8-1, punkt 1
[18] Avgitt kandidatløfte er en forutsetning for å få tildelt graden, se http://www.uib.no/studieprogram/MAJUR/plan
[19] https://skjemaker.app.uib.no/view.php?id=1604619

Ny vitnemålsløsning

I databasen Felles Studentsystem har det i 2015 kommet en ny løsning for produksjon av vitnemål og Diploma Supplement. Implementering av denne har blant annet krevd oppdatering av vitnemålets side 2, som beskriver masterprogrammets innhold, målsetning og organisering, og gir en oversikt over kandidatenes læringsutbytte. Vitnemålet skrives nå ut på ny type papir med flere sikkerhetspunkter enn tidligere. I løpet av høstsemesteret 2015 har studieseksjonen utarbeidet forslag til nye tekster til vitnemålet. Disse justeringene er godkjent av dekan og visedekan for undervisning er nå på plass. Alle vitnemål fra Det juridiske fakultet vil skrives ut med ny mal og nytt innhold f.o.m. februar 2016.

Effektivisering av bestilling av bekreftelse på oppnådd grad

Mange studenter ønsker en bekreftelse på oppnådd grad i påvente av vitnemål, eller hvis de har mistet vitnemålet sitt.

Det har hittil ikke eksistert en egen kanal for dette; bestillingene har kommet både på vitnemaljur@uib.no, post@jurfa.uib.no og andre e-postbokser, og det har dermed variert når – og av hvem – en bestilling ble fanget opp. Bestillingene kom som fritekst, og manglet gjerne info som man måtte innhente før bestillingen kunne gjøres ferdig. Det er nå opprettet et elektronisk skjema[20] for bestilling av bekreftelse på oppnådd grad.

Med nytt bestillingssystem sikres det at all info er på plass umiddelbart, vi samler alle bestillinger på ett sted og det er generelt ryddigere. Det er kommer varsling til infosenterets e-post når det kommer inn en bestilling, og det blir dermed bedre flyt i prosessen. Det er også enklere for infomedarbeiderne å håndtere de ulike variantene av bekreftelser, og bestiller får umiddelbar bekreftelse på at bestillingen er mottatt.

Tilbakemeldingen fra våre medarbeidere i infosenteret er at det nye opplegget fungerer veldig fint.

2.16 Opptak

Til og med 2013 har opptak vært en relativt liten virksomhet ved fakultetet. Det har kun bestått av lokalt opptak til spesialemner og involvering i det internasjonale opptaket. Fra og med høsten 2014 ble det opprettet en egen poststudierett, med eget opptak, for å skille ferdige kandidater fra ordinære studenter. I juni 2014 opprettet Universitetsstyret et 2-årig masterprogram i rettsvitenskap. Dette programmet har blitt permanent etter øremerkede midler i revidert nasjonalbudsjett i 2015.

Per i dag har fakultetet tre aktive lokale opptak: opptak til toårig masterprogram i rettsvitenskap, opptak til spesialemner og opptak til poststudierett. I tillegg til at fakultetet behandler søknader om opptak til våre emner fra internasjonale studenter som kommer gjennom fakultetets og universitetets utvekslingsavtaler.

[20] https://skjemaker.app.uib.no/view.php?id=1715465

Studieseksjonen bidrar inn i studieadministrativt opptaksforum ved UiB der man blant annet ser mer på samordning av ulike typer opptak, frister og informasjon på nettsider.

Økningen i antallet opptak som gjennomføres og økning i antallet søkere i disse opptakene har ført til at opptak til studier har vokst frem som et eget arbeidsfelt i studieseksjonen.

Se ellers sak 85/15 til fakultetsstyret 27.10.2015 om opptak[21]

2.17 Rutiner ved overgang til elektroniske kompendier

I forbindelse med at UiB har gått bort fra produksjon av papirkompendier og fra og med oktober 2015 erstattet disse med digitale kompendier (gjeldende fra vårsemesteret 2016 for fakultetet), har vi etablert rutiner for å følge opp dette, samt at vi har fått til en fakultetsspesifikk ordning med trykking av papirkompendier til de emnene som nytter slike til eksamen.

Innføring av digital litteratur har vist seg mer arbeidskrevende enn antatt før innføringen, og det vurderes å endre fristene for godkjenning av litteratur som følge av dette. Dette slik at fakultetet er sikret at litteratur er tilgjengelig for studentene ved semesterstart.

2.18 Høringssvar

Fakultetet har levert høringssvar til endring av UiB-forskriften, universitets- og høyskoleloven og forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten. Vi anser at det er av betydning at fakultetets stemme høres i sammenhenger der rammebetingelsene for driften vår blir fastlagt.

2.19 Saker for Den sentrale klagenemnden

I perioden 1. mars 2015 – 5. februar 2016 har vi sendt over 28 saker til Den sentrale klagenemnden. Det gjelder klager over enkeltvedtak og saker om fusk i eksamen og kursgjennomføring. Alle vedtakene har vært forelagt studieutvalget og fakultetsstyret i fulltekst, og de vil senere kunne studeres i klagenemndens årsmelding.

I august 2015 fikk vi en velkommen avklaring i Høyesterett med hensyn til fuskebestemmelsene i universitets- og høyskoleloven og våre egne reglementer. Høyesterett bekreftet vår praksis, og det er lagt til rette for bedre og mer ensartet behandling av slike saker i hele sektoren.

[21] http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/fakultetstyremote_27.okt_til_publisering.pdf

3. LÆRINGSMILJØTILTAK

3.1 Oppussing av Dragefjellet skole

Fra årsplanen: *Dragefjellet skole har vært under oppussing siden juni 2014. Oppussingsarbeidene ferdigstilles i april 2015. Oppussingen har muliggjort montering av teknisk utstyr som åpner for at det kan gjennomføres fullskala digital skoleeksamen. Dette er et viktig fremskritt, men fører samtidig til at bygget vil måtte for stenges for annen bruk de dagene det skal benyttes til eksamen. Det får nødvendigvis konsekvenser for bruken av lesesalene og undervisningslokalene. Fakultetet vil i samråd med JSU utarbeide retningslinjer for bruken av lesesalene og undervisningsrommene på Dragefjellet skole som sikrer at disse lokalene også kan brukes som eksamenslokaler.*

Rapport: Gamlebygget ble akkurat klart til bruk til første digitale piloteksamen 24. april 2015. Resten av våren 2015 ble bygget benyttet til digitale eksamener, og lesesalene ble tatt i bruk etter den første digitale piloteksamenen. Fra og med høsten 2015 har hele bygget vært i ordinær bruk.

Bygget har fått et stort, moderne ventilasjonsanlegg og alle rommene er oppusset. Det har vært noen barnesykdommer i oppstarten men generelt er det få klager på miljøet i bygget. Det er flere lesesalsplasser med bredere bord tilpasset rullestol og det er fortsatt egne kontorer for studenter med behov for særskilt tilrettelegging.

Skilleveggene mellom hver lesesalsplass burde vært lengre enn de er, med tanke på digital eksamen.

For å kunne avholde digital eksamen må lesesalene stenges kl 12.00 dagen før eksamen og seminarrommene stenges kl 14.00 dagen før. I perioden med eksamener på spesialemner har en etasje vært stengt for ordinær bruk. Det er hengt opp oppslag i gangene om når bygget stenges til hver eksamen.

Stengingen knyttet til digital eksamen har vært utfordrende for studentene som benytter bokskap i gamlebygget, men dette har gått seg til etter hvert.

I fakultetsstyremøtet i juni 2015 ble lesesalsreglementet endret slik at henvisningene til den midlertidige tilstanden i 2014/2015 mens oppussingsarbeidet pågikk ble tatt ut. Lesesalsreglementet er per februar 2016 ikke oppdatert ytterligere for å ta inn de retningslinjer som må gjelde for at lesesalene på Dragefjellet skole skal kunne brukes som eksamenslokaler. Det pågår en dialog om revisjon mellom JSU og fakultetsledelsen, og det tas sikte på at et forslag til revisjon av lesesalsreglementet legges frem for fakultetsstyret innen sommeren 2016.

3.2 Digital eksamen

Fra årsplanen: *I tillegg til å være et studiekvalitetstiltak, er innføring av digital eksamen også et læringsmiljøtiltak. Gjennom mange år har et høyt antall studenter på masterprogrammet i rettsvitenskap hatt behov for tilrettelegging ved eksamen på grunn av fysiske plager. En del av disse fysiske plagene (for eksempel senebetennelse) er av en slik art at de kan avhjelpes ved at studentene bruker PC på eksamen. Ved innføring av digital eksamen antar vi at antall søknader om tilrettelegging til eksamen vil gå ned. Etter hvert som digital eksamen innføres, vil det bli gjort fortløpende evalueringer med sikte på å avdekke behov for endringer.*

Rapport: Søknader om tilrettelegging til eksamen behandles av Studieadministrativ avdeling (SA). I 2015 opplevde SA en drastisk nedgang i antall søknader om tilrettelegging fra jusstudenter. Det er nå

et stabilt, lavt tall, og i hovedsak studenter med lese- og skrivevansker som søker om tilrettelegging med PC ved digital eksamen, i og med at det fortsatt ikke er pålitelig stavekontroll i Inspera. Studenter med lese- og skrivevansker får benytte stasjonære UiB-maskiner med stavekontroll, og administrasjonen legger besvarelsene inn i Inspera etter at eksamen er ferdig. Antall studenter som søker om andre tilrettelegginger, slik som enerom og utvidet tid/hviletid, holder seg stabilt.

3.3 Oppfølging av studentenes trivsel og arbeidsmiljø

Fra årsplanen: *Fakultetet får jevnlig tilbakemeldinger gjennom referansegruppemøter på 1.-3. studieår og spørreundersøkelser på 4. og 5. studieår. De kursansvarlige på 4. studieår får tilbud om å avholde referansegruppemøte i tillegg til spørreundersøkelse, hvis de ønsker det. Pr. dags dato er det kun på JUS241 Strafferett det avholdes slike møter. I tillegg gjennomfører arbeidsgruppelederne hvert år samtaletimer med studentene i sine arbeidsgrupper på 1. og 2. studieår. I etterkant av samtaletimene leverer arbeidsgruppelederne en kort rapport. Videre har det siden 2014 blitt gjennomført en spørreundersøkelse blant studentene på 1. og 2. studieår som gir arbeidsgruppelederne tilbakemelding på arbeidet de gjør. Samlet sett representerer samtaletimerapportene og spørreundersøkelsen gode informasjonskilder om studentenes trivsel og arbeidsmiljøet. Denne informasjonen inngår i fakultetets løpende arbeid med forbedring av studenthverdagen.*

Rapport: Referansegruppemøter på 1.-3. studieår og spørreundersøkelser på 4. studieår er gjennomført som normalt i perioden.

Samtaletimene arbeidsgruppelederne holder med sine studenter avholdes omtrent midt i høstsemesteret på 2. studieår og tidlig i vårsemesteret på 1. studieår. Tidspunktet for både samtaletimer og spørreundersøkelsen til studentene på 1. og 2. studieår som gir arbeidsgruppelederne tilbakemelding på arbeidet deres er justert og i tid tilpasset det enkelte studieår. Slik kan arbeidsgruppelederne i større grad gjøre nytte av tilbakemeldingene som kommer gjennom samtaletime og undersøkelse, både når det gjelder utførelse av arbeidsgruppelederjobben og innspill til justeringer av arbeidsmetoder og miljø i arbeidsgruppen. I tillegg er det fra studieåret 2015/2016 gjeninnført opplæring av arbeidsgruppelederne før gjennomføring av samtaletimer. Dette antas å øke utbyttet av samtaletimene for både studenter og arbeidsgruppeledere, og dermed bidra til ytterligere økt studietrivsel og studiemestring blant studentene.

3.4 Nytt informasjonsmateriell om undervisningsrom og lesesaler

Fra årsplanen: *Studieseksjonen holder på å utvikle nytt informasjonsmateriell og nye oversikter over undervisningsrom og lesesaler i samarbeid med Kommunikasjonsavdelingen. Dette informasjonsmateriellet skal inngå i infopakken til nye studenter ved semesterstart i august, og gjøre det lettere for studentene å orientere seg på Dragefjellet. Dette vil gjøre at studentene finner seg fortere til rette på Det juridiske fakultet og at fasilitetene utnyttes bedre. Informasjonsmateriellet utarbeides både på norsk og engelsk.*

Rapport: Våren 2015 ble det laget et innendørs kart over fakultetet, som viser hvor alle undervisningsrom og lesesaler er plasserte. Undersøkelser har vist at nye studenter synes det er vanskelig å finne frem på bygget, så kartet vil forhåpentligvis gjøre det enklere for nye studenter å finne frem til lesesaler og undervisningsrom. Kartet ble delt ut til alle nye studenter ved semesterstart, både norske og internasjonale, og er også publisert på fakultetets nettsider. Kartet vil inkluderes i informasjonspakken til nye studenter også i fremtiden.

3.5 Internt opplæringstilbud for ansatte i studieseksjonen

Fra årsplanen: *Det vil bli gitt tilbud om opplæring til de ansatte i studieseksjonen for å styrke og utvikle støtteapparatet til studentene. I løpet av mars 2015 vil alle ansatte i administrasjonen delta på e-læringskurset «Får Walter Lov?» som tilbys av Direktoratet for forvaltning og IKT.*[22] *Videre vil det påbegynte arbeidet med internt opplæringsprogram for studieveilederne videreføres i 2015.*

Rapport: Alle ansatte i administrasjonen fullførte e-læringskurset «Får Walter Lov?» våren 2015.

I løpet av året har det vært tre samlinger på det interne opplæringsprogrammet for studieveiledere. Våren 2015 ble det holdt et møte med SiB rådgivning og psykologtjenesten hvor vi utvekslet erfaringer og hadde en god dialog om muligheter for tilrettelegging og støtte til studenter med særlige behov, både fra SiBs tjenester og innenfor rammene av studieplanen og reglene for masterprogrammet.

Høsten 2015 hadde studieveilederne først et møte der de diskuterte aktuelle problemstillinger for studieveilederne og konkretiserte opplæringsbehov hos studieveilederne. Deretter ble det holdt et halvdagsseminar med psykolog Sonja Mellingen fra Bergensklinikkene, hvor studieveilederne bl.a fikk et kort kurs i Motiverende veiledning. Internt opplæringsprogram videreføres i 2016.

Fakultetet, ved studiesjefen, har videre tatt initiativ til at det etableres et eget opplæringstilbud for studieadministrativt ansatte på tvers av fakultetene i regi av studieadministrativt lederforum. Forumet har involvert HR-avdelingen og DigUiB i arbeidet. Hvert fakultet skal bidra med en til to opplærings-/erfaringsutvekslingssamlinger i semesteret, gjerne i form av frokostmøter, som er åpne for studieadministrativt ansatte fra alle fakultet. Det vil også arrangeres kurs. Studieseksjonen ved fakultetet har identifisert flere eksempler på «best practice» som det er aktuelt å dele med de andre fakultetene. Første bidrag blir et erfaringsseminar om digital vurdering som DigUiB tilbyr i samarbeid med studieseksjonen i midten av mars 2016. Videre besitter seksjonen (sektorspesifikk) forvaltningsrettslig kompetanse som er etterspurt fra de andre fakultetene, og seksjonen planlegger derfor å tilby et kurs i forvaltningsrett.

LÆRINGSMILJØTILTAK SOM ER IVERKSATT UTOVER TILTAKENE NEDFELT I ÅRSPLANEN:

3.6 Utvikling av studentmottaket for nye studenter som starter direkte på 2., 3. og 4. studieår

Inntil 2014 har organiseringen av mottaket av nye studenter og informasjonen til disse utelukkende vært fokusert på studenter som begynner på 1. studieår. Da fakultetet i 2014 for første gang tok opp studenter til toårig masterprogram i rettsvitenskap, ble det som del av mottaksdagen ved semesterstart organisert et eget informasjonsmøte for studenter som skulle begynne på 4. studieår.

I 2015 har studieseksjonen fortsatt utviklingen og forbedringen av mottaket av studenter som ikke begynner på 1. studieår. Dette er gjort ved at informasjonsmappene som deles ut til de nye

[22] http://www.difi.no/artikkel/2014/12/far-walter-lov-e-laeringskurs-i-forvaltningsloven

studentene inneholder informasjon tilpasset det studieåret studenten skal begynne på, samt at studenter som ikke skulle begynne på 1. studieår ble samlet i auditorium 3 på mottaksdagen, med til dels egne presentasjoner tilpasset disse og til dels overføring av det som ble formidlet i auditorium 1.

For å sikre rask sosial integrering av nye studenter på særlig 3. og 4. studieår, der studentene ikke lenger er organisert i arbeidsgrupper, ble lunsjen på mottaksdagen servert i egne rom for disse studentene slik at de kunne finne hverandre i mylderet. I dialog med fadderstyret i Juristforeningen ble det i tillegg organisert egne faddergrupper for nye studenter på 3. og 4. studieår.

Studieseksjonen planlegger å videreutvikle dette tilpassede studentmottaket ytterligere i 2016.

4. ETTER- OG VIDEREUTDANNING

4.1 Utvikling og utprøving av nettkurs

Fra årsplanen: *Fakultetet tilbyr pr i dag JUR640 Planrett som et etter- og videreutdanningskurs.*[23] *De kursansvarlige har i sin kursrapport for 2014 foreslått at første del av dette kurset kan egne seg som nettkurs. Dette er en spennende ide som kan være en nøkkel til å kunne utvide fakultetets videreutdanningstilbud. I samarbeid med de kursansvarlige vil det bli arbeidet med å utvikle en modell for nettbasert videreutdanning. Denne vil trolig kunne prøves ut våren 2016. Se også årsplan for det digitale arbeidet ved Det juridiske fakultet.*

Rapport: Emneansvarlig for JUR640 Planrett ønsker av kapasitetshensyn å legge emnet på is etter høstsemesteret 2015. Emnet vil derfor ikke kunne benyttes som pilot for utvikling av modell for nettbasert videreutdanning i denne omgang.

Etter at årsplan for utdanning ble vedtatt ble det bestemt at også EVU-emnet JUR601 Innføring i juridiske emner skulle tilbys i 2015. Emnet er opprettet på etterspørsel fra Addisco som er et utdanningsselskap som er heleid av LO-forbundet Forbundet for Ledelse og Teknikk. Formålet er etter- og videreutdanning av forbundets medlemmer. Emnet har blitt tilbudt annethvert år siden 2005. Ved årets gjennomføring av emnet er opptak av forelesninger og etablering av en edublogside for emnet del av oppdraget. Dette blir gjort for å heve kvaliteten og legge til rette for økt læringsutbytte på emnet. Addisco ønsker nå at emnet skal tilbys årlig, og emnet tilbys derfor også i 2016.

4.2 Alumni og Faglig-pedagogisk dag

Fra årsplanen: *Fakultetet lager et eget faglig opplegg for sine alumner på alumnusdagen 11. september 2015. Fakultetet er i dialog med Advokatforeningen om annonsering og om godskriving av etterutdanningstimer for arrangementet.*

Fakultetet vil fortsatt bidra med juridiske foredrag som er relevant for deltakerne på Faglig-pedagogisk dag.

Rapport: Alumnusdagen 2015 ble avholdt 11. september. Cirka 75 alumner deltok på fakultetets arrangement, som besto av et seminar med fire foredrag, fulgt av bespisning i vrimlearealet og fest på Fjøset i regi av studentorganisasjoner fra Juristforeningen. Deltagende advokater fikk godskrevet

[23] Emnebeskrivelse: http://www.uib.no/emne/JUR640

etterutdanningstimer. Medarrangør Advokatforeningen var meget fornøyd med arrangementet, og vil gjerne fortsette samarbeidet.

Fakultetet bidro med fem foredrag på Faglig-pedagogisk dag ved UiB 5. februar 2016. Dagen samlet anslagsvis 800-1000 lærere fra regionens videregående skoler til faglig påfyll.

5. INTERNASJONALISERING

Fra årsplanen: *Handlingsplan for internasjonal virksomhet ved Det juridiske fakultet 2014-2015 ble vedtatt av fakultetsstyret i juni 2014.*[24] *Fortsatt styrking og konsolidering av samarbeid med juridiske fakultet i Kina, Russland, USA og Canada er prioritert i handlingsplanen, og dette arbeidet vil bli fulgt opp videre i 2015. I tillegg har fakultetet fått tildelt midler fra Senter for internasjonaliering av utdanning (SIU) over en treårsperiode for utvikling av samarbeid med National Law University Delhi, India. Se mer om dette i punkt 5.5 nedenfor. (…)*

Rapport: Når det gjelder videre styrking og konsolidering av samarbeid med juridiske fakultet i landene som er særlig prioritert i handlingsplanen, har dette blant annet skjedd gjennom flere delegasjonsreiser, ulike besøk til fakultetet fra samarbeidende juridiske fakultet og søknader om midler til nye samarbeidsprosjekt. Den siste søknaden fakultetet har levert, er del av en UiB-koordinert søknad til SIU om midler til stipend til både russiske, kinesiske og indiske studenter gjennom Erasmus+ programmet som hadde søknadsfrist i februar 2016. Resultatet vil foreligge i mai. Dersom søknaden blir innvilget i sin helhet, vil fakultetet kunne tildele stipend for ett semester hver til seks studenter fra National Law University Delhi, tolv studenter fra Renmin University Beijing, seks studenter fra National Research University – Higher School of Economics i Moskva og seks studenter fra Immanuel Kant Baltic Federal University i løpet av perioden vår 2017-vår2018. Totalt utgjør dette potensielt 30 ekstra innreisende utvekslingsstudenter til fakultetet i løpet av nevnte periode som vil gi fakultetet en tilsvarende økning i studiepoengsproduksjon og belønningsmidler.[25]

En delegasjon fra fakultetet besøkte samarbeidsuniversiteter i Beijing og Jinan i juni 2015, og en ny utvekslingsavtale har blitt signert med Shandong University Law School i Jinan etter at en Memorandum of Understanding ble signert i 2014. Førsteamanuensis Bjørnar Borvik har holdt to kurs i europeiske sivile og politiske menneskerettigheter, ett kurs ved Renmin University School of Law i mai, og ett kurs ved Shandong University School of Law i oktober og desember. Til sammen 37 kinesiske studenter avla eksamen. En delegasjon fra Peking University Law School besøkte fakultetet i august. For nærmere info om status og planer om fakultetets samarbeid med kinesiske universiteter, vises det punktene 5.1, 5.8 og 5.9 nedenfor samt sak 104/15 til fakultetsstyret 8.12.15.

Samarbeidet med Russland fortsetter gjennom stipendiering av russiske studenter finansiert av SIU-midler, og gjennom faglig workshop i Russland avholdt våren 2015 der fakultetet deltok. Fakultetet deltok også i en UiB-initiert søknad til SIU om midler til stipend til russiske studenter gjennom Erasmus+ programmet våren 2015. Søknaden ble innvilget og sikrer stipend til fire russiske studenter for ett semester hver i løpet av perioden vår 2016-vår 2017.

I september 2015 leverte fakultetet søknad om støtte til et samarbeidsprosjekt sammen med University of Minnesota School of Law i USA og Gulating Lagmannsrett ved SIUs utlysning av midler i

[24] http://www.uib.no/jur/79802/handlingsplan-internasjonal-virksomhet-2014-2015#

[25] Erfaringsmessig har studenter fra særlig Russland og India, og i noen grad Kina, ikke mulighet til å utveksle til Norge uten at det tilbys stipend. Det vil altså si at dersom vi får innvilget søknaden om stipend gjennom eras

Nordamerikaprogrammet. Prosjektet kombinerer opphold ved University of Minnesota for ph.d.-kandidater og dommere med studiepermisjon, med en felles workshop om dommeratferd for forskere fra de to institusjonene og dommere fra begge land. Fordi tilslutningsbrev fra University of Minnesota ikke forelå ved søknadsfristens utløp men ble ettersendt dagen etter, ble søknaden avvist. Det er planer om isteden å søke om finansiering av prosjektet gjennom UiBs Strategisk program for forsknings- og undervisningssamarbeid (SPIRE) våren 2016.

I oktober besøkte flere ansatte fra Bergen Penn State Law. På programmet stod workshops og gjensidige forelesninger, i tillegg til at de besøkende fra Bergen fikk lære om de teknologiske verktøyene Penn State Law bruker i undervisningen. Penn State blir sett på som et foregangsuniversitet innen digital undervisning i USA og dette er en av grunnene til at det er fruktbart med et tettere samarbeid. Besøket til Penn State Law ble finansiert av SPIRE- og SIU-midler.

I kombinasjon med besøket til Penn State Law benyttet dekan og fakultetsdirektør sjansen til å også besøke Minnesota Law School i Minneapolis, og internasjonal koordinator Nathalie Gaulier besøkte Washington College of Law i Washington D.C. for å følge opp de første studentene vi har sendt til Washington College of Law og gjøre seg bedre kjent med denne utvekslingsdestinasjonen.

Samarbeidet med Canada er styrket ved signering av en ny utvekslingsavtale med Dalhousie University i 2015. Denne kom på plass som et direkte resultat av at en delegasjon fra fakultetet besøkte Dalhousie høsten 2014. De fire første utvekslingsstudentene fra Dalhousie University ankom Bergen i august 2015, og den første studenten fra vårt fakultet skal utveksle til Dalhousie studieåret 2016/2017.

5.1 Utvikling av spesialemne om utvalgte temaer fra kinesisk rett

Fra årsplanen: *Det arbeides med å opprette et spesialemne om utvalgte temaer i kinesisk rett ved fakultetet i Bergen. Undervisningen på dette emnet skal gis av vitenskapelig ansatte ved Renmin University School of Law og Shandong University School of Law, og skal være en motytelse for den undervisning som førsteamanuensis Bjørnar Borvik og professor Jon Petter Rui gjennomfører i Kina i mai og oktober.*

Rapport: Utkast til emnebeskrivelse for spesialemnet *Introduction to Chinese Law* er ferdigstilt. Emnet vil undervises av professor Man Hongjie fra Shandong University School of Law. Emnebeskrivelsen vil legges frem for behandling av studieutvalget i april 2016 og deretter fakultetsstyret i mai så fremt studieutvalget tilrår oppretting, med sikte på at emnet kan avholdes første gang høsten 2016.

Videre er det ønske om å opprette et emne innenfor et annet tema i kinesisk rett som kan tilbys i vårsemestrene og undervises av vitenskapelig ansatte ved Renmin University School of Law. Dialog med Renmin University School of Law om dette pågår.

Slik fakultetsledelsen ser det, er det her tale om et spesialemne som står svært sentralt i fakultetets aktuelle satsing på samarbeidet med Kina, i tillegg til at vi her har mulighet til å nyttiggjøre oss en undervisningsressurs som ellers ville stå ubrukt. Administrativ kapasitet til å håndtere ett eller flere nye spesialemner i kinesisk rett vil belyses nærmere når emnebeskrivelsen for det første emnet blir lagt frem for studieutvalget i april (jf. punkt 2.13).

5.2 Endring av praksis for forhåndsgodkjenning av delstudier

Fra årsplanen: *Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte er endret fra at det gis studiestøtte til delstudier i utlandet som kan inngå i studentens grad, til at det gis studiestøtte til delstudier i utlandet som skal inngå i studentens grad. Fakultetets praksis for forhåndsgodkjenning har frem til i dag vært denne: I masterprogrammet i rettsvitenskap kan inntil 60 studiepoeng i graden avlegges i utlandet (spesialemner og/eller masteroppgave). Så fremt spesialemner og/eller masteroppgave gjenstår i studentens utdanningsplan, gis det pr i dag forhåndsgodkjenning for hhv 30 eller 60 studiepoeng etter studentens ønske, uten at det differensieres mellom hvilke universitet det faktisk vil være mulig å gjennomføre skriftlige arbeider som i hovedsak tilsvarer masteroppgave, og hvor det kun er mulig å gjennomføre spesialemner. Dagens praksis samsvarer med studentenes ønske om å stå fritt i valg av studiested og å kunne være utenlands i et helt studieår, men kan altså ikke videreføres etter forskriftsendringen. En utredning av nødvendig praksisendring og følgene av dette, samt forslag til justeringer i kapittel 5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet*[26] *vil bli lagt frem for studieutvalget og fakultetsstyret første halvdel av 2015.*

Rapport: En utredning av nødvendig praksisendring og følgene av dette, samt forslag til justeringer i kapittel 5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet ble lagt frem for studieutvalget og fakultetsstyret i juni 2015. Endringene ble vedtatt som foreslått. Endringene trer i kraft slik at de gjelder for delstudier i utlandet som gjennomføres fra og med studieåret 2016/2017. Endringene innebærer at studentene kun kan utveksle til steder der det faktisk er mulig å gjennomføre både spesialemner og masteroppgave, dersom de skal utveksle i to semester. Ny praksis ble presentert for studentene på informasjonsdagen om 5. studieår som ble avholdt i september 2015, og igjen under informasjonsmøte knyttet til internasjonal dag ved fakultetet i uke 3 i 2016. Nettsidene om utveksling ble også oppdatert med denne informasjonen.

Erfaringene fra veiledning frem mot søknadsfristen for utveksling 1. februar 2016 og innholdet i søknadene om utveksling, tyder på at studentene har forstått at de må planlegge 5. studieår godt og orientere seg grundig blant utvekslingsavtalene, for slik å kunne velge riktig utvekslingsdestinasjon for å få gjennomført det de i henhold til utdanningsplanen skal gjøre under utvekslingsoppholdet (spesialemner og/eller masteroppgave).

5.3 Utrede muligheten for spesialemne(r) undervist gjennom Erasmus+ lærerutveksling

Fra årsplanen: *Fakultetet får jevnlig henvendelser fra vitenskapelig ansatte ved partnerfakultet i Europa som ønsker å komme til fakultetet på lærerutvekslingsopphold gjennom Erasmus+ programmet. Oppholdet kan vare fra to dager til to måneder, og gjesten skal undervise i minimum åtte timer. Dersom oppholdet varer mer enn én uke, skal gjesten undervise minimum åtte timer pr uke. Undervisningstimene som tilbys er et gratis tilbud for vårt fakultet. Alle utgifter ved utvekslingsoppholdet dekkes av gjestens hjemfakultet, og gjesten mottar sin ordinære lønn fra sitt fakultet. Det har vist seg å være utfordrende å finne relevante undervisningsoppgaver for gjestene, og å få brukt undervisningskompetansen de tilbyr på en konstruktiv måte. Dette har blitt en enda større utfordring etter at timekravet i Erasmus+ programmet ble økt fra 5 til 8 timer. Ved en rekke andre fakultet i Europa brukes undervisningskreftene som tilbys gjennom Erasmus+ programmet til å undervise ad-hoc intensive spesialemner innenfor gjestens spesialfelt. Dette er en modell som kan være aktuell også for oss. For at dette skal kunne bli en realitet må vi finne frem til gode løsninger for hvordan ad-hoc emner kan gjennomføres rent praktisk, herunder også hensynet til de frister som ellers gjelder for etablering og drift av emner, og for hvordan vi kan kvalitetssikre emner som skal tilbys av gjestelærere som er ukjente for fakultetet.*

[26] Kapittel 5 Rett og plikt til godskriving og faglig godkjenning: http://www.uib.no/jur/21684/utfyllende-regler-studier-ved-det-juridiske-fakultet-universitetet-i-bergen

Vi vil i løpet av 2015 utrede mulige modeller for hvordan utenlandske lærere som er gjester hos oss gjennom Erasmus+ programmet kan undervise intensive spesialemner, men også fortsatt brukes som et tilskudd i undervisningen på ordinære emner. Forslag vil legges frem for studieutvalget og fakultetsstyret til drøfting og eventuelt vedtak.

Rapport: Det ville være hensiktsmessig å bruke en konkret forespørsel fra en potensiell gjestelærer som pilot for å utvikle og prøve ut en modell for hvordan gjester gjennom Erasmus+ programmet kan undervise intensive spesialemner. I perioden mars 2015 til februar 2016 har det ikke kommet forespørsler som har vært egnet til å bruke som pilot for et intensivkurs. Det kan likevel nevnes at fakultetet tok i mot gjestelærere gjennom Erasmus+ programmet i februar 2015 og oktober 2015. Disse bidro med gjesteforelesninger i eksisterende emner. Videre er nok et besøk avtalt for september 2016.

På grunn av den totale arbeidsbelastningen ved fakultetet vil det ikke arbeides videre med å legge til rette for intensive spesialemner undervist gjennom Erasmus+ lærerutveksling. Dette prosjektet videreføres derfor ikke til 2016, men legges isteden på is til et senere og mer passende tidspunkt.

5.4 Forbedring av fakultetets nettsider om utvekslingsmuligheter

Fra årsplanen: *Høsten 2014 ble det gjennomført et stort arbeid ved hele UiB for å bedre informasjonen om eksisterende utvekslingsavtaler. De nye avtalenettsidene*[27] *utgjør en betydelig kvalitetsheving og forbedring av informasjonen om utvekslingsmuligheter, men utløser samtidig et behov for oppdatering og videreutvikling av fakultetets nettsider med mer generell informasjon om utveksling (altså ikke avtalespesifikk informasjon). Dette arbeidet vil bli prioritert i 2015 og forbedrede nettsider skal være klare i god tid før søknadsfristen for utveksling for studieåret 2016/2017.*

Rapport: Enkelte oppdateringer av utvekslingsnettsidene til fakultetet ble gjort i 2015, og særlig etter innføringen av de nye og detaljerte avtalenettsidene. Enkelte presiseringer ble gjort, og det ble lagt til en oversikt som viser hvor studenter kan skrive masteroppgave i utlandet. Det ble også lagt til et verdenskart med oversikt over alle fakultetets avtaler, samt andre av UiBs avtaler som kan være aktuelle for jusstudenter. Verdenskartet peker mot avtalenettsidene for mer informasjon.

I høstsemesteret 2015 ble det foretatt en større omstrukturering av nettsidene om utveksling for å bedre tilpasse den generelle informasjonen til de nye og detaljerte avtalenettsidene. Det er blant annet lagt til en oversikt som viser hvor studenter kan skrive masteroppgave i utlandet, noe som var viktig å synliggjøre bedre i lys av endringen av forhåndsgodkjenningspraksis (se punkt 5.2). Det gjenstår fortsatt å publisere en side med «ofte stilte spørsmål». Siden er under utvikling, og når den er klar til publisering vil den kunne avlaste utvekslingsveilederne ved at det kommer noe færre spørsmål på e-post og veiledning.

Det blir tatt ut statistikk over antall besøkende på de nettsidene, og tallene viser at de nye sidene har vært brukt særlig i månedene rundt søknadsfrist for utveksling.

[27] http://www.uib.no/utvekslingsavtale

5.5 Utvikling av samarbeid med National Law University Delhi

Fra årsplanen: *Fakultetet arbeider kontinuerlig for å kunne tilby studenter utveksling ved gode institusjoner i utlandet. De senere år har fakultetet arbeidet for flere utvekslingsavtaler i Asia. Fakultetet fikk innvilget SIU-søknad om finansiering og utvikling av samarbeid med India, og starter våren 2015 et samarbeid med særlig National Law University Delhi (NLUD). Støtten fra SIU gis over en periode på tre år, og vår indiske samarbeidspart får økonomisk støtte fra indiske myndigheter. Første delegasjon fra fakultetet avlegger NLUD besøk i slutten av mars 2015. I 2015 vil vi gjøre oss kjent med utdanningstilbudet ved NLUD og bli enige om avtaleverket som skal danne grunnlaget for gjensidig utveksling av studenter. Forhåpentligvis kan første utveksling finne sted fra og med 2016.*

Rapport: En delegasjon fra fakultetet besøkte NLUD i mars og avtale om studentutveksling ble signert under besøket. De to første studentene fra NLUD ble rekruttert i løpet av høstsemesteret 2015 og ankom Bergen i januar 2016.

I november besøkte en delegasjon fra NLUD Bergen for felles seminar mellom forskere fra Delhi og Bergen (se mer om dette i Årsrapport for forskning 2015). Under besøket ble det også holdt et informasjonsmøte om NLUD for interesserte studenter. Fire studenter møtte, og to av disse endte med å søke om utveksling til NLUD studieåret 2016/2017. Ytterligere tre studenter hadde ført opp NLUD som et av valgene i søknaden sin men fikk tilbud om plass til et av universitetene de hadde rangert høyere på listen.

Som nevnt tidligere har fakultetet søkt om ytterligere stipend til indiske studenter gjennom programmet Erasmus global mobilitet. Dersom denne søknaden blir innvilget vil det ha stor betydning for utvikling og styrking av samarbeidet med NLUD.

UTVIKLING SOM HAR SKJEDD PÅ INTERNASJONALISERINGSFELTET UTOVER TILTAKENE NEDFELT I ÅRSPLANEN:

5.6 Innføring av obligatorisk engelskspråklig spesialemne – «internasjonalisering hjemme»

Fakultetsstyret vedtok i sitt møte 8. september å innføre obligatorisk engelskspråklig spesialemne i mastergraden i rettsvitenskap. Kravet om engelskspråklig emne har noen unntak. Endringen trer i kraft for studenter som oppnår graden fra og med våren 2017. Studentene ble orientert om endringen på informasjonsdagen om 5. studieår som ble holdt samme dag.

5.7 Effektivisering av søknadsbehandling knyttet til utveksling

Kvalitetssikring av studentdata før behandling av søknad om utveksling

Hvert år må utvekslingssaksbehandlere hente ut mye data fra studentdatabasen (FS – Felles System) manuelt for å sjekke at søkere er kvalifiserte for utvekslingsopphold i henhold til utdanningsplanen sin og Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet. Dette er et arbeid som tidligere har vært svært tidkrevende ettersom det må gjøres individuelt for hver enkelt av de rundt 200 søkerne til utveksling.

Nytt i 2016 var at studieseksjonen bestilte en automatisk uthenting av studentdata fra kollegaer ved Studieadministrativ avdeling (FS-hjelp). Det ble sendt en tydelig og detaljert bestilling med forespørsel om mye data som var nødvendig for behandling av søknadene. Det var usikkert hvor mye av det som ville kunne hentes automatisk istedenfor manuelt, men bestillingen viste seg å være vellykket. Den automatiske uthentingen av data ga stor effektivisering av kvalitetssikringen av søkerdataene, i tillegg til å øke kvaliteten på dataene. Videre innebærer automatiseringen en betydelig tidsbesparing og fører til raskere behandling av søknadene om utveksling.

Automatisering av registrering av tilbud om utveksling og svar på søknad

Frem til 2014 måtte saksbehandlere for utveksling registrere tilbudskoder for nominasjon om utvekslingsopphold i FS manuelt for rundt 200 søkere med opptil 5 søknadsalternativ hver. Det manuelle arbeidet var tidkrevende og det kunne være risiko for feilregistreringer. I 2015 ble FS-hjelp ved Studieadministrativ avdeling utfordret av fakultetet til å se på måter å effektivisere dette arbeidet ved å overføre data automatisk inn i FS istedenfor manuelt. Vi fikk god respons og hjelp, og alle de mange tilbudskodene for nominasjon ble automatisk overført fra excel til FS med få tastetrykk. I tillegg til tidsbesparelse sikret dette også mot feilregistreringer som følge av menneskelig svikt.

I 2016 har fakultetet bidratt med erfaringsoverføring og utfordret hele UiB til å ta i bruk automatisk overføring til FS med bistand fra FS-hjelp. Slik spares det tid, og kvaliteten på dataene sikres. Som følge av initiativet fra studieseksjonen ved fakultetet, kunne tilbud om nominasjon til utveksling gå ut til *alle utvekslings*søkere ved hele UiB samtidig, og flere dager tidligere enn foregående år.

Utvikling og implementering av elektronisk søknadsskjema for forhåndsgodkjenning og endelig godkjenning av delstudier i utlandet

For å effektivisere arbeidet med saksbehandling av søknader om forhåndsgodkjenning og endelig godkjenning av delstudier i utlandet har studieseksjonen utviklet elektroniske søknadsskjema for disse søknadene. Skjemaene ble tatt i bruk våren 2015, og endringen har vist seg å gjøre søknaden enklere å forstå for studentene og saksbehandlingen mer effektiv.

På lengre sikt skal UiB utvikle sentrale løsninger som gjør at flest mulig søknader knyttet til administrasjon av studier skal kunne leveres digitalt gjennom en påloggingsløsning. Dette ligger flere år frem i tid, og i påvente av sentrale løsninger har studieseksjonen tatt initiativ til en lokal midlertidig løsning.

Søknad om gjentak av eksamen til kontinuasjonseksamen for utvekslingsstudenter

Etter fakultetets regelverk kan studenter som er forhindret fra å gjennomføre frivillig gjentak av eksamen fordi de er på utveksling når ordinær eksamen avholdes, få gjennomføre gjentak til kontinuasjonseksamen i stedet. Så lenge studenten oppfyller vilkårene angitt i utfyllende regler § 3-4 (1) c) vil det være tilstrekkelig med en melding til fakultetet for å bli meldt opp til

kontinuasjonseksamen. Likevel har studieseksjonen tidligere behandlet dette som ordinære søknader som krever en skjønnsmessig vurdering, med svarbrev sendt til hver enkelt student.

Fra studieåret 2014/2015 er prosessen effektivisert ved at samtlige studenter på utveksling får tilsendt lenke til et elektronisk søknadsskjema per epost, hvor de fyller ut relevante opplysninger om studiene sine samt oppgir hvilke emner de ønsker å gjenta til kontinuasjonseksamen. De blir deretter meldt opp og får bekreftelse på epost. Den nye ordningen er svært tids- og arbeidssparende for administrasjonen.

5.8 Tilbud om korttidsutveksling som del av nyopprettet emne som alternativ til JUS134 Rettshistorie og komparativ rett

Fra våren 2016 skal en gruppe på 10 av våre studenter gis mulighet til å delta på Chinese Law Summer Program (CLSP) ved Renmin University i Beijing. Dette er et mangeårig samarbeidsprosjekt mellom Renmin University og fem amerikanske universiteter. Det er Indiana University som er administrativt ansvarlig for CLSP. Kurset varer i fire uker, og det er professorer fra Renmin University som gir forelesningene. Kurset skal integreres i det obligatoriske emnet Rettshistorie og komparativ rett på 3. studieår i masterprogrammet i rettsvitenskap ved at det er opprettet et alternativ emne som heter JUS134-Kina Rettshistorie og komparativ rett med særskilt fokus på kinesisk rettskultur.

Tanken er at deltakelsen på CLSP kan fungere som en myk introduksjon til mer omfattende studier i Kina på et senere tidspunkt, i tillegg til å gi økt læringsutbytte i emnet Rettshistorie og komparativ rett. Det er påvist at ønsket om å reise ut i verden øker dersom en har hatt utenlandsopphold tidligere.[28] Dermed vil dette tiltaket kunne føre til at flere studenter velger å studere i Kina, eller i utlandet generelt, i løpet av femte studieår.

Tilbudet har blitt svært godt mottatt blant studentene, og det er stor interesse for å delta. I november 2015 ble det holdt et informasjonsmøte om planene, og mellom 80 og 90 studenter møtte. 68 studenter endte med å søke om å få delta, og ti av disse er tildelt plass.

Studieseksjonen og utdanningsdekanen har arbeidet tett sammen med emneansvarlig gjennom hele høsten 2015 for å etablere tilbudet og utvikle emnebeskrivelse, informasjon, retningslinjer for tildeling av plass og ulike administrative rutiner. Arbeidet med rutineutvikling fortsetter våren 2016 etter hvert som det nye tilbudet settes ut i livet.

5.9 Tilbud om å kombinere studier og praksis under utveksling til Kina

Fakultetsledelsen ønsker at enda flere av studentene utveksler til Kina i løpet av femte studieår, og studiedekanen holder derfor på å etablere et nytt tilbud der studentene fra og med våren 2017 kan kombinere studier hos et av fakultetets partneruniversitet med traineeopphold hos norske eller internasjonale bedrifter og organisasjoner i Kina.

[28] SIUs mobilitetsanalyse 2010: Hvorfor studere i utlandet? Norske studenters motivasjoner og barrierer for å ta et studieopphold i et annet land - en kvantitativ analyse

Første februar var fristen for å søke om utveksling for studieåret 2016/2017, og søkertallene viser at dette tiltaket ser ut til å ha effekt på interessen for studier i Kina. I alt er det tolv studenter som skal utveksle til Kina i løpet av studieåret 2016/2017. Dette er en dobling sammenlignet med studieåret 2015/2016. Ti av disse studentene skal delta på det nye tilbudet der en kombinerer studier og praksis.

6. RAPPORTERTE UTDANNINGSDATA FOR 2015

Fakultetet rapporterer hvert år kvantitative data til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). Fra 2015 inkluderes et utvalg av de rapporterte dataene i årsrapport for utdanning for at studieutvalget skal være kjent med nøkkeltall for utdanning ved fakultetet. Også tall for tidligere år er inkludert slik at studieutvalget kan se utviklingen over tid.

6.1 Studieprogram

Studietilbudet ved Det juridiske fakultet i 2015 omfatter

- Ph.d.-programmet i rettsvitenskap (omtalt i Årsrapport for forskning 2015 og behandles ikke nærmere her)
- Femårig masterprogram i rettsvitenskap (studierett MAJUR)
- Toårig masterprogram i rettsvitenskap (studierett MAJUR-2)
- Enkeltemner («spesialemner») på masternivå som tilbys
    - som spesialemner på masterprogrammene i rettsvitenskap
    - til innreisende utvekslingsstudenter (studierett INTL-JUS)
    - studenter ved andre fakultet ved UiB, studenter frå andre institusjoner, tidligere studenter og andre kvalifiserte søkere (studierett JUSVALG)
    - til personer som har oppnådd graden master i rettsvitenskap og som ønsker å studere videre i inntil ett år, umiddelbart etter oppnådd grad (studierett POSTMAJUR)

6.2 Søkertall

Tabellen under viser søkertallene fra årets opptak til det femårige integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap via Samordna opptak (NOM-opptaket) sammenliknet med 2014 og 2013. Masterprogrammet i rettsvitenskap ved UiB er sammen med rettsvitenskap (oppstart høst) ved UiO, siviløkonomutdanningen ved NHH og politiutdanningen ved Politihøgskolen de fire mest populære studiene i Norge målt i antall primærsøkere. Rettsvitenskap i Bergen har vært rangert som nr. 3 siden 2011.

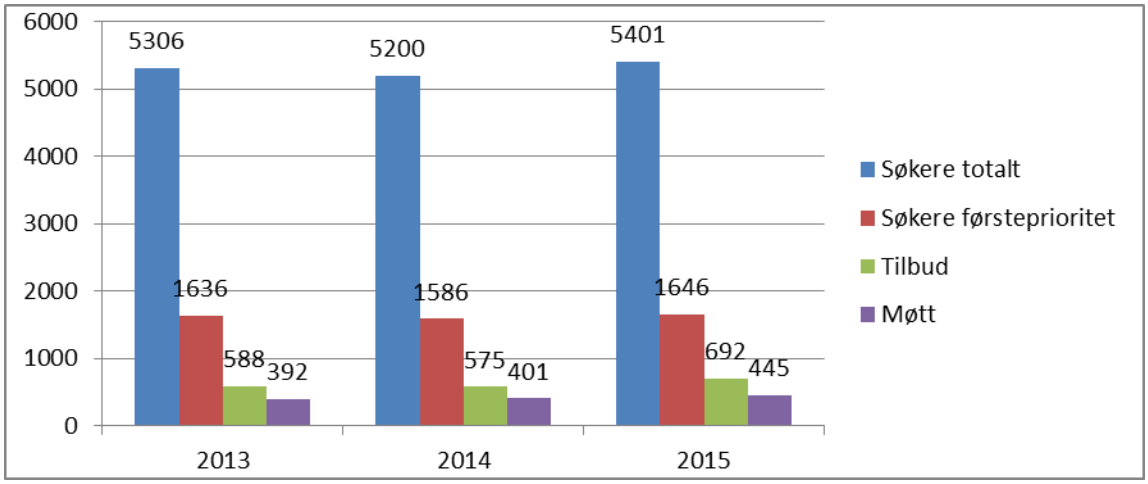

Nedenfor følger en oversikt over poenggrensene til opptaket de siste årene for integrert master i rettsvitenskap.

Poenggrenser opptak JUS	2012		2013		2014		**2015**	
	Ord. Kvote	førstegang	Ord. Kvote	førstegang	ord.kvote	førstegang	Ord. Kvote	førstegang
UiB	**55,6**	**50,5**	**56,7**	**50,5**	**57,4**	**51**	**57,4**	**51,2**
UiO høst	59,4	52,3	59,8	52,7	60,3	52,6	60,6	53,8
UiO vår	57,2	49,6	57,8	50	58,3	50,3	58,5	51,2
UiT	55,3	49,8	56,3	49,6	56,8	49,6	56,6	50,4

I tillegg mottok fakultetet totalt 94 søknader om opptak til det toårige masterprogrammet. Søknader leveres elektronisk via Søknadsweb. Av de 94 søkerne, var 75 kvalifiserte for opptak. Alle programmets 30 studieplasser ble fylt, og de 30 studentene semesterregistrerte seg høsten 2015.

Fakultetet behandler også søknader til poststudierett, særskilt studierett til valgemner og søknader fra internasjonale utvekslingsstudenter. Se ellers sak 85/15 til fakultetsstyret 27.10.2015 om opptak[29].

6.3 Studenttall (kilde DBH)

I 2015 var det totalt 2307 registrerte studenter ved fakultetet. 1852 av disse, eller 80 %, var registrert på det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap.

Studieprogramnavn	**2011** **Studenter totalt**	**2012** **Studenter totalt**	**2013** **Studenter totalt**	**2014** **Studenter totalt**	**2015** **Studenter totalt**
Innføring i juridiske emner			19		15
Integrert masterprogram i rettsvitenskap	1 936	1 928	1 853	1 811	1 852
Internasjonale programmer og avtaler	88	114	131	113	148

[29] http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/fakultetstyremote_27.okt_til_publisering.pdf

Studieprogramnavn	2011 Studenter totalt	2012 Studenter totalt	2013 Studenter totalt	2014 Studenter totalt	2015 Studenter totalt
Masterstudiet i rettsvitenskap - start høst	1	1			
Planrett				25	24
Poststudierett - Det juridiske fakultet				39	63
Særskilt valgemne jus	91	107	100	107	147
Toårig masterprogram i rettsvitenskap				30	58
Videreutdanning - juridiske emner	53	30	48		
Sum	2 169	2 180	2 151	2 125	2 307

Kjønnsfordeling (kilde DBH)

I 2015 var 1202 av de 1852 studentene på det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap kvinner. Dette utgjør en kvinneandel på 64,9 %. Tilsvarende er kvinneandelen på det toårige masterprogrammet i rettsvitenskap 79,3 % (46 av 58). Av innreisende utvekslingsstudenter var 64 % kvinner (95 av 148). Av det totale antallet studenter ved fakultetet i 2015 (2307) er kvinneandelen på 65,7 %.

6.4 Studiepoengproduksjon per student (egenfinansiert) (kilde DBH)

	2012	2013	2014	2015
Femårig masterprogram i rettsvitenskap pr student registrert høst (hele året)	47,17 (48,41)	50,51 (51,22)	47,62 (49,01)	48,45 (50,85)
Toårig masterprogram i rettsvitenskap pr student registrert høst (hele året)	-	-	20 (40)	34,31 (45,23)
Det juridiske fakultet totalt pr student registrert høst (hele året)	45,52 (47,37)	48,83 (50,17)	45,37 (48,05)	45,07 (48,55)
UiB som helhet, hele året	43,93	43,78	43,33	44,14
Sektoren som helhet, hele året	43,57	43,2	43,73	44,53

Det offisielle studenttallet fastsettes i høstsemesteret, og antall studiepoeng per student fastsettes med utgangspunkt i dette tallet. Studenttallet er alltid høyest i høstsemesteret. Som vist i tabellen

over ser en at tall som viser produksjon i forhold til studentmassen fordelt på hele året er høyere, siden studenttallet er lavere i vårsemesteret. Tallet for 2013 er kunstig høyt siden emnet JUS241 Strafferett hadde eksamen både høst og vår som følge av omlegginger på 4. studieår.

6.5 Antall studiepoengs-årsenheter (egenfinansiert) (kilde DBH)

Det juridiske fakultet	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**
samlet antall studiepoengs-årsenheter	1 544,82	1 574,43	1 640,85	1 526,37	1 634,23

Studentenes studiepoengsproduksjon utgjør del av universitetets finansiering. Universitetet får 40 % av finansieringen som resultatuttelling, fastsatt i ulike kategorier og satser for ulike fagområder. Masterprogrammet i rettsvitenskap er plassert i kategori E. For statsbudsjettet 2016 er 40 %-satsen fastsatt til kr 45 000 pr. enhet. Fakultetet får 75 % av denne summen utbetalt to år etter at studiepoengene er produsert.

Studiepoengsproduksjonen for 2013 var kunstig høy som følge av at emnet JUS241 Strafferett byttet semester og at det ble gjennomført eksamen både vår og høst, samt at vi hadde mange internasjonale studenter.

Studiepoengsproduksjonen for 2016 er økt som følge av flere forhold: Innføringen av det 2-årige masterprogrammet fra 2014, som fra og med høsten 2015 har to kull, samt at overbookingen til det 5-årige programmet er økt som følge av økt antall studenter som søker om godskriving av ekstern juridisk utdanning. I 2015 var det et rekordhøyt antall internasjonale studenter og antallet studenter på særskilt studierett til spesialemner økte. Som følge av økte studenttall, og ventelig tilsvarende opptak i 2016 som i 2015, forventer fakultetet noe økning i antall studiepoengsenheter også for 2016.

6.6 Gjennomføring i henhold til utdanningsplan (kilde DBH)

I 2015 var studentenes gjennomføring av studiet i henhold til planlagt utdanningsplan på 88 % (86 % i 2014). Fakultetet har den nesthøyeste gjennomføringsprosenten ved Universitetet i Bergen. Planlagt utdanningsplan vil si studentenes reelle utdanningsplan, ikke plan i henhold til normert tid. Dermed sier tallene kun noe om samlet hvor flinke fakultetet er til å følge opp studentene og hvor flinke studentene er til å søke om endring av utdanningsplan når de blir forsinket i utdanningen.

6.7 Karakterfordeling (kilde DBH)

	A	B	C	D	E	F	totalt
Karakterer for alle emner i masterprogrammet i rettsvitenskap, hele **2015**	11,24%	27,35%	37,12 %	16,35 %	5,61 %	2,33 %	100 %
Karakterer for alle emner i masterprogrammet i rettsvitenskap, hele **2014**	12,18%	27,48%	36,23 %	16,93 %	5,2 %	1,98 %	100 %
Karakterer for alle emner i masterprogrammet i	12,56%	27,38%	34,95 %	17,59 %	5,12 %	2,39 %	100 %

rettsvitenskap, hele **2013**							

Alle karakterer, uavhengig av studentkategori/studienivå, inkluder EVU.

	A	B	C	D	E	F	totalt
Karakterfordeling masteroppgave vår og høst **2015**	33,45 %	35,19 %	25,44 %	4,88 %	0,7 %	0,35 %	100 %
Karakterfordeling masteroppgave vår og høst **2014**	32,92 %	35 %	24,17 %	5 %	2,08%	0,83 %	100 %
Karakterfordeling masteroppgave vår og høst **2013**	37,01 %	33,45 %	23,49 %	5,34 %	0 %	0,71 %	100 %
Karakterfordeling masteroppgave vår og høst **2012**	43,46 %	29,62 %	18,46 %	6,54 %	1,15%	0,77 %	100 %
Karakterfordeling masteroppgave vår og høst **2011**	37,07 %	37,93 %	18,53 %	4,74 %	1,72%	0 %	100 %
Karakterfordeling masteroppgave vår og høst **2010**	53,3 %	33,48 %	10,57 %	1,76 %	0,44%	0,44 %	100 %

Samlet for både JUS399 og JUS398.

Utviklingen i karakterer på masteroppgaver de to siste årene kan tilsi at justeringene som er gjort ved fakultetet, blant annet større grad av kommisjonssensur, har hatt en virkning.

6.8 Utvekslingsstudenter (kilde DBH)

I 2015 var det totalt 319 utvekslingsstudenter ved fakultetet (mot 280 i 2014). Disse fordeler seg på 124 (127) utreisende og 195 (153) innreisende. Vi ser en økning av innreisende studenter på hele 27 % fra 2014 til 2015, og hvis vi ser fem år tilbake i tid (2011) er økningen på hele 107 %, altså mer enn dobling av antall innreisende studenter i løpet av fem år.

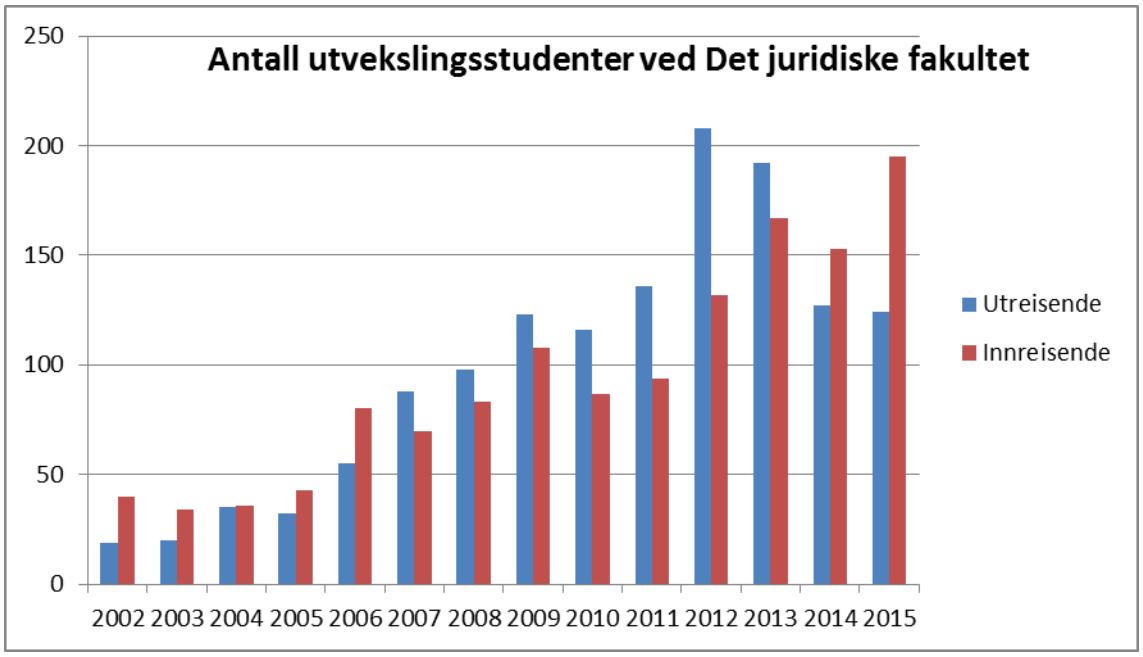

Det har i mange år vært et ønske at fakultetet skal ta i mot (minst) like mange innreisende studenter som det antallet studenter fakultetet sender ut, blant annet for å gjøre opp for

studiepoengproduksjonen og de medfølgende inntektene fakultetet går glipp av ved at studentene isteden avlegger eksamen ved institusjoner i utlandet. Det er derfor gledelig å se at dette målet nå er oppnådd og at både i 2014 og 2015 har antallet innreisende studenter for første gang vært høyere enn antallet utreisende studenter.

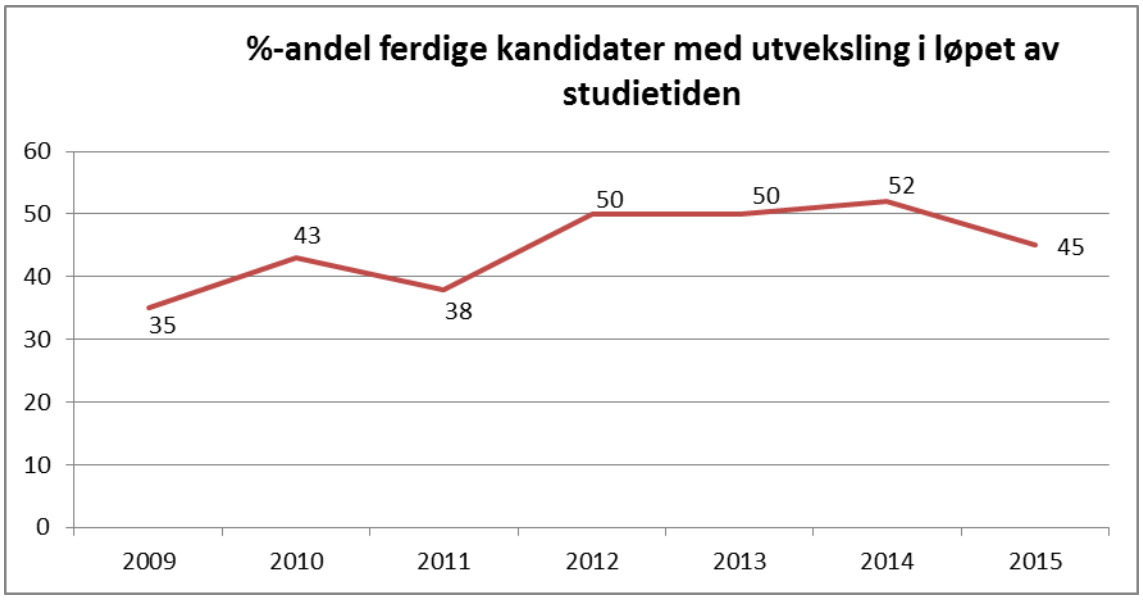

Andelen av de som oppnår graden master i rettsvitenskap som har vært på utveksling i løpet av studietiden, går ned for første gang siden 2011. Av de som oppnådde graden i 2015 hadde 45 % vært på utveksling (mot 52 % i 2014). Når vi ser denne andelen i lys av at antallet utreisende studenter har vært lavere i både 2014 og 2015 enn i de ekstraordinære årene 2012 og 2013, er dette en forventet nedgang. Fakultetet er likevel langt over måltallet for utveksling ved Universitetet i Bergen som inntil 2015 var 30 %. Vi oppfyller også måltallet på 40 % som er vedtatt for strategiperioden 2016-2022.

6.9 Antall ferdige kandidater (kilde DBH)

År	2011	2012	2013	2014	2015
Antall	270	325	345	292	299

Antallet ferdige kandidater hadde en topp i 2012 og 2013. Noe som kan ha bakgrunn i høye opptakstall i både 2007 og 2008. For opptakene i 2009 og 2010 var fakultetet pålagt å treffe på måltallet for opptak, som den gang var 350, så godt det lot seg gjøre, noe som kan ha bidratt til reduserte kandidattall for 2014 og 2015. Etter tildeling av nye studieplasser fra og med 2011 har fakultetet hatt 380 som måltall for opptak og vi forventer en økning i antall ferdige kandidater fra og med 2016, både på grunn av dette samt opprettelsen av det 2-årige masterprogrammet fra 2014. De første kandidatene på det 2-årige programmet fullfører graden sin i 2016. Det økende antallet studenter som får godskrevet ekstern juridisk utdanning inn i det 5-årige programmet, samt økning i overbooking ved opptak som følge av dette, vil føre til økt kandidattall på sikt.

Tilbake til sakslisten

Sak 15/16

ÅRSPLAN FOR UTDANNING 2016

Fakultetet har startet arbeidet med å utvikle strategiplan for 2016-2022. Mandatet for strategiprosessen ble vedtatt i fakultetsstyret 27.10.15, og forslag til ny strategiplan for fakultetet skal legges fram for fakultetsstyret før sommeren 2016.

I påvente av ny strategiplan, angir årsplanen enkelte tiltak fakultetsledelsen og studieseksjonen skal prioritere i vårt kontinuerlige arbeid med å heve kvaliteten på utdanningen. Årsplanen er ikke uttømmende for aktiviteten på utdanningssiden, ei heller den aktiviteten som består i nyvinninger og forbedringer av eksisterende aktivitet. Områder som ikke er avsluttet i årsrapporten for 2015, videreføres i årsplanen for 2016.

Fakultetets årsplan for utdanning har siden 2015 blitt utarbeidet slik at den også følger UiBs bestilling til den årlige utdanningsmeldingen for å effektivisere arbeidet med planer og rapporter.[30] Nytt av året er at bestillingen fra UiB sentralt inneholder egne punkt om studiebarometeret og fakultetenes arbeid med frafall og gjennomstrømming.

1. STUDIEKVALITETSTILTAK

1.1. Oppfølging av studiebarometeret: Utfordringer i studiekvalitetsarbeidet i 2016

Studiebarometeret har en sentral plass i viktige aktørers (bl.a. NOKUT og Kunnskapsdepartementet) bedømmelse av kvaliteten på utdanningene. Synspunktene som fremkommer her inngår også i fakultetets arbeid for å bedre studiekvalitet og læringsmiljø, og det samme gjelder resultatene fra fakultetets egne studentevalueringer. Også andre komponenter står sentralt i fakultetets arbeid med studiekvalitet. Det gjelder for det første den juridiske fagkompetansen som de vitenskapelig ansatte besitter, og fakultetet vil dessuten ha en åpen holdning til råd og innspill som kommer fra personer som besitter didaktisk og pedagogisk kompetanse. Ut fra en samlet vurdering avgjør fakultetet hvilke tiltak som skal settes i verk.

Studiet har i det store og hele fått gode skussmål fra studentene i studiebarometeret. Årets resultater viser små forskjeller fra tidligere år. Når det gjelder overordnet tilfredshet svarer 84 % av våre studenter at de alt i alt er fornøyd med studieprogrammet de går på.

Det er likevel tre områder masterprogrammet scorer mindre bra på**:**

Læring på tvers av emner, kontakt med forskere og forskning og medvirkning.[31]

1.1.1. Læring på tvers av emner

Studentene oppfatter at de i liten grad blir oppfordret til å bruke kunnskap fra flere emner for å løse oppgaver. De har også liten egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid.

---

[30] http://www.uib.no/ua/76893/utdanningsmelding

[31] Se rapport til Utdanningsutvalget, Sak 14/16. For ytterligere resultater: http://www.studiebarometeret.no/no/Sammenligne/1120_MAJUR

De to emnene JUS133 Rettskilde- og metodelære og JUS134 Rettshistorie og komparativ rett har allerede et samarbeid som skal inspirere studentene til å se sammenhenger mellom dem og slik øke læringsutbyttet. Emneansvarlige i disse emnene har også forsøksvis introdusert studentene for ny forskning, og filmet faglige diskusjoner for å innlemme studentene i forskernes diskusjoner.

Studiedekanen skal i samarbeid med studieseksjonen se på mulige strategier for å gi studentene større innblikk i forskningens og forskernes verden gjennom hele studiet. Blant annet kan digital forskningsformidling bidra til å knytte forskning og utdanning tettere sammen. Ved mer kontakt på tvers av emner, og mer digitalisert materiale fra emnene, håper vi at hver enkelt emneansvarlig kan gi studentene bedre forståelse av hvordan enkeltemnene kan brukes til å understøtte hverandre.

1.1.2. Kontakt med forskerne og forskning

Studentene oppgir å ikke være fornøyd med tilbakemeldingene fra faglig ansatte på ikke-skriftlig arbeid, likevel har juss den største veksten når det gjelder hvor fornøyd man er med den faglige oppfølgingen. 49 % melder at de er fornøyd med faglig oppfølging, noe som er en økning på hele 31 prosentpoeng fra i fjor.

Forholdstallet vitenskapelig ansatt-student er stadig lavt ved fakultetet, og det er trolig noe av grunnlaget for tilbakemeldingene fra studentene.

Fakultetets bruk av viderekomne studenter som undervisere (arbeidsgruppeledere) har fra begynnelsen vært en ordning som skal bøte noe på problemet med altfor få vitenskapelig ansatte.

Studiedekanen og studieseksjonen vil se på mulige tiltak for at emneansvarlige i enda større grad kan gjøre nytte av arbeidsgruppeledernes kompetanse. Vi vil bl.a. i samarbeid med de emneansvarlige på 1. og 2. studieår se på en ny «mal» for oppgavegjennomgangsmøtene der arbeidsgruppeledere involveres mer og deres kompetanse utnyttes bedre.

Studentene som skriver stor masteroppgave (60 sp) tilknyttet et prosjekt eller en forskergruppe er nok de studentene som kobles tettest til forskningen. Noen år har fakultetet kunnet lyse ut stipend til studenter som ønsker å skrive stor masteroppgave. På grunn av fakultetets økonomiske situasjon er dette ikke aktuelt for 2016. Forskergruppe for sivilprosess benytter smådriftsmidler til å lyse ut stipend på kr. 15 000,-. Tilknyttet fakultetets eksternfinansierte prosjekt lyses det ut stipend for GOVLAND-prosjektet for studieåret 2016/2017. Fakultetet har også mottatt noen henvendelser fra eksterne aktører som ønsker at utlysning av stipend skal formidles til fakultetets studenter som skal skrive masteroppgave. De fleste studentene skriver masteroppgaver på 30 sp. Flere av disse får sin tilknytning til forskergruppene gjennom å velge tema i forskergruppenes emnebanker, gjennom de obligatoriske workshopene og at forskergruppemedlemmer er veiledere.

1.1.3. Medvirkning

Det tredje punktet jusstudentene i Bergen ikke er fornøyde med er deres mulighet for å påvirke innhold og opplegg i studieprogrammet. Med et nokså rigid og fastlagt studium er dette til en viss grad tilsiktet; det er lagt opp til at studentene skal følge et relativt strengt opplegg med obligatorisk oppmøte og innleveringer fordi fakultetet mener det er slik studentene vil oppnå best læringsutbytte.

Studentene uttrykker også misnøye med hvordan kritikk og synspunkter fra studentene blir fulgt opp. Vi vil her arbeide for å synliggjøre klarere for studentene hva som følges opp og hvordan, og også være tydeligere på hvorfor faglige og pedagogiske hensyn noen ganger tilsier at innspill ikke tas til følge.

Studentene oppgir at de ikke er tilfreds med det lokale studentdemokratiet (fagutvalg, tillitsvalgte, studentparlament og andre studentorganisasjoner som kan påvirke studieprogrammet). Her har juss størst nedgang fra i fjor (41 %).

Fakultetet ønsker å fortsette den gode dialogen med JSU og vil bidra til å fremme studentutvalget og studentdemokratiet der det er mulig.

Se ellers punkt 3. Evaluering

1.2. Planer for utvikling av studietilbudet: Ny studieordning

Studieordningskomiteen skal presentere Delinnstilling II for fakultetsstyret våren 2016. Fakultetsstyrets behandling av innstillingen vil gi føringer for den videre prosessen og tidspunkt for implementering.

1.3. Digitalisering

Et av målene formulert i UiB sin nye strategi er at universitetet skal bli ledende innen digital læring og formidling. Fakultetet vil fortsette sin digitale satsing og utvikle den ytterligere. Vårt mål er å bruke digitale elementer som pedagogiske virkemidler for å øke studiekvaliteten.

1.3.1. Digital eksamen

Alle fakultetets eksamener gjennomføres i dag digitalt, og som det fremgår av årsrapporten for utdanning 2015, har implementeringen av digital eksamen ved fakultetet vært vellykket.

I løpet av våren 2016 vil fakultetet gjennomføre en evaluering av digital sensur blant fakultetets sensorer for å kartlegge hvordan digital eksamen fungerer sett fra deres ståsted.

Vi håper vi kan prøve ut alternative vurderingsformer i løpet av det neste studieåret. Vi håper også at plattformen for digital eksamen utvikles videre slik at klagesensur kan avvikles heldigitalt. Samt at det skal bli mulig å åpne opp for enkelte nettsider eller databaser under eksamen.

1.3.2. Mitt UiB

I 2016 vil UiB fase ut Mi Side og ta i bruk en ny digital læringsplattform; Mitt UiB/Canvas.[32] Studieseksjonen har opprettet lokal prosjektgruppe for Mitt UiB, og hele fakultetet skal over på Mitt UiB fra og med høsten 2016. Gruppens mandat er blant annet å utarbeide en emnemønstermal, opplæringsplan og de skal forsøke å ivareta alle utfordringer og hensyn ved overgangen til ny plattform. De vil levere underveisrapporter til Studieutvalget, og en endelig rapport til Fakultetsstyret i juni.

Vi avholder en møteserie med alle emneansvarlige på 1.-4. studieår fra og med desember 2015 og ut våren 2016 for å bli kjent med mulighetene som ligger i det nye systemet.

[32] Man kan lese mer her: http://www.uib.no/diguib/93663/mitt-uib-ny-l%C3%A6ringsplattform-ved-uib

Universitetspedagogikkmiljøet er involvert ved førsteamanuensis Robert Gray jr., som har utstrakt erfaring med digitale læringssystemer, og som også kurser UiB-ansatte i hvordan man kan forbedre sin undervisning ved hjelp av Canvas/Mitt UiB.[33] Visedekanene for undervisning og digitalisering og relevante personer fra studieseksjonen står bak initiativet.

1.3.3. Evalueringspanel

Fakultetet vil etablere et evalueringspanel eller referanseforum bestående av studenter, pedagoger, fagpersoner på fakultetet og administrativt ansatte som kan evaluere og gi råd for videre utvikling av den digitale satsningen på utdanningssiden.

1.3.4. Studiekvalitetsseminar

Vi tar sikte på å arrangere studiekvalitetsseminar i januar 2017. Seminaret vil være et arbeidsseminar for de emneansvarlige på studiets fire første år sammen med relevante personer fra studieseksjonen og eksterne ressurspersoner. Seminaret skal gi emneansvarlige anledning til å utarbeide digitale elementer i emnene sine – det være seg filmsnutter, utvikling av vurderingsformer eller nye måter å ta i bruk Mitt UiB for å understøtte og videreutvikle emnene.

Seminaret vil legge opp til at hver enkelt må starte forberedelsene i god tid i forkant av studiekvalitetsseminaret, og man håper at kanskje møteserien med de emneansvarlige på hvert studieår der de pedagogiske mulighetene med ulike digitale format, samt ny digital læringsplattform presenteres, kan være med å sette i gang ideer.

1.4. Godkjenning og oppfølging av sensorer og tildeling av oppdrag

Vi vil følge opp de nye retningslinjene som blir lagt frem for studieutvalget og fakultetsstyret i mars 2016.

For å bidra til å øke våre eksterne sensorer og veilederes kompetanse ønsker vi å gi dem en tettere oppfølging med informasjon og mer aktiv deltakelse i fakultetets aktiviteter. Vi håper å kunne bruke bl.a. vårt eksterne nyhetsbrev i større grad, og arrangement som f.eks. alumnusdagen.

1.5. Kvalitetssikring av sensur/klagesensur

Fakultetet har siden innføring av blindsensur fra høstsemesteret 2014 revidert arbeidsform to ganger for å sikre god kvalitet i sensurarbeidet. Tiltakene som ble iverksatt høsten 2015 videreføres i 2016, og det er satt i gang et arbeid med systematisk erfaringsinnhenting, både fra emneansvarlige og fra klagesensorer. Det føres nøye statistikk over utfallet av klagesaksbehandlingen, og de iverksatte tiltakene for kvalitetssikring av klagesensuren vil bli evaluert høsten 2016.

1.6. Spesialemner

Fakultetsstyret fikk høsten 2015 en oversikt over utfordringene som knytter seg til administrasjonen av fakultetets spesialemner.[34] Studiedekanen arbeider med en gjennomgang av emneporteføljen for å bringe på det rene hvilke tiltak som kan sikre en bedre utnyttelse av ressursene. Det må blant annet klargjøres hvilke oppgaver som hviler på de emneansvarlige. Videre vil det bli vurdert om

---

[33] http://www.uib.no/uniped/91014/enhancing-your-course-canvas
[34] Sak 73/15

emner skal legges ned, om det kan være grunnlag for andre former for omstrukturering av emneporteføljen, og om undervisningen på spesialemnene har den dybde som forventes av emner på masternivå.

1.7. Masteroppgave

Som følge av fellesprosjektet mellom de tre juridiske fakultetene for å samordne læringsmål, veileder- og sensorinstruks samt karakterbeskrivelser, er enkelte endringer implementert på disse områdene. Det er mindre avvik mellom fakultetenes modeller for dette, en rapport for fellesprosjektet presenteres for studieutvalget i mars. Vi vil overvåke virkningene av endringene meget nøye.

1.8. Emneansvar

Vi tar sikte på en helhetlig gjennomgang av emneansvaret i løpet av 2016. Gjeldende godskrivingssatser er kartlagt og vil etter hvert være tilgjengelig i ansattwikien.

2. LÆRINGSMILJØTILTAK

Vi vil i 2016 fortsette å arbeide med utfordringer i læringsmiljøarbeidet, og forsøke å hindre frafall og bidra til god gjennomstrømming i studiet.[35]

2.1. Internt opplæringstilbud for ansatte i studieseksjonen

Studieseksjonen vil videreføre internt opplæringsprogram i 2016. Vi vil også fortsette å bidra til opplæringstilbudet for studieadministrativt ansatte på tvers av fakultetene i regi av studieadministrativt lederforum på områder der vi har særlig kompetanse.

2.2. Studentmottak for nye studenter som starter direkte på 2., 3. og 4. studieår

Det er etter hvert en stor studentmasse som begynner rett på 2., 3. og 4. studieår. Studieseksjonen ser det derfor som svært viktig å fortsette utvikling og tilrettelegging av mottaket for denne gruppen. Til høsten planlegger vi et helt eget informasjonsmøte for studenter som begynner rett på 3. og 4. studieår. Høsten 2015 var det egne faddergrupper for nye studenter på 3. og 4. studieår, og vi satser på å få til et samarbeid med fadderstyret i Juristforeningen om denne ordningen i år også.

2.3. Arbeidsgruppeledere

UiB har siden 2012 brukt begrepet «mentorordning». I Universitetetsstyrets sak 5/16 om oppfølging av strategien for 2016-2022 heter det at «Det skal etableres mentorordninger for studentene ved UiB

[35] Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet ved UiB legges frem for Universitetsstyret i mars 2016.

gjennom ulike modeller på fakultetsnivå». Det juridiske fakultets «mentorer» er arbeidsgruppelederne.

Fakultetet har med sitt høye forholdstall student – faglig ansatt (1:24,4 i 2015) hatt viderekomne studenter som en del av vår lærerstab siden 2003.[36] Fra 2009 har tilsettingsprosessen blitt videreutviklet slik at fakultetet vurderer hver enkelt som blir ansatt nøye – også utover de faglige kravene. Dette er fordi man anser arbeidsgruppelederne for å være en ressurs også for det psykososiale læringsmiljøet.

Våren 2016 ble et obligatorisk element forsøksvis innført i emnet JUS329 Universitetspedagogisk rettleiing: i år skal alle arbeidsgruppelederne som tar emnet delta i såkalt kollegaveiledning. Universitetspedagogikkmiljøet har bistått fakultetet i gjennomføringen. Etter å ha evaluert ordningen våren 2016 vil vi vurdere om ordningen skal videreføres og videreutvikles.

I 2016 fortsetter vi å utvikle oppfølgingen og opplæringen av arbeidsgruppelederne.

I undersøkelser om frafall og i pedagogisk litteratur, ser man at det er de første ukene av det første semesteret som er kritiske for å hindre at ferske studenter slutter.[37] Vi vil i løpet av 2016 se på muligheten for å i større grad bruke arbeidsgruppelederne i oppfølgingen av førsteårsstudentene de første ukene av studiet. Slik som det er lagt opp nå, møter ikke de nye studentene arbeidsgruppelederne før i november når Forvaltningsrett I starter.[38]

2.4. Integrering av de innreisende studentene

Integreringen av de innreisende studentene med det øvrige studentmiljøet har lenge vært en utfordring. Halvparten av våre studenter reiser ut i løpet av studiet, men det er fortsatt mange som av ulike grunner ikke reiser ut. For å bøte på begge deler, har fakultetet satt inn et krav om at studentene våre må ha ett obligatorisk engelskspråklig spesialemne i mastergraden i rettsvitenskap. Endringen trer i kraft for studenter som oppnår graden fra og med våren 2017. Se mer under punkt 5. Internasjonalisering.

3. EVALUERING

Studieseksjonen skal i samarbeid med studiedekanen lage en ny matrise for emneevalueringen som følger UiBs studiekvalitetssystem. I følge UiB sin studiekvalitetshåndbok skal studieprogram evalueres hvert 5. år og emner hvert 3. år.[39] De obligatoriske emnene blir i dag evaluert hvert år av både studenter og emneansvarlige. Utfordringen er å synliggjøre arbeidet og å følge opp resultatene på en hensiktsmessig måte. Overgangen til en treårig syklus for emneevaluering vil gi rom for en mer dyptgående evaluering av emnene, og i dette arbeidet kan det være aktuelt å trekke inn både kollegaer, studenter og eksterne ressurspersoner.

---

[36] http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/ansatte/tilsatte_meny.cfm
[37] Se bl.a. Universitetsstyret, sak 124/15 og Harald Åge Sæthre: «Å tilrettelegge for at studentene skal lykkes»: http://uhu.uib.no/haas/SathreBIV15.pdf
[38] Stillingene som arbeidsgruppeleder for 2016/2017 ble lyst ut 22. februar, og frist for høstens timeplan er 1. mars. Det er derfor ikke heldig å sette i gang tiltak allerede fra høsten 2016.
[39] http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/w2/kv/kvalitetshandboka_2013.pdf

Samtidig vil man se på form og innhold i referansegruppemøtene. Vi ønsker bl.a. mer tilbakemelding på digitale element i emnene.

Fakultetets programsensorer har for tiden ingen konkrete oppdrag. Studiedekanen vil i samråd med studieutvalget velge ut områder de kan vurdere særskilt.

4. ETTER- OG VIDEREUTDANNING

Fakultetet vil fortsatt bidra med juridiske foredrag som er relevant for deltakerne på Faglig-pedagogisk dag. I løpet av 2016 vil man se på muligheten for å få til en tverrfaglig sesjon i 2017.

Fakultetet planlegger et eget faglig alumni-opplegg fredag 9. september. Dette skjer i samarbeid med advokatforeningen. Vi har en planleggingsgruppe som består av representanter fra fakultetet, Advokatforeningen og Inventura AS.[40]

Fakultetet tilbyr kun ett etter- og videreutdanningsemne i 2016, JUR601 Innføring i jus for næringslivet. JUR640 Planrett er av kapasitetshensyn lagt på is i 2016.

I handlingsplanen for etter- og videreutdanning (U-styresak 15/15) er bl.a. eksterne samarbeidspartnere, tilbud rettet mot offentlig sektor og organisasjoner i arbeidslivet, og potensialet for utvikling av nye undervisningsformer der også digitale element inngår, fremhevet.

JUR601 Innføring i jus for næringslivet tilbys hvert år fra 2016.[41] Emnet er opprettet på etterspørsel fra Addisco som er et utdanningsselskap som er heleid av LO-forbundet Forbundet for Ledelse og Teknikk. Formålet er etter- og videreutdanning av forbundets medlemmer. Ved årets gjennomføring av emnet er opptak av forelesninger og etablering av en edublogside for emnet del av oppdraget. Emneansvarlig har prøvd ut flere digitale elementer og har lagt en plan for videreutvikling i 2016.

5. INTERNASJONALISERING

Det er nedsatt en sentral arbeidsgruppe ledet av viserektor for internasjonalisering som skal utarbeide ny handlingsplan for internasjonalisering ved UiB. Fakultetet er representert i gruppen. Arbeidsgruppens utkast til handlingsplan skal foreligge tidlig høsten 2016. Når fakultetets nye strategi er vedtatt, og hovedlinjene i UiBs handlingsplan er kjent, vil dekanen sette ned en arbeidsgruppe som skal utarbeide ny handlingsplan for internasjonalisering ved Det juridiske fakultet. Handlingsplanen vil behandles av studieutvalget og forskningsutvalget før den vedtas av fakultetsstyret i løpet av høsten 2016.

Inntil ny handlingsplan er vedtatt, vil internasjonaliseringsarbeidet fortsette ut fra prioriteringene i Handlingsplan for internasjonal virksomhet ved Det juridiske fakultet 2014-2015 som ble vedtatt av fakultetsstyret i juni 2014, og forlenget i desember 2015. I gjeldende handlingsplan er samarbeid med Kina, Russland, USA og Canada særlig prioritert, i tillegg til at samarbeid med India har blitt aktualisert som følge av at fakultetet i 2014 fikk tildelt midler fra Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) for å utvikle samarbeid med National Law University Delhi. Av konkrete tiltak utover det som er nedfelt i handlingsplanen, kan vi nevne følgende:

---

[40] Se for øvrig årsplanen for forskning 2016, under formidling.
[41] Emnet har vært tilbudt annethvert år siden 2005

5.1. Implementering og evaluering av JUS134-Kina

Fakultetsstyret vedtok i desember 2015 oppretting av emnet JUS 134-Kina Rettshistorie og komparativ rett med særskilt fokus på kinesisk rettskultur. Emnet tilbys som et alternativ til JUS134 Rettshistorie og komparativ rett og inneholder et fire uker langt utvekslingsopphold ved Renmin University i Beijing der studentene deltar på kurset Chinese Law Summer Program. Den første gruppen studenter drar til Beijing i mai. Våren 2016 vil studiedekanen og studieseksjonen, i samarbeid med emneansvarlig, fortsette arbeidet med rutineutvikling etter hvert som det nye tilbudet settes ut i livet. Studieseksjonen vil også sørge for grundig evaluering av alle sider av emnet etter første gangs gjennomføring, slik at tilbudet og rutinene optimaliseres før det avgjøres om emnet kan gå over i ordinær drift fra studieåret 2016/2017.

5.2. Kombinasjon av studier og praksis i Kina

Fakultetsledelsen ønsker at enda flere av studentene skal utveksle til Kina i løpet av 5. studieår, og studiedekanen holder derfor på å etablere et nytt tilbud der studentene fra og med våren 2017 kan kombinere studier hos et av fakultetets partneruniversiteter med traineeopphold hos norske eller internasjonale bedrifter og organisasjoner i Kina. Ved behandling av søknader om utveksling for studieåret 2016/2017 har ti studenter fått tilbud om plass på denne nye «semesterpakken» våren 2017. Frem mot semesterstart våren 2017 vil studiedekanen og studieseksjonen arbeide videre med utvikling og formalisering av de ulike sidene ved tilbudet, herunder dialog med Bergen Konfutse-institutt om forberedende kurs i kinesisk språk og kultur som inngår som del av pakken, inngå nærmere avtaler med partneruniversitetene og arbeidsgiverne som har sagt seg villig til å ta i mot studenter, og utvikling av emnebeskrivelse for praksisemnet studentene skal ta under oppholdet i Kina. Emnebeskrivelsen vil bli lagt frem for studieutvalget så snart den er klar.

Videre arbeides det med å opprette spesialemnet Introduction to Chinese Law ved fakultetet i Bergen. Utkast til emnebeskrivelse er allerede ferdigstilt. Emnet vil undervises av professor Man Hongjie fra Shandong University School of Law. Emnebeskrivelsen vil legges frem for behandling av studieutvalget i april 2016, og deretter fakultetsstyret i mai så fremt studieutvalget tilrår oppretting. Det tas sikte på at emnet kan avholdes første gang høsten 2016.

På noe lengre sikt er det et ønske å opprette ytterlige et spesialemne i kinesisk rett som går mer i dybden på et avgrenset tematisk område. Tanken er at dette emnet skal undervises av vitenskapelig ansatte ved Renmin University School of Law. Dialog med Renmin University School of Law om dette pågår, og emnebeskrivelse vil bli lagt frem for studieutvalget når den er klar.

5.3. Implementering av obligatorisk engelsk spesialemne – internasjonalisering hjemme

Fakultetsstyret vedtok i sitt møte 8. september 2015 å innføre obligatorisk engelskspråklig spesialemne i mastergraden i rettsvitenskap. Kravet om engelskspråklig emne har noen unntak. Endringen trer i kraft for studenter som oppnår graden fra og med våren 2017. Det vil si at fra høstsemesteret 2016 skal studentene velge en blanding av spesialemner undervist på både norsk og på engelsk. Til nå har få studenter kombinert norske og engelske spesialemner.

Hovedformålet med kravet om engelskspråklig emne er å sikre at studentene som ikke velger utveksling som del av graden, også utvikler både språkkompentanse og interkulturelle ferdigheter. Vi vil derfor i løpet av våren gjøre de emneansvarlige for engelskspråklige emner spesielt oppmerksom på at det fra høsten 2016 vil være flere norske studenter som tar engelskspråklige emner, og oppfordre de emneansvarlige til å legge til rette for interaksjon mellom norske og internasjonale studenter i undervisningen.

For å sikre at flest mulig emner kan kombineres og slik tilrettelegge for at studentene kan få det størst mulige utvalg av norske og engelske spesialemner, utfører studieseksjonen våren 2016 et større arbeid med å sette timeplan og eksamensplan opp på en helt ny måte.

5.4. Tiltak for å heve kvaliteten og læringsutbyttet ved utveksling

Fakultetet har generelt et godt tilbud om utveksling og studentene er flinke til å benytte seg av det. Studentene kan studere ved anerkjente utenlandske universitet i hele verden, og i hovedsak viser studentrapportene fra utvekslingsoppholdene at studentene har stort utbytte både faglig og personlig sett. Studiedekanen og studieseksjonen arbeider likevel kontinuerlig med å bedre tilbudet. I løpet av 2016 tas det sikte på å legge frem to forslag til justeringer som kan bidra til å øke utbyttet fra utvekslingsoppholdet ytterligere.

For det første holder studiedekanen og studieseksjonen på med en gjennomgang av reglement og praksis for forhåndsgodkjenning med sikte på en tydeliggjøring av hvilket nivå emnene i utlandet må være på for å kunne godkjennes.

For det andre er det i dag slik at det i et utvalg av utvekslingsavtalene ikke finnes noen begrensning for hvor mange studenter som kan sendes gjennom avtalen. Dette gjelder blant annet for enkelte universiteter som har svært mange søkere. Det å sende mange studenter til samme universitet kan ses som en trussel mot den interkulturelle integreringen av studentene våre og i verste fall føre til at utbyttet fra utvekslingsoppholdet forringes. Studiedekanen og studieseksjonen vil derfor utrede et forslag til begrensning av hvor mange studenter som kan nomineres til samme universitet, og legge frem for studieutvalget for eventuell tilføyelse til Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet.

6. Dragefjellet lærings- og formidlingssenter

Senteret er ledet av visedekan for digitalisering og har nå i tillegg to 100 % stillinger som digitale produksjonsmedarbeidere. En av stillingene er fast, den andre er et engasjement ut august 2016. Senteret bistår fakultetets ansatte i digital utvikling av forskning, undervisning og formidling, og tar også oppdrag fra andre fagmiljø.

Filming av forelesninger

Fra og med slutten av høstsemesteret 2015 har forelesninger blitt filmet gjennom DigUiB sine fastmonterte automatiserte kameraer. Det har vært et arbeidsbesparende tiltak og kvaliteten blir vurdert som god nok for studentenes repetisjon. Disse opptakene krever lite etterarbeid før de blir publisert. Dermed er de menneskelige ressursene frigjort til mer krevende oppdrag.

Faglige tilpassede presentasjoner

I 2015 startet arbeidet med faglig tilpassede digitale presentasjoner for fullt i flere emner. Dette arbeidet vil fortsette i 2016.

Filming av emnepresentasjoner

For å øke rekrutteringen til spesialemner med eksterne kursansvarlige (spesielt engelske emner) kan det bli aktuelt å lage korte filmer som presenterer emnene, eller lage en presentasjon som følger en eller flere internasjonale studenter over et helt semester. Slike filmer kan bli brukt i markedsføring av emnene for internasjonale studenter og i presentasjon av emnene på informasjonsmøtet for 5. studieår.

Tverrfaglighet

Senterets oppdrag for andre fagmiljø ved UiB har vist at det digitale mediet kan være gunstig for å starte opp tverrfaglige diskusjoner og for å opprette møteplasser for faglig diskurs som ellers ikke ville eksistert. Senteret vil utforske videre mulighetene dette kan gi.

Oppdrag for andre fagmiljø

Senteret har i 2015 tatt på seg oppdrag fra Humanistisk fakultet som blir ferdigstilt i løpet av våren 2016. Våren 2016 har senteret også fått oppdrag fra Medisinsk odontologisk fakultet. Senteret vil fortsette å ta oppdrag for andre fagmiljø og prøve seg frem for å finne en god balanse for tid til fakultetets produksjoner og til andres produksjoner.

Filming av disputaser

Senteret satser på å få filme disputaser i 2016.

7. ANDRE TILTAK

Lærlingeordning

Universitetet i Bergen er en godkjent lærebedrift. Kunnskapsdepartementet forutsetter at universitets- og høyskolesektoren øker antallet lærlinger fra 2014 til 2016 med 50 %. Det juridiske fakultet bidrar i UiB sitt «lærlingløft» og har forpliktet seg til å ta inn to lærlinger fra høsten 2016 for en periode på to år. Dette vil være lærlinger i kontor- og administrasjonsfag som vil være tilknyttet henholdsvis studieseksjonen og forsknings- og stabsseksjonen. Det vil bli utarbeidet et eget årshjul og læreplan for lærlingene slik at de dekker alle krav som stilles i fagprøven.

Administrativ effektivisering, kvalitetsutvikling og forenkling

Studieseksjonen vil fortsette sitt kontinuerlige arbeid med å effektivisere, forbedre og forenkle prosesser og rutiner lokalt, og bidra til administrativ erfaringsutveksling ved hele UiB gjennom de mange fora vi er medlem av.

Tilbake til sakslisten

Sak 16/16

JUS134-Kina Obligatoriske arbeidskrav

I desember 2015 (sak 95/15) vedtok fakultetsstyret oppretting av emnet JUS134-Kina Rettshistorie og komparativ rett med særskilt fokus på kinesisk rettskultur. Emnet kan takast som eit alternativ til JUS134 Rettshistorie og komparativ rett.

Studentane skal i løpet av kurset delta på det fire veker lange sommarkurset Chinese Law Summer Program som vert undervist ved Renmin University i Beijing. Dette kurset vert normalt avslutta med ein eksamen.

I arbeidet med oppretting av JUS134-Kina har ein vurdert om studentane frå UiB skal avleggja eksamen i Beijing eller ikkje, ettersom studentane som tek JUS134-Kina i tillegg skal avleggja heimeeksamen etter heimkomst. Heimeeksamen vil dekkja innhaldet både i den delen av emnet som vert undervist i Bergen og den delen som vert undervist i Beijing. Emneansvarleg meiner at det vil auka læringsutbytet frå sommarkurset i Beijing dersom ein veit at bestått karakter på den avsluttande prøva i Beijing er ein føresetnad for å kunna gå opp til avsluttande eksamen i JUS134-Kina.

Emneansvarleg Jørn Øyrehagen Sunde ønskjer difor at den avsluttande prøva på kurset i Beijing vert teke inn som eit obligatorisk arbeidskrav i emnet JUS134-Kina. Prøva må verta vurdert til bestått karakter for at studentane skal kunne ta den avsluttande heimeeksamenen i JUS134-Kina.

Studentane som har søkt om deltaking på JUS134-Kina vart allereie før søknadsfristen førespegla at avsluttande prøve i Beijing inngår som ein integrert del av kurset i Beijing. Vedtaket no inneber slik sett berre ei formalisering av det studentane allereie har vorte forespegla.

Obligatoriske arbeidskrav for JUS134-Kina blir etter dette, med verknad frå våren 2016: (endring markert med utheva skrift)

Obligatorisk undervisningsaktivitet

1. Deltaking på førelesingane i JUS134 haldne ved Det juridiske fakultet i Bergen, og i JUS134-Kina haldne ved Renmin University Law School i Beijing.

2. Godkjent resultat frå avsluttande prøve frå kurset ved Renmin University Law School.

*~~2.~~ **3.** Underkjenning av deltaking på JUS134-Kina på grunn av manglande deltaking på førelesingane **i Bergen og Beijing, eller ikkje bestått vurdering etter kurset i Beijing** kan ikkje rettast opp igjen før neste gong JUS134 vert arrangert ved Det juridiske fakultet i Bergen, og då gjennom deltaking på kurset sine obligatoriske arbeidskrav.*

*~~3.~~ **4.**Kursgodkjenning eldast ikkje.*

Samstundes vert det gjort ei justering av undervisningsformer i emneskildringa for at denne skal stemma med realitetane:

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

Førelesingar og ~~grupper~~ ***besøk til relevante institusjonar og bedrifter i Beijing.***

INTØ190216

Tilbake til sakslisten

Sak 17/16

Til Studieutvalget
Fra: Benn Folkvord og administrasjonen/CHE
Dato: 2016 02 19

JUS256-2-A og JUS256-2-B: Utvidelse av antall forelesingstimer for spesialemnene i skatterett

Antatt påtroppende kursansvarlig for de to spesialemnene i skatterett, Benn Folkvord, søker om å utvide antallet forelesningstimer på disse to emnene fra 16 til 18 timer høstsemesteret 2016.

Sak om kursansvar for disse emnene vil komme til SU etter at fakultetsstyret eventuelt har tilsatt Folkvord som professor II.

Begrunnelse:

Benn Folkvord ventes å ta over som kursansvarlig for disse to emnene etter Elin Sarai som har vært ansatt i en førsteamanuensis II-stilling ved fakultetet. Kursene vil for høstsemesteret 2016 være som tidligere, i den forstand at læringsmål og emnebeskrivelse for øvrig samt litteraturlister forblir uendret. Folkvord tar slik over to emner som han ikke selv har utviklet eller undervist i tidligere ved UiB, og vil bruke høstsemesteret 2016 på å gjøre seg kjent med fakultetet og emnene for deretter å utvikle kursene til sine egne. Elin Sarai vil forelese tre dobbeltimer i hvert emne, og spørsmålet er om Folkvord kan forelese seks i stedet for fem dobbeltimer

Folkvord tar sikte på en omarbeidelse av emnene for blant annet større vektlegging av internasjonal skatterett. I høstens undervisning vil han derfor også måtte gjøre fortløpende evaluering og planlegging for denne omleggingen. Det er hovedbegrunnelsen for søknaden.

Tilbake til sakslisten

Sak 18/16

JUS-285-2-A EU/EEA Public Procurement Law
Autumn 2016
Suggested readings

Public Procurement is a discipline in constant change and evolution, in particular due to the adoption of the new sect of directives approved in March 2014. As a consequence, at the moment there are not text books that have been fully-updated information.

In the light of the above, we are providing you with some suggested readings that complement, update and cover topics that are discussed in our lectures and the mandatory readings. These sources could be helpful for you whenever preparing for the final exam or the written assignment. We have provided with links to some of them while the others can be found by using the physical and/or electronic resources of the Faculty's Library.

Introductory reading:

S. Arrowsmith (ed) (2011) EU Public Procurement Law: An Introduction (University of Nottingham, ASIA-Link Project: http://www.nottingham.ac.uk/pprg/documentsarchive/asialinkmaterials/eupublicprocurementlawintroduction.pdf. 338 pages. Focus on Chapters: 2 and 3. If interested, read also chapters: 4, 5, 6, 10.

Suggested readings:

Sánchez Graells A, *Public procurement and the EU competition rules* (2nd edn, Hart 2015). ISBN9781849466127. 570 pages. Focus on Chapters: 3, 5, and 6.

Arrowsmith S, *The Law of Public and Utilities Procurement: Regulation in the EU and UK*, vol 1 (3rd edn, Sweet & Maxwell 2014). 71468361370002201. 1449 pages. Focus on Chapters: 3, 4, 5, 6, 7 and 12 (without particular emphasis on UK law)

Poulsen, Sune Troels. Jakobsen, Peter Stig. Kalsmose-Hjelmborg, Simon Evers. *EU Public Procurement Law. The Public Sector Directive. The Utilities Directive*. 2nd edition. 2012. ISBN9788757422788. 665 pages. Focus on Chapters: 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9 (without particular emphasis on Danish law)

Bovis, Christopher H. *EU Public Procurement law*. 2nd ed. 2012. ISBN9780857938411. 521 pages. Focus on Chapters: 1, 2, 4, 5, 6, 7 and 8.

Additional readings:

P. Bordalo-Faustino, "Award criteria in the new EU Directive on public procurement" (2014) 3 Public Procurement Law Review, 124-133.

R. Cavallo-Perin and D. Casalini, "Control over in-house providing organisations" (2009) 5 Public Procurement Law Review 227-240.

B. J. Drijber and H. Stergiou, "Public Procurement Law and Internal Market Law" (2009) 46 Common Market Law Review 805-846.

J. Golding and P. Henty, "The new Remedies Directive of the EC: standstill and ineffectiveness" (2008) 3 Public Procurement Law Review, 146-154.

C. R. Hamer, "Regular purchases and aggregated procurement: the changes in the new Public Procurement Directive regarding framework agreements, dynamic purchasing systems and central purchasing bodies" (2014) 4 Public Procurement Law Review 201-210.

S. T. Poulsen, "The possibilities of amending a public contract without a new competitive tendering procedure under EU law" (2012) 5 Public Procurement Law Review, 167-187.

Sánchez Graells, Are the Procurement Rules a Barrier for Cross-Border Trade within the European Market?, (2012), http://ssrn.com/abstract=1986114.

Sánchez Graells, Exclusion, Qualitative Selection and Short-listing in the New Public Sector Procurement Directive 2014/24, vol. 6, (Copenhagen 2014), http://ssrn.com/abstract=2279114.

S. Smith, "Articles 74 to 76 of the 2014 Public Procurement Directive: the new "light regime" for social, health and other services and a new category of reserved contracts for certain social, health and cultural services contracts" (2014) 4 Public Procurement Law Review 159-168.

S. Torricelli, “Utilities Procurement”, in EU Public Contract Law: Public Procurement and Beyond, M. Trybus, R. Caranta, G. Edelstam (Eds.) (2014), 223-247

S. Treumer, "Contract changes and the duty to retender under the new EU public procurement Directive" (2014) 3 Public Procurement Law Review, 148-155.

S. Treumer, “Enforcement of the EU Public Procurement Rules: The State of the Law and Current Issues”, in Enforcement of the EU Public Procurement Rules, S. Treumer, F. Lichère (Eds.) (2011), 17-52.

EEA/EU Sources:
All cases covered in the course are available at either the ECJ’s or EFTA Court’s homepages:
http://curia.europa.eu/
http://www.eftacourt.int/cases/
The website of the EU Commission is also a very valuable resource and can be found at:
http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/index_en.htm

* * * * * *

If you have any questions, please do not hesitate to contact us at:
Linda.Midtun@jur.uib.no
Ignacio.Herrera-Anchustegui@jur.uib.no

Tilbake til sakslisten

Sak 19/16

23. februar 2016

Eksamensplan for Det juridiske fakultet, studieåret 2016/2017

Fra studieseksjonen (v/KJESO)
Til Studieutvalget

Vedlagt er eksamensplan for Det juridiske fakultet for neste studieår. Studieutvalget bes merke seg følgende punkter:

- Eksamensplanen har som alltid utgangspunkt i foregående studieårs eksamensplan. Dette betyr at eksamener og kursoppgaver og eksamener så langt det er mulig er plassert i samme uke som foregående år. Datoene kan altså variere, men ukenumrene aktivitetene er plassert i forblir de samme (her må det selvsagt tas høyde for Studieadministrativ avdeling (SA) sine eksamensfrie uker, bevegelige helligdager og eventuelle spesielle omstendigheter*).*
- Studieutvalget vedtok i mai 2013[42] at eksamenstiden i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett utvides med 6 timer for studenter som *både* har dette emnet og JUS243 Allmenn formuerett i utdanningsplanen sin det aktuelle semesteret, samt ikke har bestått karakter i noen av emnene. Som en følge av at eksamenstiden i JUS243 Allmenn formuerett nå er utvidet med to timer, må ekstratiden for de aktuelle studentene utvides tilsvarende.
- Eksamener i spesialemner er kun tidfestet med ukenumre. Eksakte datoer for spesialemneeksamenene må avklares på et senere tidspunkt, og i samarbeid med SA. Som en følge av innføringen av obligatorisk engelsk spesialemne[43] for våre studenter høsten 2016 blir planleggingen i år spesielt krevende, fordi vi må sikre at studentene har så mange reelle valgmuligheter som mulig.

[42] http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/protokoll-su-mai-2013_0.pdf
[43] http://www.uib.no/jur/92180/innf%C3%B8rer-obligatorisk-engelsk-spesialemne

EKSAMENSPLAN

DET JURIDISKE FAKULTET, STUDIEÅRET 2016/2017

inkludert obligatoriske kursoppgaver

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
33 (15. – 19.8.)	OPPSTART: EXPHIL EXFAC	14.00: **VELKOMSTSEREMONI** OPPSTART JUS122 OG JUS241		OPPSTART JUS131	
34 (22. – 26.8.)					
35 (29.8. – 2.9.)	E K S A M E N S F R I U K E (S A)				
36 (5. – 9.9.)					
37 (12. – 16.9.)	JUS122 PUBL. OBLIG.				JUS122 INNLEV. OBLIG.
38 (19. – 23.9.)	JUS131 PUBL. OBLIG. — JUS241 PUBL. OBLIG.			JUS131 INNLEV. OBLIG.	JUS241 INNLEV. OBLIG.
39 (26.9. – 30.9.)					
40 (3. – 7.10.)					KUNNSKAPSTEST EXFAC
41 (10. – 14.10.)	EXFAC PUBL. SEM. OPPG.			JUS122 EKSAMEN	EXFAC PUBL. SEM. OPPG.
42 (17. – 21.10.)	OPPSTART JUS124				JUS131 EKSAMEN
43 (24. – 28.10.)	OPPSTART JUS132				
44 (31.10. – 4.11.)	E K S A M E N S F R I U K E (S A)				
45 (7. – 11.11.)	JUS124 PUBL. OBLIG.	OPPSTART JUS111		EXPHIL–JUEKS EKSAMEN	JUS124 INNLEV. OBLIG. JUS241 EKSAMEN
46 (14. – 18.11.)	JUSETIKK JUS132 PUBL. OBLIG.	JUSETIKK		JUS132 INNLEV. OBLIG.	

47 (21. – 25.11.)				EKSAMENSDAGER SPESIALEMNER[44]	
48 28.11. – 2.12.)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
49 (5.12. – 9.12)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER[45]				
					JUS111 PUBL. OBLIG JUS132 EKSAMEN
50 (12. – 16.12)	EKSAMENSUKE SPESIALEMNER				
	OPPSTART JUS135		JUS124 EKSAMEN 9.00 – 15.00	JUS111 INNLEV. OBLIG INNLEVERING MASTER	OPPSTART JUS121
51 – 1	JUL OG NYTTÅR				
2 (9. - 13.1.)					
3 (16. – 20.1.)	INTERNASJONAL UKE				
				INTERNASJONAL DAG	JUS111 EKSAMEN
4 (23. – 27.1.)	JUS242 PUBL. OBLIG. OPPSTART JUS114				JUS242 INNLEV. OBLIG.
5 (30.1. – 3.2.)	EKSAMENSFRI UKE (SA)				
	JUS135 PUBL. OBLIG.			JUS135 INNLEV. OBLIG.	FAGLIG-PEDAGOGISK DAG
6 (6. – 10.2.)					
7 (13. – 17.2.)				DAVID DOUBLET-SEMINAR[46]	DAVID DOUBLET-SEMINAR
8 (20. – 24.2.)					JUS114 EKSAMEN
9 (27.2. – 3.3.)				FAGKRITISK DAG	JUS242 EKSAMEN 9.00 – 15.00
10 (6. – 10.3.)	JUSETIKK	JUSETIKK			
	JUS135 EKSAMEN 9.00 – 15.00 OPPSTART JUS243	OPPSTART JUS133			
11	JUS121 HJEMMEEKSAMEN[47]				

[44] To dager i uke 47 er lagt til eksamensukene pga. overlapp med eksamen i hhv JUS132 og JUS124 i uke 49 og 50.
[45] Det avholdes ikke eksamener i spesialemner fredag i uke 49 og onsdag i uke 50 grunnet overlapp med eksamen i hhv JUS132 og JUS124
[46] Endelige datoer er ikke avklart
[47] Oppgaven publiseres mandag 13.3. kl. 9.00. Leveringsfrist er fredag 17.3. kl. 13.00.

(13. – 17.3.)				JUS113 PUBL. OBLIG	
12 (20. – 24.3.)			JUS113 INNLEV. OBLIG		
13 (27. – 31.3.)		OPPSTART JUS123			
14 (3. – 7.4.)	E K S A M E N S F R I U K E (S A)[48]				
	JUS133 PUBL. OBLIG			JUS133 INNLEV. OBLIG	
15 (10. – 14.4.)				SKJÆRTORSDAG	LANGFREDAG
16 (17. – 21.4.)	2. PÅSKEDAG				JUS113 EKSAMEN
17 (24. – 28.4.)	JUS243 PUBL. OBLIG OPPSTART JUS112				JUS133 EKSAMEN
18 (1. – 5.5.)	1. MAI	JUS123 PUBL. OBLIG OPPSTART JUS134 JUS243 INNLEV. OBLIG			
19 (8. – 12.5.)	JUS123 INNLEV. OBLIG				
20 (15. – 19.5.)			JUS112 PUBL. OBLIG	EKSAMENSDAGER SPESIALEMNER[49]	
21 (22. – 26.5.)	E K S A M E N S U K E S P E S I A L E M N E R				
			JUS112 INNLEV. OBLIG	KRISTI HIMMELFARTSDAG	
22 (29.5 – 2.6.)	E K S A M E N S U K E S P E S I A L E M N E R				
			INNLEVERING MASTER		
23 (5. – 9.6.)	2. PINSEDAG	E K S A M E N S U K E S P E S I A L E M N E R			
24 (12. – 16.6.)	JUS123 EKSAMEN 9.00 – 15.00		JUS243 EKSAMEN 9.00 – 15.00		JUS112 EKSAMEN
		JUS134 HJEMMEEKSAMEN[50,51]			

KONTINUASJONSEKSAMENER VÅREN 2017

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG

[48] Ikke avklart pr. februar 2016, men det pleier normalt å avholdes disse dagene i uke 7.
[49] Det er lagt til to dager pga. fridager i ordinære eksamensuker
[50] Eksamenstiden for JUS134 utvides med 8 timer for studenter som *både* har dette emnet og JUS243 i utdanningsplanen sin det aktuelle semesteret. Det er et vilkår at studenten faktisk sitter tiden ut på JUS243 Allmenn formuerett, samt ikke har bestått karakter i noen av emnene.
[51] Oppgaven publiseres tirsdag 14.6. kl. 13.00. Leveringsfrist er fredag 17.6. kl. 13.00.

UKE 31 (31.7. – 4.8.)	HJEMMEEKSAMEN JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner[52]				
		HJEMMEEKSAMEN JUS134 Rettshistorie og komparativ rett[53]			
UKE 32 (7.8. – 11.8.)	EXFAC JUS131 JUS241	JUS111 JUS122 JUS132 JUS242	JUS112 JUS123 JUS133 JUS243	JUS113 JUS124 JUS135	JUS114

Tilbake til sakslisten

[52] Oppgaven publiseres mandag 1.8. kl. 9.00. Leveringsfrist er fredag 5.8. kl. 13.00.
[53] Oppgaven publiseres tirsdag 2.8. kl. 13.00. Leveringsfrist er fredag 5.8. kl. 13.00.

Sak 20/16

Til Studieutvalget
Fra Torger Kielland og administrasjonen/CHE
Dato: 2016 02 24

JUS260-2-A Design- og patentrett: endring av vurderingsform og litteraturlisten

Kursansvarlig Torger Kielland, i overenstemmelse med studieadministrasjonen, ønsker å endre vurderingsformen i sitt spesialemne JUS260-2-A Design- og patentrett fra skriftlig skoleeksamen til hjemmeeksamen og muntlig eksamen. Endringen ønskes gjeldende fra høstsemesteret 2016.

Vurderingsformene har per nå følgende ordlyd i emnebeskrivelsene:

Eksamen hvert semester.
Fire timer digital skoleeksamen. Karakterer: A - E for bestått, F for ikke bestått.
Informasjon om digital eksamen finnes her: http://www.uib.no/utdanning/86719/digital-eksamen#
Eksamensspråk:

- Oppgaven: Norsk
- Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

Vurderingsformene foreslås å endres til følgende:

Eksamen bare i semester med undervisning.

Hjemmeeksamen og muntlig eksamen. Det gis separate delkarakterer på de to vurderingsdelene, som til sammen danner grunnlaget for en samlet karakter hvor hjemmeeksamen og muntlig eksamen teller 50 % hver. Bare studenter som består hjemmeeksamen kan framstille seg til muntlig eksamen. Begge vurderingsdelene må være bestått for at emnet skal være bestått.

Informasjon om hjemmeeksamen og muntlig eksamen publiseres i Mi side.

Kandidater som består hjemmeeksamen, men som har gyldig fravær ved muntlig eksamen, tilbys ny muntlig eksamen. Dersom kandidaten ikke gjennomfører muntlig eksamen når denne tilbys, må vurderingen i sin helhet gjennomføres i et senere undervisningssemester.

Begrunnelse for endring av vurderingsform:

For å oppnå forståelse av faget design- og patentrett forutsetter dette at studentene også opparbeider forståelse for relativt vanskelig tilgjengelige faktiske omstendigheter, for eksempel knyttet til hvordan en oppfinnelse fungerer. Erfaringer med å gi praktikum til eksamen viser at studentene har problemer med å trenge ordentlig inn i slike faktum i oppgaven, og derfor får lite ut av subsumsjonen. Dette kan avhjelpes ved å i stedet avholde hjemmeeksamen, hvor studentene har bedre tid til å jobbe med oppgaven.

Muntlig eksamen vil på sin side ha som formål å forsikre seg om at hjemmeeksamen består i et selvstendig arbeid, samt teste kandidatene i andre deler av pensum.

Denne vurderingsformen gir så å si de samme administrative arbeidsoppgavene i forberedelsene til og i etterkant av eksamen, så det er rimelig å anta at dette ikke vil medføre

merarbeid for administrasjonen. I tillegg kreves det mindre administrative ressurser i avviklingen av hjemmeeksamen og muntlig eksamen, da studentene ikke skal gjennomgå en bokkontroll og få utdelt eksamensoppgaven på papir.

Endring av litteraturliste:

Torger Kielland ønsker også å gjøre endringer i litteraturlisten til emnet. Begrunnelsen for endringene er mindre justeringer i hovedlitteraturen og nye utgaver av innførings- og tilleggslitteratur.

Nåværende og ny litteraturliste er vedlagt.

Nåværende litteraturliste:

Innføringslitteratur

- Birger Stuevold Lassen, Ole-Andreas Rognstad og Are Stenvik, Knophs oversikt over Norges rett, 13.utg., 2009, §§70-75 (s. 473-510)

Hovedlitteratur

Birger Stuevold Lassen og Are Stenvik, Designrett - En innføring, 2006, Kap. I - X (s. 11-129)

Are Stenvik, Patentrett, 3. utg., 2013
s. 13-78, s. 120-145, s. 147, s. 169-206, s. 211-243, s. 280-304 og s. 338-412

Tilleggslitteratur

- Are Stenvik, Patenters beskyttelsesomfang, 2001
- Nicolai Lindgreen, Jens Schovsbo og Jesper Thorsen, Patentloven med kommentarer, 2012
- Jens Schovsbo og Morten Rosenmeier, Immaterialret, 3. utg., 2013, kap. III og kap. V
- David Stone, European Union Design Law, 2012
- Jens Schovsbo og Niels Holm Svendsen, Designret – designloven med kommentarer, 2002

Ny litteraturliste:

Innføringslitteratur

Stuevold Lassen, Birger, Rognstad, Ole-Andreas og Stenvik, Are, *Knophs oversikt over Norges rett*, 14.utg., Oslo 2014, Universitetsforlaget ISBN: 978-82-15-01992-5
§§70-75 (s. 361-391)

- Holmvang, Bente m.fl., *Immaterialrett i et nøtteskall*, Oslo 2014, Gyldendal
  ISBN: 978-82-05-45995-3
  Kapittel 1, 4 og 5

Hovedlitteratur

- Birger Stuevold Lassen og Are Stenvik, *Designrett - En innføring*, Oslo 2006, Cappelen Damm, ISBN: 9788202260293
  Kap. I - X (s. 11-129)
- Stenvik, Are, *Patentrett*, 3. utg., Oslo 2013, Cappelen Damm,
  ISBN: 978-82-02-37175-3
  s. 13-78, s. 120-147, s. 169-243, s. 280-311 og s. 338-412

Tilleggslitteratur

- Stenvik, Are, *Patenters beskyttelsesomfang*, Oslo 2001, Cappelen Akademisk ISBN: 82-0221261-8
- Haedicke, Maximilian og Timmann, Henrik, *Patent Law: A Handbook,* München 2014, C.H. Beck, ISBN9783406650741
- Lindgreen, Nicolai, Schovsbo, Jens og Thorsen, Jesper *Patentloven med kommentarer*, København 2012, Jurist og Økonomforbundets forlag, ISBN: 978-87-574-1659-6,
- Schovsbo, Jens, Rosenmeier, Morten og Salung Petersen, Clement, *Immaterialret*, 4. utg., København 2015, Jurist og Økonomforbundets forlag, Kapittel (I), III og V
  ISBN: 978-87-574-3359-3
- Stone, David, *European Union Design Law*, 2016, Oxford University Press
  ISBN: 978-0198719298
- Schovsbo, Jens og Holm Svendsen, Niels, *Designret – designloven med kommentarer*, 2. utg., København 2013, Jurist og Økonomforbundets forlag
  ISBN: 978-87-574-2209-2

Tilbake til sakslisten

Sak 21/16

NOTAT

9. mars 2016

Fra studieseksjonen (v/KJESO)

Til Studieutvalget

Retningslinjer for valg og godkjenning av eksterne hjelpelærere og sensorer

De eksisterende retningslinjene[54] for valg og godkjenning av eksterne hjelpelærere og sensorer ble sist endret i SU 9.3.2010, og lyder slik:

Retningslinjer for valg og godkjenning av eksterne hjelpelærere og sensorer

2. Vitenskapelig ansatte ved fakultetet prioriteres ved valg av undervisere og sensorer. De som har deltatt i undervisningen på et kurs, bør spørres om de også vil være sensor på det samme kurset.
3. Kursansvarlig godkjenner forelesere, seminar- og storgruppeledere og sensorer.
4. Eksterne lærere skal som hovedregel ha karakter 2.75 eller bedre, og sensorer 2.65 eller bedre. For søkere med bokstavkarakterer, stilles det krav om overvekt av karakteren B eller bedre. I vurderingen kan det også legges vekt på spesialisering, yrkespraksis og undervisningserfaring, samt "egnethet". Prodekan for undervisning foretar godkjenningen.
5. Valg av lærere skjer i samarbeid mellom den administrativt ansvarlige og kursansvarlig. Dersom et kurs skal ha ny lærer, ber den administrativt ansvarlige om råd fra kursansvarlig. Dersom det ikke er noen aktuelle interne lærere, spør den administrativt ansvarlige en ekstern person som oppfyller kravene. Før forespørsel sendes, skal kursansvarlig godkjenne den aktuelle læreren.
6. De administrativt ansvarlige for studieårene har oversikt over fordelingen av lærere på hele studieåret.
7. Valg av sensorer skjer i samarbeid mellom den administrativt ansvarlige og kursansvarlig, og utgangspunkt tas i listen over sensorer som Fakultetstyret har godkjent. Etter forslag fra den administrativt ansvarlige, velger kursansvarlig sensorer ut fra denne listen.

Retningslinjene er ikke lenger i samsvar med hvordan prosessen reelt sett er – og bør være – i dag. Studieseksjonen har derfor, i samarbeid med undervisningsdekanen, utarbeidet forslag til nye retningslinjer for godkjenning av sensorer og undervisere, og nytt svarbrev til potensielle sensorer.

Forslag til endringer

De foreslåtte endringene er som følger:

- Formalisering av kravet om to års arbeids- eller undervisningserfaring for sensorer som skal ta sensur eller undervise på emner på 1. – 4. studieår og spesialemner.
- Presisering av at ansvaret for rekruttering av nye sensorer og undervisere primært er et faglig ansvar.
- Ansatte med førstestillingskompetanse i rettsvitenskap kan nå brukes som sensorer og undervisere uten først å bli godkjent av undervisningsdekanen.

[54] http://www.uib.no/jur/23644/retningslinjer-valg-og-godkjenning-av-eksterne-hjelpel%C3%A6rere-og-sensorer

- Tidligere har man kunnet bli godkjent kun som veileder, og ikke sensor, for masteroppgaver. Dette er et noe kunstig skille som har vært vanskelig å forsvare, og dette er dermed foreslått endret, slik at hvis man godkjennes som veileder for masteroppgaver, godkjennes man også som sensor.
- En del begreper som ikke er i bruk, som for eksempel «hjelpelærer» og «lærer» er erstattet med mer relevante termer.

Forslag til nye retningslinjer er som følger:

Retningslinjer for godkjenning og valg av sensorer og undervisere

1. Godkjenning av sensorer og undervisere
    a. Sensorer og undervisere godkjennes av pro-/visedekan for undervisning.
    b. For å bli godkjent kreves som utgangspunkt et vektet karaktersnitt på minst karakteren B, eventuelt karakteren 2.65.
    c. For å bli godkjent som sensor på spesialemner og eksamener på 1. – 4. studieår kreves det normalt minimum to års yrkes- og/eller undervisningserfaring.
    d. Spesialisering og personlig egnethet vektlegges også i vurderingen.
    e. Ansatte med førstestillingskompetanse i rettsvitenskap kan brukes som sensorer og undervisere uten godkjenning av pro-/visedekan for undervisning.
2. Valg av sensorer

    Den emneansvarlige velger ut sensorer blant de som er godkjent av fakultetet. Den administrativt ansvarlige kan bistå den emneansvarlige i dette arbeidet. Er det ikke mulig å få et tilstrekkelig antall sensorer, skal den emneansvarlige i samråd med pro-/visedekan for utdanning rekruttere nye sensorer.
3. Valg av undervisere

    Den emneansvarlige velger ut undervisere blant de som er godkjent, ref. pkt. 1. Den administrativt ansvarlige kan bistå den emneansvarlige i dette arbeidet. Er det ikke mulig å få et tilstrekkelig antall undervisere, skal den emneansvarlige i samråd med pro-/visedekan for undervisning rekruttere nye undervisere.

Tilbake til sakslisten

Sak 22/16

Årsrapport for det digitale arbeidet ved Det juridiske fakultet 2015

Innledning

Fra årsplanen: *Det juridiske fakultet har lange tradisjoner for å ta i bruk ulike verktøy knyttet til undervisning; fra Arvid Frihagen gjorde filmopptak av forelesninger, til bruk av ulike digitale læringsstøttesystemer fra begynnelsen av 2000-tallet og frem til i dag. I nyere tid startet fakultetet så smått å filme forelesninger våren 2012. Opptakene ble gjort tilgjengelige for studenter i form av podcasts publisert på Edublogs[55]. Siden den gang har omfanget av digitalisering i undervisning økt betydelig. Forskningsformidling har også blitt gjort digitalt både i form av filmopptak og etablering av et digitalt fagtidsskrift.*

Digitalisering slik det er ment i denne planen er digitale virkemiddel og verktøy som brukes for å fremme kvalitet i utdanning og forskning og som bidrar til å gjøre utdanning og forskning mer tilgjengelig.

I stedet for at flere elementer kun inngår i årsplanene for henholdsvis utdanning og forskning, samles alt i en egen årsplan for det digitale arbeidet. Alle årsplanene må her ses i sammenheng.

Fakultetet har siden 2012 investert i digitalt utstyr og programvare, både for å kunne digitalisere og for å kunne formidle undervisning og forskning. Noe har blitt gjort i samarbeid med DigUiB[56], mens mye av utprøvingen har blitt gjort i regi av tidligere prodekan for undervisning, nåværende visedekan for digitalisering, Knut Martin Tande. I løpet av 2014 ble det anskaffet utstyr til større filmproduksjoner, og vi har også knyttet til oss produksjonsmedarbeidere som har erfaring med planlegging, gjennomføring og redigering av filmopptak (filmproduksjon). Dette fordi erfaringene hittil viser at når man først gjør opptak, så må den tekniske kvaliteten på opptakene være god, slik at produksjonene fremstår som profesjonelle og kan ha en viss varighet.

Utviklingen av fakultetets digitaliseringsarbeid skjer gjennom den enkelte forsker/underviser sin bruk av digitale hjelpemidler i forskningsformidling og undervisning. Det er det faglige og pedagogiske som står i sentrum. Fakultetet har hatt jevnlig kontakt med universitetspedagogikkmiljøet og har fått gode tilbakemeldinger på mye av arbeidet. Det er ønskelig med et tettere samarbeid med universitetspedagogikk i fortsettelsen. Visedekan for digitalisering fasiliterer og kvalitetssikrer utviklingen av det digitale arbeidet. Mye av utviklingen skjer i grensesnittet mellom det tekniske, faglige, pedagogiske og administrative. Den administrative støtten rundt arbeidet er forankret hos den administrative ledelsen, digital koordinator, webredaktør og formidlingsgruppen.

For å forsøke å vise det totale bildet er også digitaliseringsarbeid som har forankring hos administrasjonen tatt med i årsplanen.

---

[55] http://edublogs.org/
[56] http://ww.uib.no/diguib

Fra prosjekt til ordinær drift

Fra årsplanen: *Store deler av digitaliseringsarbeidet ved fakultetet knyttet til undervisning og forskning har vært basert på enkeltpersoners engasjement og innsats og har vært drevet som prosjektorganisasjon. I 2014 har stadig flere ansatte blitt involvert i arbeidet og vi har fått på plass et støtteapparat. Støtteapparatet er fortsatt i en oppbygningsfase og det testes ut hvilken kompetanse det er behov for i fortsettelsen, og hvilket omfang støtteapparatet bør ha. Prosjektet har fått en klarere administrativ forankring ved at det er definert en administrativ leder og en digitaliseringskoordinator i administrasjonen. Vi har også knyttet til oss to produksjonsmedarbeidere. Arbeidet med å klargjøre roller og fremtidig behov vil fortsette i 2015.*

Selv om det er gjort mye innen digitalisering de siste årene, er det klart at fakultetet har knappe ressurser på området og at bruken av disse må prioriteres.

Rapport:
Våren 2015 ble det tilsatt en digital produksjonsmedarbeider i midlertidig 100 % engasjement på fakultetet for å utvide den løpende driften. Sommeren 2015 ble dette gjort om til en fast stilling, og fakultetet lyste derfor ut en fast 100 % førstekonsulentstilling som produksjonsmedarbeider. I tillegg ble det sommeren 2015 tilsatt ytterligere en person i midlertidig engasjement for seks måneder. Dette engasjementet ble lyst ut igjen i januar 2016, og fakultetet har dermed to fulltids-ansatte (en fast og en midlertidig ut august 2016) som fokuserer på videoproduksjon. De to som er ansatt har film- og TV-utdannelse fra Universitetet i Bergen, og har bakgrunn fra ulike miljøer innen profesjonell film- og TV-produksjon.

Den midlertidige produksjonsmedarbeideren er nødvendig for at Dragefjellet lærings- og formidlingssenter skal ha kapasitet til å ta på seg oppdrag for andre fagmiljø. Stillingen finansieres av inntekter fra oppdragene for andre, og er midlertidig inntil det er klart om etterspørselen etter Dragefjellets lærings- og formidlingssenters tjenester er stor nok til at stillingen vil være selvfinansierende på permanent basis.

«Dragefjellet lærings- og formidlingssenter»[57]

Fra årsplanen: *For å synliggjøre og forankre det digitale arbeidet har fakultetet opprettet Dragefjellet lærings- og formidlingssenter. Fakultetet ønsker å være en pådriver og bidragsyter for å gjøre digitale medier til en naturlig del av forsknings- og undervisningshverdagen ved UiB. Vi har derfor innledet samarbeid med Kommunikasjonsavdelingen. Vi har også stilt vår kompetanse, utstyr og arbeidskraft til disposisjon for resten av UiB ved å filme vårens doktorpromosjon i Håkonshallen, samt gjøre opptak av intervju med én ph.d.-kandidat fra hvert fakultet. Senteret vil kunne ta på seg oppdrag for andre fagmiljøer og utvikle tverrfaglig samarbeid på denne måten, både når det gjelder forskning, undervisning og formidling generelt.*

[57] http://www.uib.no/df

Rapport: I løpet av 2015 har senteret innledet et samarbeid med Det humanistiske fakultet, og har produsert promoterings- og introduksjonsvideoer for kulturvitenskap, religionsvitenskap og historie.

Senteret har også opprettet en ”Edublogs”-side for Historie hvor videonotat fra forelesninger er lagt inn. Her er det mulig for fagansvarlige å kommentere og diskutere med studentene.

Det er også laget en produksjon med institutt for filosofi, med samtaler mellom filosofer for bruk i undervisningen, og for å promotere instituttet.

Videre skal senteret sette i gang med produksjon av undervisningsvideoer for engelsk, og utvikler stadig nye prosjekter i samarbeid med de andre instituttene på HF.

Senteret har også påtatt seg et oppdrag fra MOF knyttet til ernæring.

Fra årsplanen: *Fakultetet vil gjennom deltakelse i DigUiB bidra med opphavsrettslig og kontraktsrettslig kompetanse overfor UiB i utforming av maler og avtaler.*

I 2015 lyste UiB ut en post.doc.stilling knyttet til DigUiB. Torger Kielland, fullført ph.d. ved fakultetet i 2014, ble tilsatt i stillingen.

Visedekan Knut Martin Tande har vært delvis frikjøpt til DigUiB for å kunne bistå med sin kompetanse.

Fra årsplanen: *Senteret vil bistå fakultetets ansatte i utvikling av deres digitale portefølje.*

Rapport: I 2015 ble det produsert videoer som skal sees i forkant av kursene, og annet videomateriale som skal benyttes underveis i kursene. Dette har blitt gjort for følgende emner: JUS133 Rettskilde- og metodelære og JUS134 Rettshistorie og komparativ rett på 3. studieår og for JUS111 Forvaltningsrett I på 1. studieår.

Fra årsplanen: *Fakultetet vil i løpet av 2015 arrangere et internt seminar om bruk av digitale verktøy i undervisning og forskning. Fakultetet vil i løpet av 2015 også vurdere å invitere ansatte ved UiB til et åpent seminar om bruk av digitale verktøy i undervisning og forskning.*

Rapport: På grunn av mange oppdrag og høy aktivitet både internt og eksternt, har senteret ikke hatt kapasitet til å gjennomføre det interne seminaret om bruk av digitale verktøy i undervisning og forskning, ei heller å invitere ansatte ved UiB til et åpent seminar om dette.

Det er startet opp en møteserie med de emneansvarlige på hvert studieår der de pedagogiske mulighetene med ulike digitale format, samt ny digital læringsplattform presenteres. Universitetspedagogikk bidrar også inn i disse møtene som arrangeres i samarbeid mellom visedekanene for utdanning og for digitalisering og studieseksjonen.

Bruk av digitale verktøy i forskningsformidling

Fra årsplanen: *I 2014 startet arbeidet med å bruke digitale medier i forskningsformidling ved fakultetet. Dette kan blant annet gjøres ved opptak og publisering av foredrag, faglige diskusjoner og presentasjoner av forskningsprosjekter. Det digitale er kun virkemiddel for å fremme målene til fakultetet. Ved å få tilgang til flere og bedre formidlingskanaler vil forskningen synliggjøres mer både internt og eksternt. Dette arbeidet vil fortsette i 2015.*

Rapport: Våren 2015 ble det laget en reportasje fra en internasjonal konferanse i erstatningsrett i Wien, i samarbeid med forskningsgruppen for erstatningsrett. Det har også i løpet av året vært produsert flerkameraproduksjoner av en rekke konferanser og arrangementer i forskjellige lokaler, deriblant Studentsenteret, Universitetsaulaen og Litteraturhuset i Bergen. Dette har vært gjort på oppdrag også utenfor fakultetet.

Mer konkret kan opptak fra følgende arrangementer nevnes:

- Bergen Lecture 2015 som ble holdt av Michael S. Moore, samt intervju med Moore
- Høyesterettssymposiet i 'Egget' i april.
- Foredrag og diskusjoner i forbindelse med lanseringen av boken 'Høgsteretts historie 1965-2015' på Litteraturhuset

Alle disse opptakene er publisert og ligger tilgjengelig på nettsidene. Videre er opptak av foredrag og diskusjoner fra Høyesterettskonferansen i aulaen i september i postproduksjon.

Fra årsplanen: *Det er det faglige som står i fokus og forskergruppene vil derfor ha en sentral rolle i arbeidet med å velge ut aktivitetene som skal digitaliseres. Senteret vil bistå så langt ressursene tillater det. Det tverrfaglige forskningsprosjektet om Magnus Lagabøtes landslov[58] og forskningsprosjektet Strafferettssystemets funksjonalitet[59] er eksempler på at det benyttes digital presentasjon/formidling av eksternfinansierte forskningsprosjekter.*

Rapport: I det tverrfaglige Landslovsprosjektet er det gjort opptak i flere deler av landet, deriblant Nasjonalbiblioteket i Oslo, Nidarosdomen i Trondheim, Agatunet i Hardanger og Håkonshallen i Bergen. Disse opptakene er ment til å brukes i både undervisning ved fakultetet, og til å formidle forskingsprosjektet til eksterne. Opptakene er nå i postproduksjon.

Når det gjelder opptak knyttet til Strafferettssystemets funksjonalitet ble det gjort opptak av politirettskonferansen i 2015, og senteret har også begynt med opptak knyttet til presentasjon av prosjektet i sin helhet.

***Fra årsplanen**: I 2014 vedtok dekanen at fakultetets disputaser skal filmes dersom det gis samtykke fra ph.d.-kandidat og opponenter. Det er utviklet rutiner for dette og første disputas filmes sannsynligvis våren 2015.*

---

[58] http://folk.uib.no/hnooh/landslov/
[59] http://www.uib.no/prosjekt/srf

Rapport: Det er ikke blitt filmet fra disputaser i 2015. Når vi kommer dit at forhåndssamtykke rutinemessig innhentes, skal det videre være relativt enkelt å få i stand automatiske opptak av disputaser i auditorium 2. Rent teknisk vil det derfor ikke være verken komplisert eller arbeidskrevende å gjøre filmopptak av disputaser så sant samtykke fra kandidaten foreligger.

Fra årsplanen: *Bruk av digitale hjelpemidler til å formidle forskningsresultat, kan også bli et konkurransefortrinn i søknader om eksterne forskningsmidler.*

Rapport: Det er lagt inn ambisjoner om digitalisert formidling i de aller fleste søknadene om eksterne forskningsmidler i 2015.

Open Access

Fra årsplanen: *E-tidsskriftet «Bergen Journal of Criminal Law & Criminal Justice» ble etablert i 2013, og fortsetter i 2015. Tidsskriftet kommer ut to ganger årlig og gjøres tilgjengelig for et nordisk og internasjonalt publikum gjennom ordningen med open access.*

Rapport: E-tidsskriftet «Bergen Journal of Criminal Law & Criminal Justice» kom ut med to numre også i 2015. Hvert nummer har fem fagfellevurderte artikler, hvorav 1-2 er bidrag fra fakultetets forskere. Årets 11 artikler er hittil lastet ned 1100 ganger, mens tidsskriftets totale produksjon av 35 artikler er lastet ned totalt 11 800 ganger siden oppstarten i 2013.

Fra årsplanen: *Det arbeides med løsninger for å gjøre nye ph.d.-avhandlinger tilgjengelig for et bredt publikum via open access i løpet av 2015. Plattform er valgt. Denne kanalen skal gi avhandlingene publikasjonspoeng som monografier og vil sikre at alle ph.d.-avhandlinger blir publisert. Per i dag er det ca. en tredjedel av ph.d.-avhandlingene i rettsvitenskap som ikke blir gitt ut som bok på forlag.*

Rapport: Planene om å få utgitt nye ph.d.-avhandlinger i Open Access med en redaksjonell prosedyre som gir publikasjonspoeng, står ved lag. Prosessen avventer drøftelser de tre norske juridiske fakultetene imellom, noe som er ventet vil kunne finne sted i 2016.

Bruk av digitale verktøy i undervisning

Fra årsplanen: *Som nevnt innledningsvis gjorde fakultetet de første opptakene av forelesninger i nyere tid våren 2012. Nå filmes forelesningene på alle obligatoriske emner og på flere spesialemner, og publiseres fortsatt som podcasts på Edublogs. Fra våren 2013 har stadig flere kursansvarlige tatt i bruk spørsmål og svar-funksjonen i Edublogs for mer interaktivitet med studentene.*

Det har blitt eksperimentert noe med opptak av faglige diskusjoner mellom forskere til bruk i undervisningen. Dette arbeidet vil utvikles videre i 2015.

Digitale medier åpner for å gjøre andre typer opptak enn av forelesninger som kan ha lengre varighet og eventuelt fylle faglige tomrom i det enkelte fag. Slike filmproduksjoner må spesialtilpasses det enkelte emne og kan ha helt andre formater enn forelesninger.

Digitale hjelpemidler åpner også for å kunne gjøre tradisjonelle forelesninger mer interaktive for studentene, for eksempel ved bruk av «klikkere» i form av hjelpemidler som Socrative[60], stille spørsmål til studentene og diskutere ut fra deres tilbakemeldinger.

Rapport: Senteret har i løpet av året testet ut ulike former for hvordan video kan implementeres i undervisningen, og videreutvikler denne typen formater fremover.

Det er blant annet gjort opptak av diskusjoner mellom fagpersoner som tar for seg bestemte temaer knyttet til undervisningen. Slik får studentene se at det finnes ulike innfallsvinkler, og ulike tolkninger knyttet til problemstillingene de møter på, og dermed er videoen med på å illustrere hvordan de kan tenke kritisk. I tillegg er det laget en del kortere introduksjonsvideoer til ulike fag.

”Flipped Classroom” er også noe som har blitt fokusert på i 2015. I den forbindelse har det blitt laget flere kortere videosnutter som tar opp og konkretiserer bestemte temaer og begreper. Her er målet at studentene skal se videoene før forelesning, slik at det frigjøres tid til økt interaksjon i forelesningene.

Fra årsplanen: *Det må utredes hvilken kapasitet fakultetet bør ha til å støtte opp om digitale pedagogiske hjelpemidler i undervisningen. Det vil utarbeides skisser for ulike «digitaliseringspakker» av ulikt omfang som kan synliggjøre overfor de kursansvarlige hvilke muligheter som ligger i bruken. Fakultetet vil også vurdere kapasitet for å kunne tilby kurs og ekstra opplæring til de som ønsker det.*

Det bør også utredes hvordan støttefunksjonene ved de ulike digitaliseringsformene kan forenkles og effektiviseres.

Rapport: Ved de to digitale produksjonsmedarbeiderstillingene har fakultetet en viss kapasitet til å støtte opp under digital utvikling i kursene. Fakultetet er imidlertid fortsatt i startfasen for dette arbeidet, og utvikling og aktivitet fremover vil kunne gi en pekepinn på behov. Møteserien med de emneansvarlige på hvert studieår om pedagogiske mulighetene med ulike digitale format, samt ny digital læringsplattform er en del av dette arbeidet.

Filming av emnepresentasjoner

For å øke rekrutteringen til spesialemner med eksterne kursansvarlige (spesielt engelske emner) kan det vurderes å lage korte filmer som presenterer emnene. Disse filmene kan brukes i markedsføring av emnene for internasjonale studenter og i presentasjon av emnene på informasjonsmøtet for 5. studieår.

Rapport: Det har ikke blitt laget noen slike presentasjoner i løpet av 2015 men en slik presentasjon er under planlegging våren 2016.

---

[60] http://socrative.com/

Nytt læringsstøttesystem

UiB skal erstatte læringsstøttesystemet Mi Side (dotlrn) med et nytt system (Canvas[61]), og fakultetet er forespurt om å være pilot fra høsten 2015. Vi er i dialog med sentraladministrasjonen for å få klarlagt hvor stort omfang piloten kan få. Vi vil deretter gå i dialog med de enkelte kursansvarlige på aktuelle studieår.

Rapport: 1. studieår ble fakultetets pilot fra høsten 2015. Arbeidet startet i juni 2015. Høsten var det en pilot-versjon (nedskalert versjon) av Canvas som ble benyttet. Fra og med vårsemestert 2016 benyttes fullversjonen av Canvas. Piloten på 1. studieår fortsetter våren 2016. Alle fakultetets emner skal over i Canvas fra og med høstsemesteret 2016.

Det er våren 2016 nedsatt en lokal administrativ prosjektgruppe som blant annet skal utarbeide en emnemønstermal, lage en opplæringsplan for både emneansvarlige, undervisere og administrativt ansatte og vurdere hvordan Canvas kan dekke behovet for å nå ut med informasjon til ulike studentgrupper.

Ph.d.-opplæring

Webmøteverktøyet Adobe Connect har blitt brukt ved gjennomføring av flere av ph.d.-kursene ved fakultetet. Dette gjør at stipendiater som for eksempel er på forskningsopphold i utlandet, og eksterne kandidater som er bosatt andre steder i landet, kan få med seg forelesninger og delta i diskusjoner. Dette vil fortsette også i 2015.

Rapport: På ph.d.-programmet filmes forelesninger ved behov. Det har ikke blitt gjort i 2015 fordi alle stipendiatene har vært til stede i Bergen.

Ellers er de ansvarlige for ph.d.-programmet bevisste på benytte digitale løsninger for slik å skrive ut og trykke opp mindre. Isteden sendes mer ut som pdf-filer. Dette er for eksempel aktuelt for tekstsamlinger til seminarer og lignende.

Etter- og videreutdanning

De kursansvarlige for etter- og videreutdanningsemnet JUR640 Planrett har i sin kursevaluering for 2014 fremhevet at deler av kurset kan egne seg som nettkurs. Fakultetet vil i samarbeid med de kursansvarlige utrede mulighetene for dette i 2015 for potensiell oppstart i 2016.

Høsten 2015 vil fakultetet gjøre filmopptak i oppdragsemnet JUR601 og på sikt vurdere om emnet kan gjøres tilnærmet heldigitalt.

Rapport: Emneansvarlig for JUR640 Planrett ønsker av kapasitetshensyn å legge emnet på is etter høstsemesteret 2015. Emnet vil derfor ikke kunne benyttes som pilot for utvikling av modell for nettbasert videreutdanning i denne omgang.

---

[61] http://www.canvaslms.com/

Oppdragsemnet JUR601 Innføring i jus for næringslivet har hatt flere digitale elementer. Forelesninger har blitt filmet, emneansvarlig har laget flere tilpassede filmklipp og Edublogs har blitt benyttet som verktøy for kommunikasjon med studentene.

Evaluering av digitale verktøy i utdanningen

Evaluering av digitale verktøy i utdanningen har frem til nå vært gjennom ordinære referansegruppemøter, samt at Studiebarometeret har meldt noe tilbake. Fakultetet vil i løpet av 2015 utarbeide en studentundersøkelse for å kartlegge studentenes bruk og utbytte av filmopptak i undervisningen.

Det kan vurderes om universitetspedagogikkmiljøet bør involveres i evalueringene.

Rapport: Til tross for at fakultetet i flere år har benyttet digitale verktøy, så er vi fortsatt i startfasen med en mer målrettet bruk i det enkelte emne. Fakultetet har derfor vurdert det som for tidlig å gjennomføre en større evaluering utover den evalueringen som allerede skjer innen det enkelte emne.

Digital vurdering (eksamen)

Fra årsplanen: *Fakultetet har vært pilot på digitale eksamener ved UiB siden våren 2012, men da kun på spesialemner. Våren 2015 avholdes de første piloteksamenene på obligatoriske emner. Første pilot går av stabelen 24. april 2015 i fakultetets egne, nyrenoverte lokaler i gamle Dragefjellet skole. Målet er at alle skoleeksamener ved fakultetet skal avholdes digitalt fra og med høsten 2015.*

Det er nedsatt en administrativ arbeidsgruppe ved fakultetet, ledet av digital koordinator, som arbeider med digital eksamen, både opp mot sentraladministrasjonen og for å utarbeide informasjonsmateriale til studenter, lærere og sensorer. Overgangen til fulldigital eksamen innebærer nye måter å arbeide på for alle involverte. Det vil derfor være et særlig fokus på opplæring og på utarbeidelse av nye prosedyrer, rutiner og maler.

Pilotene vil bli evaluert i samarbeid mellom fakultetet og Studieadministrativ avdeling.

Fakultetet har en løpende dialog med Juridisk studentutvalg om arbeidet.

Innføring av digital eksamen åpner også for å kunne teste ut nye prøvingsformer. Dette står det mer om i årsplan for utdanning

Rapport: Prosjektgruppen gjennomførte et grundig arbeid frem til piloteksamenen 24. april 2015 og piloteksamenen var vellykket. Prosjektgruppen har hatt en god og tett dialog med JSU, DigUiB, Studieadministrativ avdeling, IT-avdelingen og Eiendomsavdelingen i dette arbeidet. Etter at prosjektet var ferdig har det blitt gjort et stort administrativt arbeid med å få digital eksamen over i en ren driftsfase. Prosjektgruppen har utviklet ny informasjon til studentene, nye rutiner, prosedyrer og maler. I januar 2016 ble det gjennomført et evalueringsmøte med DigUiB der alle involverte deltok, blant annet fordi Det juridiske

fakultet er det første fakultetet ved Universitetet i Bergen som har gjennomført alle eksamenene digitalt gjennom et helt semester.

I mars 2016 inviterer DigUiB sammen med studieseksjonen ved Det juridiske fakultet til et studieadministrativt erfaringsseminar om digital eksamen.

Rent logistikkmessig er det utfordrende å gjennomføre så store eksamener i så mange små lokaler som det gjøres på Dragefjellet skole.

DigUiB har hatt flere studentevalueringer siden oppstarten. Studentene gir positive tilbakemeldinger på digital eksamen: de har en helt annen ro før eksamen nå når de får sitte i lokaler de kjenner, bruk av tastatur gir dem færre fysiske plager, de skriver raskere og de kan lettere redigere tekst.

Det har vært få større feil ved den digitale løsningen, og de småproblemene som har oppstått i eksamenslokalene har blitt løst fortløpende på en måte som studentene er tilfreds med.

Foreløpig har digital eksamen ikke ført til at nye vurderingsformer har blitt testet ut. De justeringene som har blitt gjort er på emnene på 4. studieår der eksamenstiden er utvidet til 6 timer, mens oppgaveteksten skal ha omtrent samme omfang som ved en 4-timers eksamen. Dette for å gi studentene mer tid til refleksjon. Samme tilpassing er gjort på JUS124 Tingsrett på 2. studieår og på JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter på 3. studieår. Ordningen skal evalueres etter to gjennomføringer.

Det kommer stadig nye oppdateringer i Inspera og tidlig i 2016 ble sensor-delen av Inspera kraftig forbedret da det ble mulig å kommentere fortløpende i teksten, mens man tidligere hadde måttet notere på eksternt medium eller kun som en samlet sluttkommentar.

I løpet av våren 2016 vil fakultetet gjennomføre en evaluering av digital sensur blant fakultetets sensorer for å kartlegge hvordan digital eksamen fungerer sett fra sensors ståsted.

Forskningsbasert undervisning

Fra årsplanen: *Digitale medier kan gjøre det enklere å trekke forskningen inn i undervisningen og å få til vekselvirkninger mellom de to. Dette ser vi allerede eksempler på der filmopptak av faglige diskusjoner mellom forskere og forskningsforedrag benyttes i undervisningen. For eksempel kan delen om problemformulering fra ph.d.-kurset Grunnlinjen filmes og bli en læringsressurs for masterstudenter som skal i gang med skriving av masteroppgave. Fakultetet vil stimulere til økt utvikling på området.*

Rapport: Opptak fra Høyesterettssymposiet vil gjøres tilgjengelig for studentene i JUS133 Rettskilde og metodelære våren 2016 og bli brukt til å belyse diskusjonen om Høyesteretts rolle. Videre vil opptak fra blant annet Landslovsprosjektet bli benyttet i undervisningen i JUS134 Rettshistorie og komparativ rett våren 2016.

Fakultetets nettsider

Fra årsplanen: *Fakultetet var pilot da UiB gikk over til ny plattform for sine nettsider i 2013. Nettsider må stadig oppdateres og utvikles for at vår virksomhet skal oppfattes som relevant av omverden. Fakultetets nettsider er en viktig formidlingskanal.*

Det arbeides med å utvikles film, bilder og presentasjon av grupper og prosjekter som kan benyttes på forskergruppenes nettsider på eksternfinansierte prosjekter sine nettsider.

På slutten av 2014 ble malen for personsider på UiB sine nettsider oppdatert, og det er nå enklere for den enkelte ansatte å synliggjøre sin kompetanse med blant annet søkeord og å synliggjøre forskningsproduksjon. Den enkelte ansatte må selv oppdatere sin personside, men fakultetsadministrasjonen stiller med brukerstøtte for de som måtte ønske dette.

Rapport: I 2015 har det blitt gjort et større arbeid med de ansattes personsider i ansattkatalogen på nettsidene. Personsidene er mye besøkt, og det er et mål at alle skal minimum ha et profilbilde og kompetanseområder synlig på profilsiden sin, både på norsk og engelsk. I forbindelse med dette ble det satt opp to dager med felles fotografering på fakultetet, for å skape et profesjonelt og enhetlig uttrykk i ansattkatalogen.

Det jobbes kontinuerlig med nettsidene til fakultetet, og fra høsten 2015 startet webgruppen på fakultetet med møter hver tredje uke for å få en systematisk gjennomgang og opprydning av alle publiserte nettsider tilhørende fakultetet. Når gjennomgangen av de norske nettsidene er ferdig, vil gruppen starte et større arbeid med de engelske nettsidene.

Oppdatering av forskergruppenes nettsider er lagt til Dragefjellet lærings- og formidlingssenter.

Fakultetet i sosiale medier

Fra årsplanen: *Fakultetet har hatt en aktiv Facebook-side[62] siden mars 2012. Dette er per i dag det eneste sosiale mediet fakultetet er aktivt på. Fakultetet vil fortsette arbeidet med å være synlig på Facebook i 2015.*

Fakultetet har også en Vimeo-konto[63]. Siden ble opprettet i 2014, og er foreløpig tatt i bruk for å vise filmer fra doktorpromosjonen i Håkonshallen. I 2015 vil fakultetet fortsette å bruke Vimeo som plattform for å vise frem de filmene fakultetet lager.

Rapport: Det juridiske fakultet er aktivt til stede på Facebook. 16.02.2016 har fakultetet 2595 følgere. Facebooksiden brukes i stor grad til å dele nyheter, kronikker og arrangementer med følgerne, og det er et mål at studenter ved fakultetet skal fortsette å følge Facebooksiden også etter de er ferdige som studenter, slik at vi på den måten kan holde kontakt med alumnene våre.

---

[62] https://www.facebook.com/UiBJus
[63] https://vimeo.com/uibjus

Fakultetets Vimeo-konto brukes som plattform for filmene som produseres av Dragefjellet lærings- og formidlingssenter.

Nytt tiltak: Nyhetsbrev

I tillegg til tiltakene som stod i årsplanen, har fakultetet i løpet av året opprettet et elektronisk nyhetsbrev. Første nummer ble sendt til alumner, samarbeidspartnere og venner av fakultetet 25. mai 2015. Det ble laget to utgaver: en norsk og en engelsk. Planen er å sende ut tre nyhetsbrev årlig. I tillegg til den første utgaven i mai, har det blitt sendt en utgave i november 2015 og en i februar 2016. Målet med nyhetsbrevet er å øke fakultetets omdømme ved å vise frem det gode arbeidet som utføres, både innen forskning og utdanning. I nyhetsbrevet blir også mottakerne invitert til arrangementer på fakultetet, og de får informasjon om ledige stillinger fakultetet kan tilby. På nettsiden ligger det en lenke der interesserte kan melde seg på til nyhetsbrevet.

Administrasjon og E-forvaltning

Fra årsplanen: *Den statlige forvaltningen, inkludert UiB, gjøres stadig mer digital. For deler av arbeidet er vi avhengig av Difi og sentraladministrasjonen ved UiB. Lokalt vil administrasjonen fortsette arbeidet med å forenkle saksbehandling gjennom å digitalisere flere søknadsskjemaer i 2015. Arbeidet med å videreutvikle lokal administrativ kvalitetshåndbok og rutiner på wiki og utvikling av ansattwiki fortsetter i 2015.*

Fakultetets administrasjon besitter høy kompetanse på bruk av digitale saksbehandlingssystemer og andre digitale hjelpemidler, og har fokus på å videreutvikle denne kompetansen hos den enkelte medarbeider.

Rapport: Ansattwiki er på luften, og lokal administrativ kvalitetshåndbok og rutiner på wiki (juradm-wiki) er videreutviklet. Administrasjonen bruker nå også wiki til møtereferater, og dette bidrar til god informasjonsflyt og økt transparens.

Særlig studieseksjonen har i løpet av året effektivisert en rekke ulike søknads- og saksbehandlingsprosesser ved å bytte ut søknadsskjema på papir med søknads- eller registeringsskjema i Skjemaker, et webbasert skjemaverktøy som tilbys av IT-avdelingen.

Skjemaker er tatt i bruk både for bestilling av bekreftelse på oppnådd grad, i prosessen for utstedelse av vitnemål, ved søknad om forhåndsgodkjenning og endelig godkjenning av delstudier i utlandet, ved søknad om godskriving av ekstern utdanning og ved melding om gjentak av bestått eksamen til kontinuasjonseksamen for studenter som ikke kan møte til ordinær eksamen på grunn av utenlandsstudier. Les mer om de ulike effektiviserings- og forenklingstiltakene ved hjelp av skjemaker i Årsrapport for utdanning 2015.

Nytt tiltak: Nytt telefonsystem for informasjonssenteret

I mars 2015 tok informasjonssenteret og studieseksjonen i bruk telefonsystemet Solidus. Solidus er et profesjonelt sentralbordsystem med køsystem og mulighet for flere brukere å være pålogget samtidig. Dette gjør informasjonssenteret bedre rustet i hektiske perioder, og det gir fakultetet

mulighet til å holde telefonen åpen i perioder hvor informasjonssenteret ellers er stengt, for eksempel i ferier og ved sykdom. Dette forbedrer servicenivået til fakultetet og informasjonssenteret betraktelig. Med det nye telefonsystemet får informasjonssenteret også detaljert statistikk over antall innringninger og servicenivå.

Tilbake til sakslisten

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Mandag 11. april 2016 kl. 13:15 – 14:20.
Møterom 546

Til stede:
Bjørn Henning Østenstad (a) – fungerende leder
Anneken Sperr (a)
Eirik Holmøyvik (a) – var for Bjørnar Borvik
Jonas Jensen (b)
Kjersti Bakke Sørensen (c)
Sandra Guderud (d)
Ine Osland (d) – vara for Vegard Fosso Smievoll

Sekretær: johanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

Neste møte: 24. mai 2016

Sak 23/16	**Godkjenning av innkalling og dagsorden**
	Innkalling: Ingen merknader Dagsorden: Ingen merknader
Sak 24/16	**Orienteringssaker**
1	Protokoll fra SU 3. mars 2016. Godkjent på sirkulasjon 7. mars. ***OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.***
2	Fullmaktsvedtak a) JUS250-2-A og C og JUS276-2-A Emnebeskrivelse Eksamenskompendium b) JUS112 Arve- og familierett Litteratur c) JUS257-2-B Tilleggslitteratur Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til Johanne.spjelkavik@jurfa.uib.no De publiseres også sammen med innkallingen og protokollen på Studieutvalgets nettside: http://www.uib.no/jur/24968/studieutvalget
Sak 25/16	**Saker til drøftelse/høring/uttalelse**
1	Invitasjon fra KD til å komme med innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning. https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/innspill-til-stortingsmelding-om-kvalitet-i-hoyere-utdanning/id2476318/ https://www.regjeringen.no/contentassets/92639b41fdc740cf95d39750b6173c20/uh_invitasjon-til-a-gi-innspill-til-stortingsmelding-om-kvalitet-i-hoyere-utdanning-l1015809.pdf Lenkene i brevet: 1. Tilstandsrapporten: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/tilstandsrapporten-2015/id2409832/ 2. Studiebarometeret: http://www.nokut.no/Om-studiebarometeret 3. Kandidatundersøkelsen 2013: http://www.nifu.no/publications/1136017/ 4. Evalueringen av kommersialisering av offentlig finansiert forskning: http://www.nifu.no/publications/1258280/ 5. Produktivitetskommisjonens rapporter: http://produktivitetskommisjonen.no/ 6. Den igangsatte evalueringen av kvalitet og kvalitetsarbeid i norsk høyere utdanning som først ferdigstilles i 2017: http://hdl.handle.net/11250/2360501 7. ECTS Users Guide 2015: http://ec.europa.eu/education/ects/users-guide/docs/ects-users-guide_en.pdf ***OBS – eksterne lenker – må lastes ned separat.***
SU uttaler	Det ble orientert om sammenhengen høringen inngår og om prosessen ved UiB. UiB tar sikte på en felles høringsprosess, og utarbeider et utkast på grunnlag av innspill som er kommet til nå. Dette utkastet vil enhetene få anledning til å kommentere på. Dersom det lar seg gjøre innenfor aktuelle frister, vil SU ha seg forelagt forslaget fra UiB og utkast til svar herfra.
2	Prosjekgruppe MittUiB – foreløpig rapport.
SU uttaler	Studieutvalget tar rapporten til orientering og uttrykker tilfredshet med det arbeidet som er gjort.

	Vedtakssaker
Sak 26/16	Opprette nytt spesialemne JUS292-2-A Introduction to Chinese Law. Forslag med emnemal fra emneansvarlig Bjørnar Borvik.
Vedtak	Det tilrås overfor fakultetsstyret at spesialemnet JUS292-2-A Introduction to Chinese Law opprettes med virkning fra høsten 2016. *Avstemning: 6 stemte for, 1 stemte imot.* I avveiingen av hensynene for og imot opprettelsen, la flertallet avgjørende vekt på de klare signalene som har kommet fra fakultetsstyret med hensyn til satsing mot Kina. Mindretallet (Holmøyvik) la vekt på følgende for sin dissens: • Opprettelsen av emnet bryter med fakultetsstyrets vedtak i sak 82/15 om ikke å opprette nye spesialemner pga. manglende administrativ kapasitet. Selv om emnet er fullfinansiert fra Kina, vil det medføre (minst) like store administrative omkostninger som andre spesialemner. • Studieutvalget har ikke fått forelagt noe informasjon eller oppgitt noen (vektige) grunner for at dette spesialemnet ikke kan vente med å opprettes før den lovede gjennomgangen av fakultetets spesialemner er fullført. Fakultetets kinasatsing står og faller ikke på om dette spesialemnet opprettes nå. Mindretallet har tillit til at Fakultetsstyret i sak 82/15 også var klar over at fakultetet hadde en kinasatsing, og at det samme styret hadde evner til å se en sammenheng. • Om Fakultetsstyret oppretter spesialemnet, vil det i så fall ha gjort to unntak fra opprettelsesstansen på to forsøk (se også sak 83/15), noe som på sett og vis er imponerende, men like fullt er lite tillitsvekkende saksbehandling. • Vel vitende om og enig i fakultetets kinasatsing, er mindretallet heller ikke overbevist om at opprettelsen av et overflatisk introduksjonsemne om et perifert tema er det masterstudiets femte studieår trenger akkurat nå. Det pågående arbeidet med ny studieordning har vist at spesialemnenes tilfeldige opprettelse (8 emner i 2014 og 2015) og grunne innhold utgjør en vesentlig kvalitativ mangel ved dagens studieordning. Når det gjelder det aktuelle spesialemnet vil de av våre studenter som skal arbeide mot Kina i framtiden, trolig jobbe med internasjonal kontraktsrett og lignende. De vil neppe ha stor glede av en introduksjon til kinesisk familierett, statsrett og annet. Også derfor bør Fakultetsstyret vente med å godkjenne også dette spesialemnet til den bebudede helhetlige gjennomgangen av vår spesialemneportefølje foreligger. • Til slutt stiller mindretallet spørsmål ved fakultetets prioriteringer. Her velger man i sak 82/15 å nekte opprettelsen av et spesialemne i forfatningshistorie, der fremveksten av og grunnprinsippene for den moderne rettsstaten er hovedtema, for i stedet å opprette et spesialemne i rettsstatens rake motstykke, nemlig kinesisk rett. I en tid der rettsstaten er under massivt press rundt om i verden, også i vårt nære Europa, hvilket signal sender vi her?
Sak 27/16	Nedlegging av JUS 258-2-A Norsk konkurranserett /sammenslåing med JUS 258-2-B Competition Law, og endring av emneansvarlig for JUS 258-2-B Competition Law. Forslag fra emneansvarlig Tore Lunde med merknader fra studieadministrasjonen.
Vedtak	1. Studieutvalget tilrår overfor fakultetsstyret at 258-2-A Norsk konkurranserett legges ned med virkning fra våren 2017. Eksamen tilbys høsten 2016. 2. Emneansvarlig for JUS 258-2-B Competition Law skal være Ronny Gjendemsjø (førsteamanuensis) med virkning fra vedtakstidspunktet.
Sak 28/16	Booking av kollokvierom. Forslag fra studieadministrasjonen.
Vedtak	1. Ordningen med booking av kollokvierom i UiBs rombookingsystem opphører fra og med høsten 2016. 2. Gruppeleder for studieadministrasjon får ansvar for å sette sammen en gruppe som utarbeider en modell for å gjøre tilgjengelige rom for kollokvier oversiktlig for studentene. Gruppen skal inkludere en representant fra JSU. 3. Det tas ikke sikte på en realitetsendring med hensyn til hvilke rom som stilles til disposisjon.
Sak 29/16	Emneansvarlig for JUS122 Erstatningsrett. Forslag.
Vedtak	Knut Martin Tande oppnevnes som emneansvarlig for JUS122 Erstatningsrett for studieåret 2016/2017, inkludert kontinuasjonseksamen i 2017. Deretter tar Anne Marie Frøseth og Bjarte Askeland over.
Sak 30/16	Opptaksreglement for toårig masterprogram. Forslag om endring.

Vedktak	1. Opptaksreglement for toårig masterprogram endres som foreslått. 2. § 6 oppheves.

Eventuelt

Bjørn Henning Østenstad
Fungerende leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Til studieutvalget
Fra Prosjektgruppe Canvas/Mitt UiB
v/Kari Kaland Bjorøy
05.04.2016

Prosjektgruppe Canvas/Mitt UiB - Foreløpig rapport

Prosjektgruppen består av:

Kari Kaland Bjorøy (leder)
Sigrid Haugros
Veronica Ljosheim
Nina B. Strandbakken
Anne Torekoven
Tim Wassmo

Kjersti Bakke Sørensen er referanseperson for gruppen.

Prosjektgruppen ble bedt om å rapportere om arbeidet frem til Studieutvalgsmøtet 12. april. Endelig rapport vil foreligge til Studieutvalgsmøtet 24. mai.

1.studieår var høsten 2015 med på prøveprosjektet hvor Mi side Pilot (Canvas) ble benyttet i stedet for Mi Side. Fra 2016 innførte UiB den nye læringsplattformen Mitt UiB (Canvas) og 1. studieår benytter Mitt UiB.

Møter
Gruppen har hatt 2 møter, hhv 4. og 15.3, og skal ha sitt tredje møte 6.4 (etter at foreløpig rapport måtte være levert for utsending til dette møtet).

Emnersider, side for Det juridiske fakultet og studieprogramsider
Mitt UiB er tatt i bruk også på 3. studieår våren 2016. Først ut er JUS133 v/Tande. Her er emneside opprettet, studenter overført og emnet gjennomføres i disse dager. Neste ut er JUS134 v/Sunde. Også her er emneside opprettet, studenter overført, men dette emneet er ikke publisert enda. Studentene på 3. studieår er informert om at Mitt UiB skal brukes på begge disse emnene. Tande vurderer også å ta i bruk Mitt UiB på 2 engelskspråklige spesialemner (JUS273-2-A og JUS273-2-C) så også disse har også fått opprettet emnesider. I tillegg er det opprettet emnesider for høstemnene, samt egne sider for studieprogram slik at vi kan gi spesifikk informasjon til studenter på MAJUR, INTL-JUS, JUSVALG m.m.

Emnemønstermal
Det vil bli utarbeidet en mønstermal for fakultetets emner både på norsk og engelsk slik at emnestrukturen blir mest mulig gjenkjennelig for studentene fra emne til emne.

Prosjektgruppen har i første omgang prioritert dette arbeidet siden de vitenskapelige og studieårsansvarlige snart må starte oppbyggingen av høstens emner. Mitt UiB er en læringsplattform og ikke bare et administrativt verktøy. Det er derfor viktig at emnesidene bygges opp av- og i samarbeid med de emneansvarlige.

Da 1. studieår startet opp med pilotprosjektet var det ingen brukerveiledning som viste hvordan et emne kunne bygges opp eller hva det burde inneholde.
Hver enkelt i prosjektgruppen har derfor gjennomgått ett av emnene på 1. studieår for å se om:

- *Det var lett å finne informasjon som f.eks. meldinger fra fakultetet, arbeidsgruppeoppgaver, obligatorisk kursoppgave, informasjon om obligatorisk undervisning/div. regler og hvor lett er det å finne igjen lenker hvis du har sett en tidligere, etc.*
- *Om samme informasjon lå flere steder og hvor er det var mest fornuftig å fjerne dette (det var bevisst lagt flere steder i begynnelsen, men det bør ikke være behov for det til vanlig)*
- *Om emnets Hjem-side hadde de nødvendige lenkene, om noen burde fjernes, få nytt navn etc.*

På bakgrunn av dette er vi nå i gang med å lage «MAL – oppstart nye kurs» hvor vi tar utgangspunkt i en lik Hjem-side. I tillegg førsøker vi å benytte de samme modulene hvor vi kan legge inn felles informasjon (f.eks. lenker til fakultetets nettsider om obligatorisk deltagelse, eksamen, hjelpemidler etc). I Mitt UiB bruker vi «Moduler», dette er som en slags innholdsfortegnelse på hva studentene finner under det aktuelle emnet. En modul kan være: Kursinformasjon, forelesninger (notater o.l.), arbeids- og storgrupper (oppgaver og info om disse), eksamen og sensur etc.

Å ha en MAL gjør det enklere ved opprettelse av nye emner fordi vi da slipper å legge inn samme informasjon på hvert emne. Neste gang kurset går, kan vi kopiere fjorårets informasjon. Da kan vi velge hva vi vil kopiere, om vi f.eks. også vil ha kopi av oppgaver, filer etc. som var brukt året før.

Et utkast til mønstermal og utdrag av Moduler under JUS113 ligger vedlagt.

Lokal opplæring/brukerstøtte
Vi har startet arbeidet med å se på opplæringsplan for både administrativt og vitenskapelig ansatte, men denne er ikke ferdig utarbeidet. DigUiB vil etter all sannsynlighet gjennomføre en kort opplæring/gjennomgang av Mitt UiB på fakultet i uke 17 og 22. Dette vil det kommer nærmere informasjon om.

De emneansvarlige i de emnene som starter opp nå i vår har fått tilsendt brukerdokumentasjon til Mitt UiB. I tillegg har de fått informasjon om at undertegnede kan være behjelpelig dersom de har spørsmål.

Utklipp som viser Hjem-siden pr. i dag:

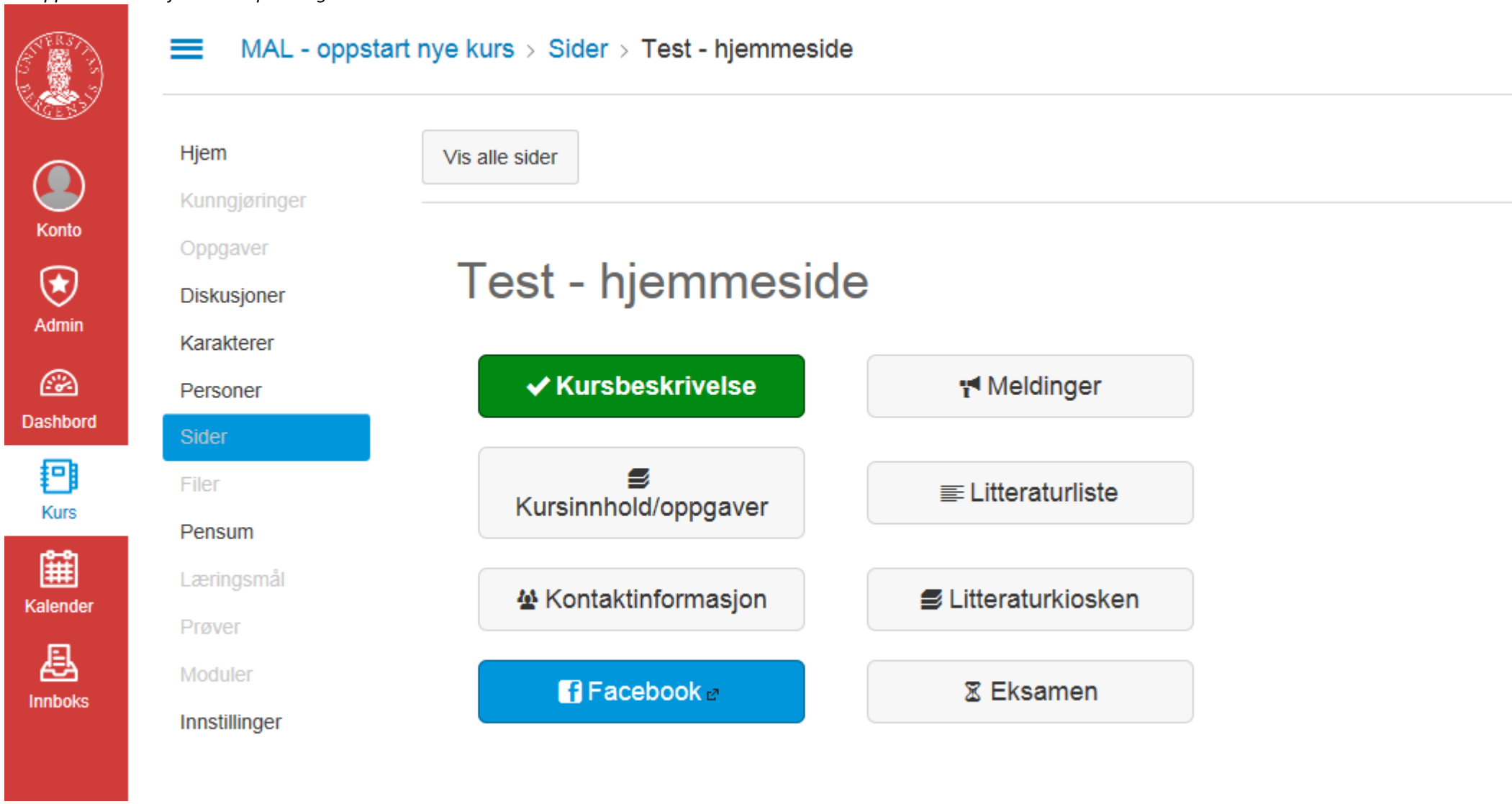

Utklipp som viser utdrag av Moduler fra US113:

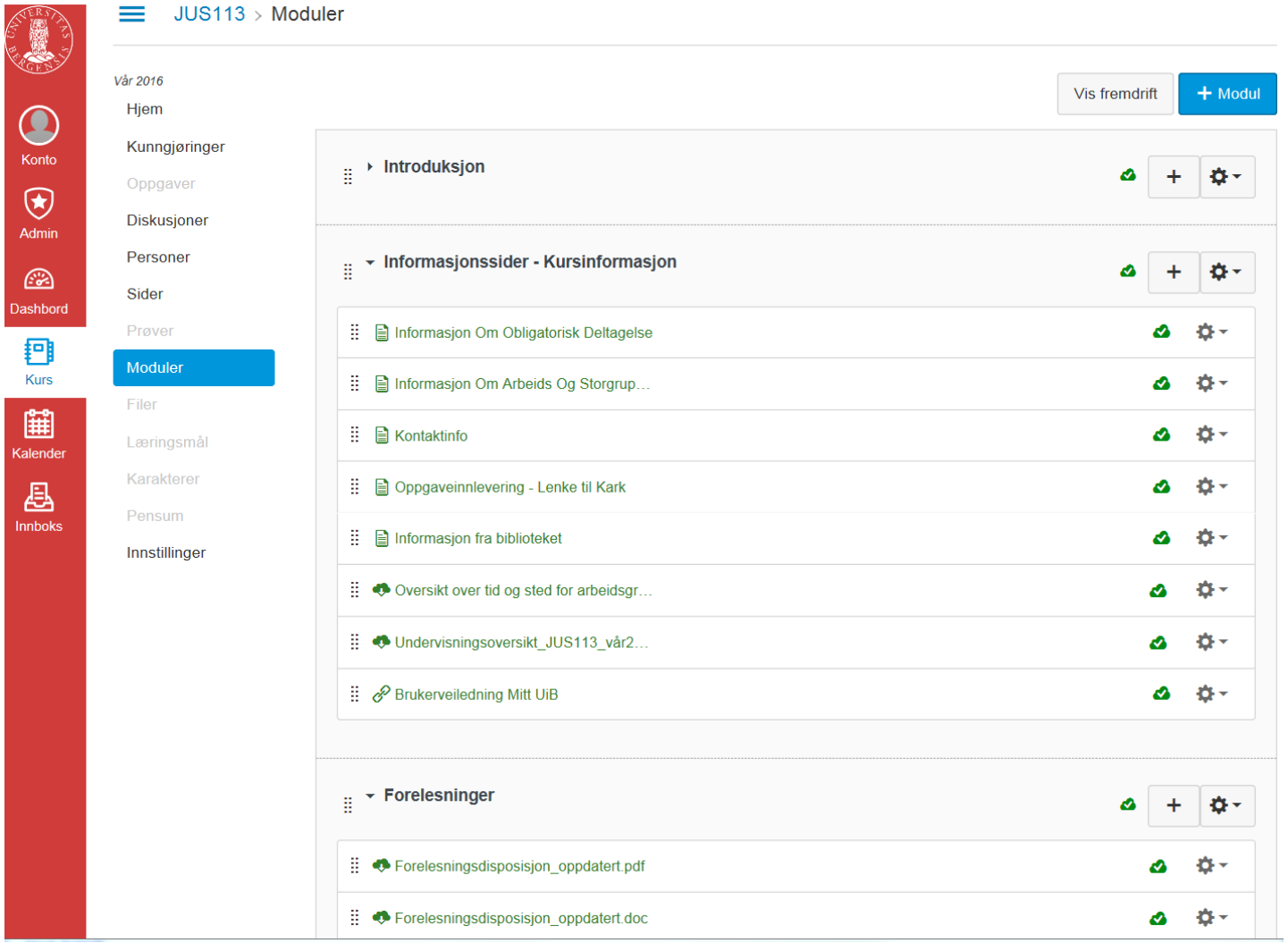

Opprette nytt spesialemne JUS292-2-A Introduction to Chinese Law.

Opprette nytt spesialemne i kinesisk rett

I forbindelse med fakultetets brede satsing på samarbeid med Kina[1], er det ønskelig å etablere et spesialemne i Introduction to Chinese Law. Emnet vil i sin helhet finansieres eksternt og er en «gjenytelse» etter Bjørnar Borviks undervisning i Kina. Både honorar, reise og opphold vil dekkes av eksterne midler.

Vedlagte emnemal er utarbeidet i samarbeid med førsteamanuensis dr. Hongjie Man, PhD, som vil stå for undervisningen. Bjørnar Borvik vil være emneansvarlig.

Forslaget kommer i en periode som ellers er preget av «inntaksstopp» for nye spesialemner. «Inntaksstoppen» er begrunnet i et presserende behov for å begrense veksten i administrative oppgaver på dette feltet. Vi ser også et faglig behov for å strukturere den porteføljen vi allerede har. For dette emnet mener både fakultetsledelsen og studieadministrasjonen at det kan gjøres unntak: For det første er det tale om et emne som står svært sentralt i fakultetets aktuelle satsing på samarbeidet med Kina. For det andre er det tale om å nyttiggjøre oss en tjeneste som ellers ville stå ubrukt. For det tredje gjelder det et fagområde som er fjernt fra noe av det vi ellers tilbyr i spesialemneporteføljen.

På dette grunnlaget foreslås at spesialemnet Introduction to Chinese Law opprettes med virkning fra høsten 2016 i overensstemmelse med vedlagte emnemal.

[1] Det vises til årsplan og årsrapport for 2014 og 2015, samt årsplan og årsrapport for 2015. Videre vises til fakultetsstyresak 104/15 fra møtet 8. desember 2015: Orientering om status og planer for fakultetets samarbeid i Kina.

Template for decisions on the establishment of new subjects at the Faculty of Law: Introduction to Chinese Law

Subject	
Course title	
Code	JUS292-2-A
Course title – bokmål*	Introduction to Chinese Law
Course title – nynorsk*	Introduction to Chinese Law
Course title – english*	Introduction to Chinese Law
Number of credits*	10
Level (BA or MA)	MA
Course leader*	Associate Professor, dr. Bjørnar Borvik, PhD
Subject lecturer(s)*	Associate Professor, dr. Hongjie Man, PhD
Contact person in the Administration (can be changed by the Admin. without a new decision)	Elective.courses@jurfa.uib.no
Combines successfully with	
For courses in the law programme:	
- Course content**	This course aims to provide the students with a comprehensive and practical overview of Chinese law and the legal system of China. China is the most populated country with the second largest GDP in the world, who is also a very important business partner of Norway and Europe. In the past 30 years, China witnessed a dramatic change in every aspect of the society, including a thorough change in the legal system. It will be very helpful to the students who are interested in the Sino-European business to have some basic and practical understandings of the currant Chinese Law. In order to meet this need of the students, this course will focus on the Chinese legal system, from both the theoretical and practical approaches. The currant Legal system of China is the result of evolution of culture, economy, society and politics. Despite the fact that China is a country with very long history, the modern Chinese legal system can only be traced back to the transplantation of western laws. In the beginning of 20th century, facing the crisis of colonization, China began her painful reform of the society and transplantation of modern law, which followed the model of civil law countries such as Japan and Germany. After 1949, the Soviet law casted huge shadow on Chinese law too. And in the past 36 years, China took the rout of "socialism market economy", to which the rule of law is essential. In order to meet the requirements of economy, China introduced civil and commercial law from developed countries and established its current legal system. Like in other civil law countries, Chinese laws are mostly statutory laws. With the constitution as the basis, the legal system consists department laws such as civil law, commercial law, criminal law, administrative law, labour law, economics law and procedural laws (civil, criminal and administrative), etc. This course will spend more time on the laws of business in China, i.e., civil law, commercial law, labour law, intellectual property law and economics law, which may be more interesting and useful to the students who would like to understand Chinese law for the trade and cooperation with

	Chinese enterprises. Meanwhile, the course will give some definition of the situation and hot spots of legal studies and research in China, in order to help those who are interested in the comparative research of Chinese law. In addition to the static laws, the course will also focus on the functioning of Chinese legal system. The course will provide a brief definition of how the governments, courts and other authority bodies work and how the laws are applied. To achieve the goals above, the course is designed to have the following contents: ● A brief introduction to Chinese history, culture, society and economy, transplantation and modernization of Chinese law; ● The Constitutional Law, the organization and function of governmental branches, judicial system, and the rights of citizens; ● Civil law I: General Principles, property law, family law; ● Civil law II: Torts, unjust enrichment, voluntary service, and intellectual property law; ● Civil law III: Contract; ● Commercial law I: Company law; ● Commercial law II: Banking law, security law, negotiable instruments, maritime law; ● Labour Law, social security law, economic law; ● Criminal law; ● Administrative law; ● Procedural laws.
- Learning outcome**	By the end of the course, the students will have acquired basic and accurate understanding of Chinese law In particular, the students will able to: ● Understand the social, economic and historical background of the Chinese legal system; ● Understand the functioning of Chinese governmental authorities, especially governments and courts on different levels; ● Analyse and make use of the legal framework in the business cooperation with Chinese partners according to Chinese law; ● Identify and make use of the legal procedural in the application of Chinese law; ● Have the basic knowledge for conducting a comparative study between European law and Chinese law.
- Literature**	To be announced.
Teaching:	
- teaching semester (autumn/spring)*	Autumn
- teaching methods*	Lectures and seminars
- teaching language*	English
- compulsory elements*	None
Admission/admittance regulation:	
- general admittance requirements*	MAJUR, MAJUR-2, INTL-JUS, JUSVALG, POSTMAJUR
- course admission*	None

- capacity of course participant	No restriction
- private candidate admittance*	
Exam:	
- examination semester (Autumn/Spring)*	Exam each semester
- type of examination * o semester with teaching o semester without teaching	 Digital school exam Digital school exam
- duration of exam*	3 hours
- examination language* - the exam question - the answer	 English English
- grade system*	Graded scale with 5 levels from A to E for passes and F for fail, see Section 3-1 no. 2, first sentence of *Studieplanen for masterstudiet i rettsvitenskap ved UiB*.
Remedies permitted in addition to § 3-6	
Basic admission requirements (including language requirements):	
- compulsory*	3 years of university studies
- recommended*	3 years of law studies, good level of English language
Academic overlap with other courses*	No overlapping with other courses
Evaluation*	According to Faculty of Law routines
Contact information* - Department/Institute/ Faculty	Contact email: **elective-courses@jurfa.uib.no** Department: **The Faculty of Law** Visiting address: Magnus Lagabøtes plass 1 Office hours: 09.00 – 14.00. Postal address: Postboks 7806 Post number and city: 5020 BERGEN Phone: + 47 55 58 95 00 Fax: + 47 55 58 95 10 Web: http://www.uib.no/en/jur http://www.jur.uib.no/
Target group(s)	Students interested in Chinese law and legal system, especially Chinese civil and commercial and business laws, both exchange students and students on the master programs at the Faculty of Law in Bergen.
The need for adjustment with regard to the target groups	None
Financing of the course	The Confucius Institute in Bergen will cover all expenses related to transportation, accommodation and board for the visiting professor. The teaching itself is free of charge, and is in exchange of the teaching conducted by Associate Professor Bjørnar Borvik at Shandong University School of Law in October and December 2015.
Resources	
- course leader	Associate professor, dr. Bjørnar Borvik, PhD
- teaching resources	External, no expenses
- administrative resources	Internal
Relevance of the course	

Tilbake til sakslisten

Sak 27/16

Prof. Tore Lunde
Det juridiske fakultet, her

Studieutvalget v/Johanne Spjelkavik
Det juridiske fakultet, her

Bergen, 7. mars 2016

Framlegg om nedlegging/samanslåing av JUS 258-2-A Norsk konkurranserett med JUS 258-2-B Competition Law, og endring av fagansvarleg for JUS 258-2-B Competition Law

Etter drøftingar med visedekan for undervisning, Bjørnar Borvik, og førsteamanuensis Ronny Gjendemsjø, gjer eg med dette framlegg om å legge ned/slå saman spesialemnet JUS258-2-A Norsk konkurranserett med JUS258-2-B Competition law.

Framlegget er grunna i at talet på studentar som tek kurset, har vore minkande seinare år, og at den faglege overlappinga med JUS258-2-B Competition law gjer det forsvarleg å slå desse kursa saman til eitt samla undervisningstilbod.

Dersom framlegget vert vedtatt, vil undervisning i konkurranserett berre verte tilbydd i haustsemesteret, og på engelsk. Eksamen bør kunne haldast kvart semester, dersom dette er ønskjeleg.

Konkurransetilsynet v/juridisk direktør er orientert om endringsframlegget, og har ikkje kome med motsegner.

Eg nemner at det på noko sikt kan vere aktuelt å byggje opp eit meir spissa kurs i konkurranserett, i samarbeid med eksterne krefter, gjerne som eit kombinert etterutdanningstilbod og til studentar med gode førehandskunnskapar i konkurranserett.

Eg gjer også framlegg om at fagansvaret for JUS258-2-B Competition law vert overteke av Ronny Gjendemsjø, med verknad frå inneverande semester. Undervisningsoppgåver vil framleis verte fordelt mellom oss, etter nærare avtale.

Eventuelle endringar i emnebeskrivelse, litteratur m.m. kjem vi tilbake til dersom framlegget vert vedteke.

Med venleg helsing

Tore Lunde
-fagansvarleg-

Kopi: Ronny Gjendemsjø

Merknad fra studieadministrasjonen

Forslaget her må sees i sammenheng med en større prosess med (re)strukturering av spesialemneporteføljen. Saken føyer seg godt inn i prosessen og målsetningene med den.

JUS 258-2-A Norsk konkurranserett er et norsk spesialemne på 10 studiepoeng som tilbys om våren, med eksamen også om høsten.

JUS258-2-B Competition law er et engelsk spesialemne på 10 studiepoeng som tilbys om høsten, med eksamen også om våren.

Forslaget innebærer at undervisning i det norske emnet går for siste gang i vår, men at det tilbys en siste eksamen høsten 2016.

Det engelske emnet har eksamen i vår etter gjeldende modell. Høsten 2016 tilbys igjen undervisning og eksamen i emnet, eventuelt etter en omarbeidelse.

Tilbake til sakslisten

Sak 28/16

Notat til SU

Fra Studieseksjonen v/ANT

Booking av kollokvierom til frivillige kollokvier 3. studieår

Bakgrunn:

Siden «nedleggelsen» av arbeidsgruppene på 3. studieår og innføringen av frivillige kollokvier (basert på arbeidsgruppene fra 2. studieår) har fakultetet til nå booket en mengde kollokvierom for studentene på 3. studieår. Grunnen til at vi gjør dette, var i utgangspunktet at vi skulle lette overgangen fra obligatoriske arbeidsgrupper til frivillige kollokvier og at studentene fremdeles skulle ha et tilbud om deltagelse i grupper.

Studentene på 3. studieår har nå en fast gruppe de leverer oppgaver og kommenterer i (virtuell gruppe), men velger selv om de vil møtes som en kollokviegruppe. Det er ikke obligatorisk fremmøte på de virtuelle gruppene. (Jfr. SU sak 57-10/11-6)

Dagens situasjon:

1) Det er tilbakevendende kaos i Infosenteret hver gang det skal bookes (folk står i kø fra kl. 7 den dagen bookingen åpner).
2) Det er administrativt utfordrende og tidkrevende
3) Vi har ingen kontroll på at hver gruppe kun booker ett rom per uke.
4) Det er ikke rom til alle som ønsker det. Dette åpner for spørsmålet om det er fakultetets oppgave sørge for at *alle* kollokviegrupper har rom? For den ene kollokviegruppen som organiseres av fakultetet er det selvsagt at vi stiller rom til disposisjon, men er det like selvsagt at vi gjør det samme for *alle* kollokvier (som i prinsippet er et privat anliggende)?

Andre fakultet vi har vært i kontakt med booker ikke rom til kollokvier.

PSYFA har nedtegnet i infosenterets serviceerklæring at de ikke booker rom til studentene, kun til fagutvalg.

MOF booker kollokvierommene enkelt ved at Infosenteret skriver ut ukentlig romkalender for hvert av rommene hver fredag og henger disse ved dørene til rommene. Studentene har anledning til å bruke et rom inntil 4 timer hver, og de skriver selv inn i kalenderen når de vil være der.

Mat-Nat i booker ikke rom til studentene med mindre det er i kraft av at de har en aktivitet i forbindelse med fagutvalg eller studentorganisasjon.

Forslag til endringer:

I forhold til ressursbruken ser vi ikke at det skal være nødvendig for fakultetet å booke kollokvierom for studenter. Fakultetet kan spare 150 000,- pr. år hvis vi slutter å booke rom til frivillige kollokvier. (Beregnet ut fra hva vi betaler for de rommene vi booker.)

Infosenteret kan skrive ut lister til de forskjellige kollokvierommene f.eks hver mandag morgen, og henge dem opp på dørene til rommene og så kan studenter skrive seg opp på listen.

Mat-nat har også gode erfaringer med «kollokvieøyer», som er to sofaer med høy rygg satt mot hverandre med et bord imellom. Disse står rundt i fellesarealene og brukes til kollokvier. Om vi skulle vurdert noe lignende, vil de kanskje kunne plasseres i fellesarealene både i 3. og 4. etasje. Evt. kan kanskje også Borggården brukes til dette formålet.

Vi forslår dermed at ordningen med at fakultetet booker kollokvierom til frivillige kollokvier på 3. studieår opphører.

Tilbake til sakslisten

Sak 29/16

Emneansvarlig for JUS122 Erstatningsrett

For studieåret 2015/2016 fattet SU slikt vedtak om emneansvaret for JUS122 Erstatningsrett i sitt møte den 10. mars 2015, sak 22/15:

> Jan-Ove Færstad oppnevnes som emneansvarlig for JUS122 Erstatningsrett studieåret 2015/2016, inkludert kontinuasjonseksamen. Fra studieåret 2016/2017 gjenopptar Askeland/Frøseth emneansvaret.

Det viser seg nå at Bjarte Askelands sønn skal ta emnet dette studieåret, og Askeland/Frøseth er derfor inhabile som emneansvarlige.

Jan-Ove Færstad har ikke anledning til å ta på seg dette for kommende år.

I stedet er Knut Martin Tande foreslått som emneansvarlig, og har sagt seg villig til å ta på seg dette.

Tilbake til sakslisten

Sak 30/16

Opptaksreglement til toårig masterprogram – endring

Opptaksregelementet ble vedtatt av SU i sak 50/14 i møte den 17. juni 2014.

1. Både i 2014 og i 2015 ble opptaket gjort ekstraordinært i forhold til UiB sine rutiner for opptak til toårige masterprogrammer, fordi studieplassene ble tildelt svært sent. I år har vi imidlertid fått plassene tildelt ved supplerende tildelingsbrev av 22. juni 2015 (2013/11603-22), og kan gå inn i de ordinære rutinene for opptak. Det vil innebære effektivisering av opptaksprosessen. Det innebærer imidlertid også at søknadsfristen må settes tidligere enn før. Det foreslås at den settes til samme frist som UiB ellers har, nemlig 15. april. Denne datoen går fram av UiBs informasjon om opptak til toårig master, og av informasjon vi har sendt de tre aktuelle institusjonene. En eldre nettside med den gamle fristen (i juli) har imidlertid vært søkbar inntil nylig. Vi tror ikke det vil innebære store problemer.
2. Beregning av karaktersnitt for opptak gjøres etter en nøkkel fastsatt i UiB-forskriften § 7.8. Der heter det i første ledd bl.a.: «For beregning av samlet karakterer fastsettes en tallverdi for bokstavkarakterene, slik at A=5, B=4, C=3, D=2, E=1. Karakteren beregnes med én desimal. Etter ordinære avrundingsregler foretas avrunding til helt tall, som gir bokstavkarakter i samsvar med tallverdien.» Det går imidlertid ikke fram hvordan de mellomliggende desimalene er å forstå – om en C er området mellom B og C eller om den rekker fra midt mellom C og D til midt mellom B og C. Vår dekan er klar på at det er den første forståelsen vi skal legge til grunn, og han begrunner det med kvalitetshensyn: Karakterkravet er en halv karakter strengere på den måten. Det er etter disse retningslinjene opptaket har vært gjort i de to gangene vi har gjennomført det.

Dette innebærer følgende forslag til endringer i § 3 og § 7 i opptaksreglementet, markert med track changes:

Opptaksreglement for opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap

§ 1 Reglementets virkeområde

Reglementet gjelder opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen.

§ 2 Opptakets størrelse

30 studieplasser hvert studieår.

§ 3 Søknad om opptak

Opptak til toårig mastergrad i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen gjennomføres en gang i året. Søknad om opptak sendes elektronisk via universitetets SøknadsWeb. Frist for å søke opptak er ~~1. juli~~ 15. april. Dersom fristen faller på en søndag, helligdag eller høytidsdag blir fristen forlenget til neste ordinære virkedag.

Alle relevante dokumenter skal følge søknaden. Manglende dokumentasjon blir ikke etterlyst. Det må leveres ny søknad med alle vedlegg for hver søknad om opptak.

Alle kopier av vitnemål og attester skal være skannet av originaldokumentasjonen.

§ 4 Opptaksgrunnlag

Grunnlaget for opptak er en bachelorgrad i rettsvitenskap eller juss fra Høgskolen i Lillehammer, Universitetet i Agder eller Universitetet i Stavanger, totalt 180 studiepoeng.

§ 5 Opptaksgrupper

a) Søkere som oppfyller opptaksgrunnlaget, og som kan rangeres på grunnlag av karakter.

b) b) Opptaket deles inn i tre opptaksgrupper, definert ut fra lærestedene som søkerne kan ha utdanningen sin fra.
Studieplassene fordeles slik:
- Høgskolen i Lillehammer: 18 plasser
- Universitetet i Agder: 7 plasser
- Universitetet i Stavanger: 5 plasser

Søkere med utdanning fra de forskjellige lærestedene konkurrerer om studieplassene i opptaksgruppen de tilhører.

§ 6 Språkkrav

Det er kanskje ikke nødvendig å ha med noe om dette, siden vi kun tar opp studenter fra norske læresteder. Evt. kan vi skrive noe om at tilstrekkelige kunnskaper i norsk og engelsk må dokumenteres, og at dette er dekker gjennom bachelorvitnemål og karakterutskrifter fra lærestedene.

§ 7 Rangering av søkerne

Søkerne rangeres på grunnlag av gjennomsnittskarakter i de karakterbelagte emnene i rettsvitenskap/juss som inngår i opptaksgrunnlaget. Også karakterene i ExPhil og ExFac (eller tilsvarende innføringsemner) tas med i beregningen.

Rangering ut fra bokstavkarakter:
Rangering skjer ved at bokstavkarakterene erstattes med tallekvivalenter etter følgende skala: A = 5, B = 4, C = 3, D = 2, E = 1. For hvert emne multipliseres tallekvivalenten med antall studiepoeng og produktene summeres. Denne summen divideres med totalt antall studiepoeng, og resultatet beregnes med to desimaler. Eksempel:

	Studiepoeng	Karakter	Ekvivalent	Produkt
Emne l	10	A	5	50
Emne 2	15	C	3	45
Emne 3	15	B	4	60
Sum	40			15

Gjennomsnittet blir 3,88

Rangering ut fra tallkarakterer:
Tallkarakterene erstattes med en tallekvivalent etter følgende skala:

Tallkarakter	Ekvivalent
1,0–2,24	5
2,25–2,54	4
2,55–2,74	3
2,75–3,04	2

3,05–4,0 1

For hvert emne multipliseres tallekvivalenten med antall studiepoeng og produktene summeres. Denne summen divideres med totalt antall studiepoeng, og resultatet beregnes med to desimaler.

Krav til karaktersnitt
For å være kvalifisert for opptak må søker må ha et karaktersnitt på C eller høyere i de karakterbelagte emnene som inngår i opptaksgrunnlaget. Med C eller høyere forståes et karaktersnitt på 3,0 eller bedre.

Dersom søkere står karaktermessig likt avgjøres opptak ved loddtrekning.

§ 8 Tilbud om studieplass og utsatt studiestart

Tilbud om opptak kan kun gis til søkere som ikke har fått tilbud om opptak til Integrert masterprogram i Rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen gjennom Samordna opptak.

Tilbud om studieplass gjelder kun det aktuelle opptaket og kan ikke overføres til senere opptak.

Søkere som får tilbud om studieplass må akseptere tilbudet på SøknadsWeb innen oppgitt frist. Studenter som ikke overholder fristen eller som ikke møter fram ved studiestart i henhold til retningslinjer gitt ved Det juridiske fakultet, mister studieplassen.

Studenter som har fått tildelt studieplass, men som er forhindret fra å påbegynne studiet, på grunn av verneplikt eller svangerskap/omsorg for egne barn eller alvorlig sykdom hos søker, kan søke Det juridiske fakultet om utsatt studiestart for ett år om gangen i inntil 2 år.

§ 9 Klage

Ved klage over avgjørelse om opptak, gjelder Forvaltningslovens bestemmelser om klagefrist (jfr. § 29 i Forvaltningsloven). Klagen stiles til Det juridiske fakultet. Dersom klagen ikke blir tatt til følge, vil den bli videresendt til Den sentrale klagenemnd. Klagenemndas avgjørelse kan ikke påklages.

§ 10 Ikrafttreden

Opptaksreglementet trer i kraft fra og med opptaket til høstsemesteret 2014.

Tilbake til sakslisten

Universitetet i Bergen

Det juridiske fakultet

Stipendiatstilling ved Det juridiske fakultet

Ved Det juridiske fakultet er det ledig ei stilling som stipendiat i rettsvitskap. Stillinga er ein del av forskingsprosjektet «Legal governance in land use planning [GOVLAND]» om kommunalt sjølvstyre og statleg styring i saker som gjeld miljø- og arealforvaltning.

Normal åremålsperiode for stillinga er fire år med 25 prosent pliktarbeid. Åremålsperiode uten pliktarbeid kan likevel vurderes.

Om prosjektet/arbeidsoppgåver:
Forskingsprosjektet «Legal governance in land use planning [GOVLAND]» ser nærare på dei rettslege styringsverktøya som regulerer tilhøvet mellom nasjonal og kommunal kompetanse i norsk miljø- arealforvaltning. Prosjektet har finansiering frå Noregs forskingsråd. Ph.d.-prosjektet skal m.a. analysere tilhøvet mellom statleg styring og det kommunale sjølvstyret ved eit studie av vilkåra for at staten kan ta over ansvaret i saker der lova, i utgangspunktet, legg vedtakskompetansen til kommunale styresmakter.
For nærare informasjon om prosjektet sjå prosjektskissa som kan finnast her.

Den som blir tilsett vil bli knytt til forskergruppa for naturressurs-, miljø- og utviklingsrett ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen. Det er forventa at vedkommande bidreg til forskergruppa sine aktivitetar.

For nærare opplysingar om prosjektet, ta kontakt med prosjektleiar Ingunn Elise Myklebust på tlf. 55 58 95 62 / epost: Ingunn.Myklebust@uib.no

Kvalifikasjonar og eigenskapar

- Du må ha mastergrad i rettsvitskap eller tilsvarande juridisk utdanning. Det er ein føresetnad at mastergraden er oppnådd før tilsetjing kan skje.
- Du må gjennom karakternivå eller skriftlege arbeid ha vist eit høgt fagleg nivå, som kvalifiserer for rettsvitskapleg arbeid
- Du må kunne arbeide sjølvstendig og strukturert og ha gode samarbeidsevner.

Om stipendiatstillinga
Administrasjons- og undervisningsspråket på fakultetet sitt doktorgradsprogram er til vanleg norsk. Eventuell undervisning skal kunne gjennomførast innanfor dei obligatoriske faga i masterstudiet i rettsvitskap ved UiB.

Prosjektskildringa bør vere på ca 10 sider, og den skal inneholde ein plan for gjennomføringa av prosjektet og forskerutdanninga.

Om forskarutdanninga:
I tillegg til å fylle det generelle kravet for tilsetjing, må søkjarane fylle kravet for opptak på fakultetet sitt ph.d.-program.

Søkjaren må fylle ut skjema for opptak på ph.d.-programmet. Skjema kan hentast her:
http://www.uib.no/phd/74164/s%c3%b8ke-om-opptak-til-phd

Vi kan tilby:

- Eit godt og fagleg utfordrande arbeidsmiljø
- Løn etter lønssteg 52 /57 (kode 1017/LR 20. 8) ut frå relevant praksis. For særleg kvalifiserte søkjarar kan det bli aktuelt å vurdere høgare løn.
- Medlemskap i Statens pensjonskasse
- Stilling i ei inkluderande arbeidslivsverksemd (IA-verksemd)
- Gode velferdsordningar

Søknaden skal innehalde:

- Prosjektskildring og framdriftsplan
- CV
- Skjema for opptak på ph.d.-programmet
- Kopiar av vitnemål og attestar
- Vitskapelege arbeid og liste over desse (publikasjonsliste)

Søknad og vedlegg med attesterte omsetjingar til engelsk eller eit skandinavisk språk må lastas opp i Jobbnorge via link på denne sida «Søk stillingen».

Generell informasjon:
Utfyllande opplysningar om stillinga kan ein få ved å vende seg til administrasjonen ved Det juridiske fakultet, tlf. 55 58 96 76, eller til prodekan for forsking Berte-Elen R. Konow tlf. 55 58 95 44.

Den statlege arbeidsstyrken skal i størst mogleg grad spegle mangfaldet i befolkninga. Det er difor eit personalpolitisk mål å få ei balansert alders- og kjønnssamansetning og rekruttere personar med innvandrarbakgrunn. Personar med innvandrarbakgrunn og nedsett funksjonsevne blir oppmoda om å søkje stillinga.

Universitetet i Bergen nyttar meirinnsyn ved tilsetjing i vitskaplege stillingar. Opplysningar om søkjaren kan bli gjort offentlege sjølv om søkjaren har oppmoda om ikkje å bli ført på søkjarlista. Dersom oppmodinga ikkje blir teke til følgje, skal søkjaren varslast om dette.

Den som blir tilsett må rette seg etter dei retningslinjene som til ei kvar tid gjeld for stillinga.

Det kan bli aktuelt å gjennomføre intervju ved tilsetjing i stillinga.

Det blir elles vist til rettleiing for søkjarar på vevadresse: http://www.uib.no/jur/24432/reglement-og-retningslinjer

Nærare om tilsettingsprosessen her.

Søknadsfrist: 20.04.2016

Søknaden skal merkast: 2016/1028

Jobbnorge-ID: 121300, Søknadsfrist: 20.04.2016, Intern ID: 2016/1028